

”Educația este ceea ce supraviețuiește după ce tot ce a fost învățat a fost uitat.”

Burrhus Frederic Skinner

CALEIDOSCOP DIDACTIC TELEORMĂNEAN

Publicație periodică a Casei Corpului Didactic Teleorman

*Ediție specială dedicată Simpozionului Național
„Lăsați copiii să vină la MINE”*

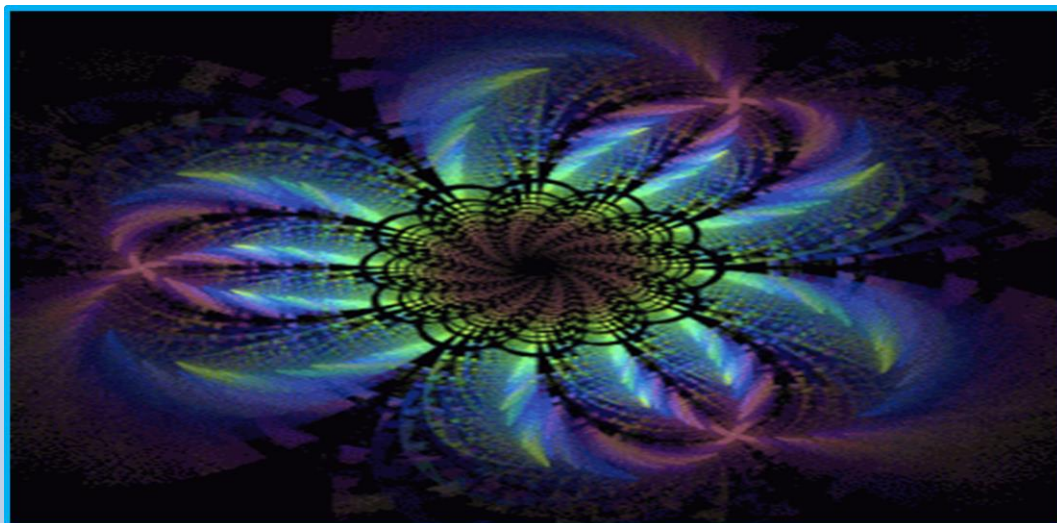
Ediție on-line

ISSN – 2558 – 8893

ISSN – L 2558-8893

Nr.41
aprilie 2024

2024

CASA CORPULUI DIDACTIC TELEORMAN
Strada Carpati nr. 15; Alexandria, cod: 140059
☎TEL: 0247/315636; 📠FAX: 0347/407064
E-mail: ccd_tr@yahoo.com
Site: <http://ccd.isjtr.ro>

**Creativitate și inovare
didactică!**

CASA CORPULUI DIDACTIC TELEORMAN
propune cadrelor didactice și personalului didactic
auxiliar să-și facă cunoscută activitatea în
filele revistei noastre.
”ÎMPREUNĂ PENTRU UN NOU ÎNCEPUT!”

ECHIPA DE REDACȚIE A REVISTEI
CALEIDOSCOP DIDACTIC TELEORMĂNEAN

Director

Prof. Prof. Daniela Ramona VÎJĂ

Comitet științific:

Prof. Daniela Ramona VÎJĂ

Prof. dr. Alexandra NEGREA

Redactor șef:

Prof. Daniela Ramona VÎJĂ

Colectivul de redacție:

Prof. metodist Ionuț BOLOG

Prof. metodist Nicoleta CRĂIȚĂ

Prof. metodist Ștefan Florin IANCU

Prof. metodist Andra NEGRILĂ

Prof. metodist Violeta SOCOL

Inf. Mariana POPA

Bibliotecar Rozalinda MÎRTÎCU

Ec. Adina CONSTANTIN

Secretar Loredana COMAN

Tehnoredactare computerizată

Inf. Mariana POPA

Revista ***CALEIDOSCOP DIDACTIC TELEORMĂNEAN*** a fost editată conform
Regulamentului de organizare și funcționare a Casei Corpului Didactic, aprobat prin
Ordinul Ministrului Educației și Cercetării Nr. 4713 din 23.08.2010.

Responsabilitatea afirmațiilor conținute în materialele publicate revine în totalitate
autorilor.

CUPRINS

Nr. crt.	Nume și Prenume	Unitatea de învățământ	Titlul Lucrării	Pag.
1.	Purcărea Cristiana-Mihaela	Școala Gimnazială „Ștefan Cel Mare” Alexandria	Credință, cultură și spiritualitate românească	5
2.	Balaur Izabela-Margareta	Școala Gimnazială nr.7 Alexandria	Abilitățile de credință ale copiilor din clasele primare	7
3.	Burcea Mariana	Școala Gimnazială Călmățui	Tradiții de paște	8
4.	Dobrică Iustinica Teodora	Școala Gimnazială Călmățui	Obiceiuri și tradiții de Paște în județul Teleorman	10
5.	Gușă Petruța Felicia	Școala Gimnazială „Al. Colfescu” Alexandria	Învierea domnului pe înțelesul copiilor	11
6.	Ilie Mihaela	Școala Gimnazială Călmățui	Paștele la români	13
7.	Ionescu Adriana	Grădinița cu Program Prelungit nr. 7 Alexandria	Paștele la români	14
8.	Popa Edvica	C.Ș.E.I. „Maria Montessori” Constanța	Învie și îndumnezeire	16
9.	Mina Mirela Alina	Colegiul Național”Alexandru Ioan Cuza” Alexandria	Învierea Domnului, sărbătoarea sufletului	18
10.	Tunaru Mariana	Școala Gimnazială „Alexandru Colfescu” Alexandria	Învierea Domnului –învierea noastră	21
11.	Pătru Livia	Școala Gimnazială Brastavățu	Învierea Domnului - sărbătoarea luminii	22
12.	Olaru Gabriela	Școala Gimnazială Mavrodin	Puritatea unui copil	24
13.	Jurubiță Daniela-Aurelia	Grădinița cu Program Prelungit nr. 7 Alexandria	Bucuria învierii	26
14.	Simion Adelin-Cătălin	Școala Gimnazială nr. 2 Tamași	Lumină din lumina lui Hristos, care luminează tuturor	27
15.	Mihalache Gabriela	Școala Gimnazială Călmățui	Sfintele Paști – spiritualitate și tradiție	29
16.	Mitran Daniela	Liceul Teoretic „Alexandru Dimitrie Ghica”	Tradiții si obiceiuri de Paști	31
17.	Iancu Liana Irina	Grădinița cu Program Prelungit Ion Creangă Alexandria	Obiceiuri din săptămâna mare	33
18.	Necula Alexandra Cătălina	Grădinița cu P.P. Nr 1 Videle	Tradiții și obiceiuri de Paște	35
19.	Paraschiv Oana-Maria	Școala Gimnazială “Ștefan cel Mare” Alexandria	Paștele la români	37
20.	Popa Mariana	Casa Corpului Didactic Teleorman	Tradiții și obiceiuri de Paști	39

Nr. crt.	Nume și Prenume	Unitatea de învățământ	Titlul Lucrării	Pag.
21.	Crăiță Nicoleta	Casa Corpului Didactic Teleorman	Sărbătorile Pascale – tradiții și credințe	40
22.	Ioan Cadar	Colegiul Național „Mihai Eminescu” Oradea	Procesul religios al lui Isus	42
23.	Chebăruș Raluca-Maria	Grădinița cu Program Prelungit „Albinuțele” București	Bucuria Învierii	45
24.	Coană Mihai-Ionuț	Școala Gimnazială „Tudor Vladimirescu” Andreești	De la învierea lui Isus, la învierea noastră	46
25.	Vlad Codruța	Grădinița cu Program Prelungit „Albinuțele” București	Lumină din Lumină	48
26.	Alexe Marinela-Valentina	Școala Gimnazială Scurtu Mare	Tradiții de Paște la români	49
27.	Mogoșanu Mihaela-Violeta	Școala Gimnazială „Tudor Vladimirescu” Andreești	Sfintele Paști – obiceiuri și tradiții	51
28.	Socol Violeta	Grădinița cu Program Prelungit nr. 7 Alexandria	Educația religioasă în grădiniță	52
29.	Paraschiv Simona-Ileana	Grădinița cu Program Prelungit „Ion Creangă” Alexandria	Tradiții de Paște la români	54
30.	Dide Amalia Larisa Costina	Liceul Teoretic Constantin Noica Alexandria	Paștele-Sărbătoarea luminii	55
31	Ilie Eugenia	Liceul Tehnologic Nr.1 Alexandria	Creștinii și sărbătorile pascale	57
32	Teodorescu Mădălina	Liceul Teoretic Constantin Noica Alexandria	Sărbătorile pascale	58

CREDINȚĂ, CULTURĂ ȘI SPIRITUALITATE ROMÂNEASCĂ -INTERDISCIPLINARITATE-

**PROFESOR DE EDUCAȚIE PLASTICĂ,
PURCĂREA CRISTIANA-MIHAELA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ „ȘTEFAN CEL MARE”
ALEXANDRIA, TELEORMAN**

În întâmpinarea sfintelor sărbători pascale venim, ca-n fiecare an, cu practici interdisciplinare, astfel încât să putem atinge mai multe laturi fine ale personalităților elevilor noștri talentați și dornici de a explora mai multe domenii pentru a realiza temele plastice.

Anul acesta am demarat proiectul „Credință, cultură și spiritualitate românească”, o abordare care ne-a făcut călători prin religie, istorie, literatură, muzică, desen. Elevii claselor gimnaziale, dar și cei ai Colegiului Național Pedagogic „Mircea Scarlat”, au explorat aceste domenii vaste, cu tema comună care ne-a oferit posibilități multiple de a crea compoziții cu temă religioasă, dar abordată diferit de fiecare copil în parte.

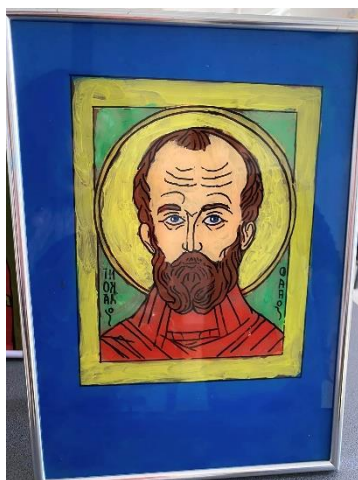
Icoana din sufletul copilului, biserica-locașul închinării, crucea-simbol și semnificații au fost câteva dintre temele preferate de elevi. Provocarea a fost pictura, diferite tehnici de lucru, pe diferite suporturi care au creat bucurie, dar și mister. Muzica ne-a însoțit pe parcursul derulării etapelor de lucru ale tehnicilor alese.

Icoana pe sticlă. Elevii și-au ales modelul preferat, de la cel mai simplu până la cele mai complexe. Au fost familiarizați cu textura sticlei, apoi au aflat metodele potrivite de a lucra cu succes pe acest suport. Sticla a fost degresată pentru o adeziune a culorilor acrilice sau tempera folosite de elevi. Modelul a fost inversat, văzut „ca în oglindă”. Dreapta devine stânga, stânga devine dreapta, un aspect esențial, întrucât partea care este pictată va deveni spatele icoanei, partea nepictată va fi cea care va fi fața icoanei. De asemenea, toate detaliile au fost realizate cu markerul permanent cu dublu capăt, subțire și gros, peste toate aceste detalii grafice suprapunându-se pata de culoare, cea specifică sfinților aleși.

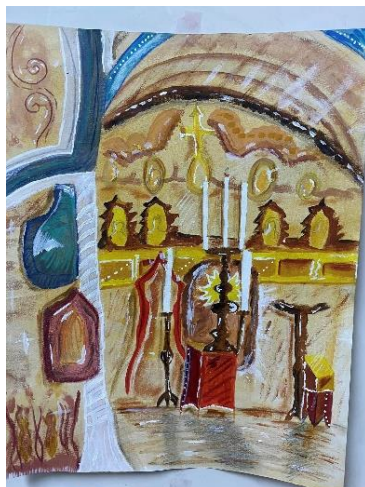
Elevii au întâmpinat cu bucurie inițiativa de a schimba suportul de lucru al compozițiilor plastice, dorind să aplice și pe alte suporturi tehnicile de lucru. Am ales piatra, lemnul, pânza, scoarța de copac, lingurile de lemn. Dar, cea mai spectaculoasă a rămas tehnica picturii pe sticlă. Chiar și elevii care au o altă religie drept credință au ales să picteze pe sticlă imagini cu reprezentări ale modului în care ei cred și se simt mai aproape de Dumnezeu.

Creștinismul, la români, a fost întemeiat de Sfântul Andrei, ocrotitorul românilor. Răstignit pe o cruce în formă de X constituie un simbol al credinței românești, femeile de la țară folosind punctele în formă de X și de + în dezvoltarea diferitelor motive tradiționale care au stat la baza înfrumusețării materialelor de decor folosite în casă, dar și a hainelor cu care îmbrăcau gospodăria, la muncă, dar și în zilele de sărbătoare. Și-au îmbrăcat familiile, dar și casele cu credință în suflet, răbdare și creativitate izvorâtă din tot ce-au avut la-ndemână: natura și religia. Chiar dacă educația femeilor nu era o prioritate în acele timpuri străvechi, ele au avut capacitatea de a se autoeduca fiind atente la tot ce le era oferit de natură, dar și de mersul la biserică, făcând punți între lumea reală și cea a credinței din tot ce au putut ele procesa mai frumos în cusăturile lor: motive florale, antropomorfe, zoomorfe, geometrice. Frumusețea era dată și de unicitatea cu care fiecare femeie își crea propriile modele. Nici un model nu putea fi identic cu altul. Culorile folosite erau naturale, din plante, combinațiile fiind obținute tot de aceste ființe minunate, creatoarele de frumos, străbunele noastre.

Pornind de la legende, cu fond muzical, trecând prin istoria românilor din cele mai vechi timpuri și până în prezent, elevii au avut șansa de a-și alege modele potrivite pentru a le transpune cu emoție pe diferitele suporturi. Compozițiile plastice nu sunt doar niște imagini, ele au mult suflet pus de copii în realizarea acestora. Rugăciuni spuse colectiv, cântece psaltice interpretate de elevi, promisiunea de a le reuni în miniexpoziții și de a ni le binecuvânta prin sfințire de către profesorii de religie din școala noastră au făcut ca aceste ore dedicate temelor sfinte să ne conecteze cu divinitatea supremă, cu postul sfințelor paști, să ne dorim să fim mai buni, mai generoși și mai aproape de Dumnezeu.

La Muzeul Județean Teleorman avem găzduire pentru mini-expoziții care includ florile primăverii, asociate și acestea cu sfintele sărbători pascale, icoanele din sufletele copiilor, bisericile văzute din exterior sau în interior, ouă încondeiate după ce au fost golite de conținut și tratate corespunzător tehnicii artei decorative.

Impactul asupra elevilor, familiilor acestora, al comunității locale, al comunităților online este mare, plin de inspirație divină și frumusețe dincolo de imagini. Asta ne-am propus și am și reușit, ca-n fiecare an. Să fim mai buni nu este doar un dicton care sună bine, este o simțre pe care o atingem colectiv în școlile noastre. Sărbători pascale binecuvântate, pace și iubire!

ABILITĂȚILE DE CREDINȚĂ ALE COPIILOR DIN CLASELE PRIMARE

**Balaur Izabela-Margareta, prof.înv.primar
Școala Gimnazială nr.7 Alexandria**

Legea educației naționale menționează, la art. 68.(4), scopul declarat al curriculumului : „Curriculumul pentru clasele pregătitoare urmărește dezvoltarea fizică, socioemoțională, cognitivă, a limbajului și comunicării, precum și dezvoltarea capacităților și a atitudinilor în învățare, asigurând totodată punțile către dezvoltarea celor 8 competențe-cheie”¹, stabilite în cadrul Programului Comisiei Europene „Education & Training 2010”, grupul de lucru „Basic Skills Entrepreneurship and Foreign Languages”.

Educația religioasă la vârsta școlară mică înseamnă în primul rând familiarizarea copiilor cu domeniul Religiei, ce dă prilej de întâlnire cu puritatea și simplitatea copilăriei. În viziunea filosofului Constantin Noica, nevinovăția are drept sinonim simplitatea, în directă relație cu viața spirituală. Aceasta a fost premisa de la care ar trebui să înceapă lucrul la ora de Religie: prin simplitate să redescoperim sensul educației religioase pentru copiii de vârstă școlară mică. De asemenea, angajarea copiilor în dialoguri pe diferite teme poate fi considerată un solid suport al deschiderii spre împărtășirea cunoașterii, a emoțiilor și sentimentelor nu doar în relația profesorului cu elevii, ci și în situații de relaționare între elevi și, de ce nu, și dincolo de școală, în relația copil-părinte. A pune întrebări, a-i provoca pe copii să adreseze propriile întrebări, a răspunde la nevoile lor de a ști sunt activități care îi ajută în plan cognitiv și psihoafectiv încă de la debutul lor în lumea școlii.

Sfântul Siluan Athonitul îi îndeamnă pe creștini să se roage simplu, ca un copil. De aici, îndemnul de a-i învăța pe copii rugăciunea și simplitatea acesteia. Ce înseamnă să te rogi simplu?! Să fii atent cum stai când vorbești cu Dumnezeu, ce cuvinte spui, cum le spui, ce simți când le spui, la ce te mai gândești când le spui. Și, nu în ultimul rând, simplitatea înseamnă a-i educa pe copii prin activități care promovează valori și atitudini precum ascultarea, răbdarea, autocontrolul. Ascultarea –

ca modalitate de deschidere nu doar către adulți, ci și către cei de aceeași vârstă, ca suport al armoniei. Răbdarea – nu doar în îndeplinirea unor sarcini școlare, ci mai ales ca perseverență, așteptare și înțelegere a faptului că lucrurile importante se obțin în timp și prin efort. Autocontrolul emoțiilor și al atitudinilor față de diferite situații simple de viață, specifice copiilor. Dificultatea de a rămâne în simplitate este dată și de nevoia de a le oferi copiilor diverse spații educaționale pentru desfășurarea diferitelor activități, care să asigure ieșirea din monotonia derulării predării-învățării numai în bancă și numai în spațiul clasei. Astfel, pe lângă sala de clasă, se propun activități de lectură în bibliotecă, jocul în spații special amenajate, prezentarea produselor activității în mici spații expoziționale, rugăciunea realizată după anumite rigori, în clasă, acasă sau la biserică etc.

Religia constituie disciplina de învățământ care își propune transmiterea valorilor religioase, astfel încât potențialul formativ al conținuturilor învățării propuse de această dimensiune a educației să poată deveni un suport puternic în dezvoltarea personală a elevilor. Prin ceea ce își propune, Religia, ca disciplină de învățământ, contribuie în special la formarea a patru din cele opt competențe-cheie: comunicarea în limba maternă; a învăța să înveți; competențe civice și interpersonale; sensibilitatea la cultură².

¹ Cele opt competențe-cheie pe care trebuie să se concentreze sistemele de învățământ europene sunt: comunicarea în limba maternă; comunicarea în limbi străine; alfabetizarea matematică și competențe de bază în științe și tehnologii; competențe ITC; a învăța să înveți; competențe civice și interpersonale; competențe antreprenoriale; sensibilitatea la cultură.

² Irina HORGA, „Educația religioasă – o opțiune explicită a sistemelor de învățământ europene”, în: Dorin OPRIȘ (coord.), Educația religioasă în dialog cu societatea. Cercetări pedagogice, psihologice și istorice, Ed. Reîntregirea, Alba Iulia, 2010, pp. 40-42.

BIBLIOGRAFIE

patriarhia.ro

TRADIȚII DE PAȘTE

Profesor Burcea Mariana

Școala Gimnazială Călmățui, județul Teleorman

Cuvântul „Paști” provine în limba română din forma bizantino-latină, „Pastihae” a cuvântului de origine ebraică, „Pasah” („a trecut”), poate moștenit de evrei de la egipteni.

Sărbătoarea Paștelui este pentru români, alături de Crăciun, cea mai importantă din an, pentru care fiecare familie se pregătește cu mult timp înainte prin postul ținut cu atâta evlavie.

În biserica ortodoxă oamenii se pregătesc pentru întâmpinarea sărbătorilor de Paști prin „postul Paștelui” numit și, „Postul Cel Mare”, post care durează 48 de zile. În mod oficial, postul începe după Duminica iertării, în ziua de luni a săptămânii a șaptea de dinaintea sărbătorii de Paști.

Ultima săptămână din Postul Paștelui se numește „Săptămâna Patimilor” și începe în duminica Floriilor, duminica în care se comemorează intrarea Lui Iisus, crucificarea și moartea Lui. În această ultimă săptămână, multe biserici țin slujbe în fiecare seară, slujbe numite „Denie”. De luni până joi se comemorează ultima masă, prinderea și închiderea Lui Iisus. Ziua de joi se numește Joia Mare. Vineri se numește „Vinerea Mare” și se comemorează crucificarea și moartea Lui Iisus pe cruce. În această zi, se ține „post negru”, adică nu se mănâncă nimic.

Deși această sărbătoare reprezintă pentru toți românii învierea Domnului Iisus Hristos, ea se sărbătorește oarecum diferit în regiunile României.

În general: În săptămâna mare în toate gospodăriile se face curățenie generală se mătură curțile, se adâncesc și se curățășanțurile, se repară gardurile, se curăță gunoiul din șuri, se lipesc și se văruiască casele, se spală perdelele și mobilierul, se șterg geamurile, se aerisesc toate hainele, așternuturileși covoarele. În unele părți ale țării se împart la biserică colivă și colaci.

Bărbații muncesc la câmp până târziu în ziua de joi, când revin în gospodărie șiși ajută nevestele la treburile casnice.

În Joia Mare, sunt prăznuite patru lucruri:

- spălarea picioarelor apostolilor de către Hristos
- Cina Domnească la care s-a instituit Taina Împărtășaniei (Euharistia)
- Rugăciunea din grădina Ghetsimani
- Prinderea Domnului de către cei ce voiau să-L ucidă

Se fac focuri în curtea casei, pentru ca morții să se poată încălzi. Focul din Joia Mare se face aprinzând pentru fiecare mort câte o grămăjoară, dacă vreți să fie și ei luminați pe lumea cealaltă în unele locuri se duc la biserică băuturi și mâncăruri, care se sfințescși se dau de pomană pentru sufletul morților

SIMBOLURILE CRESTINE

Crucea este simbolul iubirii Lui Dumnezeu pentru oameni, simbolul jertfei Lui Iisus pentru salvarea omenirii. Crucea a fost declarată ca simbol al creștinătății de către împăratul Constantin în cadrul Consiliului de la Niceea, în anul 325 după Hristos. Mielul era sacrificat de către evrei în Templul din Ierusalim pentru iertarea păcatelor. Iisus este numit, „mielul Lui Dumnezeu” pentru că El S-a sacrificat pentru mântuirea lumii ; este sacrificiul final și perfect.

SUPERSTIȚII

Nu este bine să dormi în Joia Mare, căci cine doarme în această zi va rămâne leneș un an întreg. Dacă doarme o femeie, va veni Joimărița care o va face incapabilă de lucru tot anul. Morții vin în fiecare an în această zi la vechile lor locuințe, unde stau până în sâmbăta dinainte de Rusalii. Dacă lăsăm la o parte tradițiile fixe și lucrurile teoretice despre această sărbătoare, ne dăm seama cât de mult înseamnă de fapt, pentru noi, copiii. Noi suntem cei mai entuziasmați atunci când vine vorba de Paște. De ce ? Pentru că de Paște se vopsesc oua. Dacă se vopsesc ouă, se ciocnește. Dacă se ciocnește copiii preiau cu drag aceste obiceiuri. Dar nu în ultimul rând, o dată cu sosirea Paștelui, vine șiiepurașul cu mult așteptatele cadouri care aduc bucuria șișperanța pe chipurile copiilor.

PAȘTELE ÎN LUME ...

Și în țările creștine europene există multe obiceiuri de Paști.

- ❖ în Anglia, de exemplu, se obișnuiește ca de Paște să se dăruiască ouă foarte mari de ciocolată.
- ❖ în Bulgaria, pictarea ouălor este o îndeletnicire a călugarițelor din mănăstiri.
- ❖ în Elveția sunt zone în care există credința că ouăle de Paști sunt făcute de cuci sau chiar de iepurași. De aceea, copiii pregătesc din primele flori de primăvara câte un cuib în care acestea să fie depuse.
- ❖ în Olanda, părinții vopsesc ouă verzi, pe care le ascund în iarbă, iar copiii pornesc să le caute, obicei ținut și în Germania, dar cu ouă de diverse alte culori.
- ❖ suedezii ornează ouăle cu desene hazlii și cu versuri în rime, care se citesc cu glas tare, înainte de a le mânca.
- ❖ în Ungaria, ouăle sunt vopsite în roșu sau galben, iar pe ele se desenează apoi diferite motive ornamentale, cele mai întâlnite fiind cele ce reprezintă stoguri de fân, case, fântâni cu cumpănă și femei cu coșuri în mâini.

OBICEIURI ȘI TRADIȚII DE PAȘTE ÎN JUDEȚUL TELEORMAN

Prof. înv. primar Dobrică Iustinica Teodora
Școala Gimnazială Călmățui, jud. Teleorman

Sărbătoarea Sfintelor Paști este considerată cea mai mare sărbătoare a creștinătății. Este de asemenea o sărbătoare solemnă care aduce în suflete oamenilor speranța vieții veșnice. Învierea lui Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, în a treia zi după răstignirea Sa din Vinerea Mare. Data de început a Paștelui marchează începutul anului ecleziastic. Această sărbătoare durează trei zile și începe, conform deciziei Conciliului de la Niceea din anul 325, în duminica de după prima Lună plină după echinocțiul de primăvară. Farmecul deosebit al Sărbătorii Paștelui este dat atât de semnificația spirituală („...învierea lui Hristos) cât și de tradiții (oul pictat, masa cu mâncăruri tradiționale, slujba de sâmbătă seara cu primirea luminii).

Acest eveniment se petrece în fiecare an în fața a mii de martori vizuali. Nu poate fi negat de nimeni. De aceea efectul său este foarte puternic, contribuind la întărirea credinței în Dumnezeu.

Ultima săptămână a Postului Paștelui, numită și Săptămâna Mare sau Săptămâna Patimilor, este o perioadă importantă de interiorizare și comemorare. Acum se rememorează Patimile lui Iisus, chinurile prin care a trecut, de la trădarea Lui de către Iuda, până la răstignirea pe cruce pe dealul Golgota, moartea și Învierea Sa. Săptămâna începe cu Duminica Floriilor, ziua în care Iisus Hristos a intrat în Ierusalim și se încheie cu Duminica Paștelui, ziua Învierii Sale. Ziua de miercuri este ziua în care Iuda l-a trădat, iar cea de vineri ziua în care a fost răstignit. De aceea aceste două zile au devenit zile de post de-a lungul întregului an. Joia este ziua spălării picioarelor apostolilor de către Iisus, a Cinei de Taină, a rugăciunii din grădina Ghetsimani și a arestării lui Iisus de către cei ce voiau să-l ucidă.

Învierea lui Iisus Hristos simbolizează refacerea legăturii dintre ființa umană și Creatorul său. Celebrarea ei în fiecare an duce la retrezirea aspirației către îndumnezeire, la transfigurarea vieții pământești într-o viață impregnată de prezența lui Dumnezeu. De aceea Paștele este o sărbătoare a bucuriei, o bucurie asemănătoare celei a apostolilor când l-au văzut pe Iisus înviat. Iar salutul care se obișnuiește cu această ocazie este tot o expresie a acestei bucurii: „*Hristos a înviat! Adevărat, a înviat!*”.

În Vinerea Mare se obișnuiește să fie duse flori la biserică pentru Iisus. În timpul slujbei se trece pe sub masă de trei ori ca simbol al poticnirilor lui Iisus atunci când și-a dus crucea. Tot în această zi, numită și Vinerea Seacă se obișnuiește să se țină post negru. Se mai spune că dacă va ploua în această zi, anul va fi unul roditor și îmbelșugat, iar dacă nu va ploua va fi un an secetos. Un alt obicei spune că cel care se va scălda în apă rece de trei ori în această zi, așa cum Ioan Botezatorul boteza în apele Iordanului, va fi sănătos pe tot parcursul anului.

În Sâmbăta Mare se prepară pasca și cozonacul ce vor fi duse la biserică pentru a fi sfințite în noaptea de Înviere. Seara, toată lumea merge la biserică pentru a asista la slujba de Învierea Domnului, pentru a lua lumina, pentru a lua tradiționalele Sfinte Paști precum și flori sfințite, dintre cele care au fost duse în Vinerea Mare la biserică. În după amiaza zilei de sâmbătă se încheie postul de 40 de zile și clopotele încep să bată din nou. Cel mai important moment al zilei este sfințirea apei botezătoare la biserică. Se spune că prima persoană care urmează să fie botezată cu această apă „nouă” va avea noroc toată viața.

În Duminica Învierii este obiceiul să fie purtate haine noi ca semn de înnoire a trupului și a sufletului. Dimineața se pune într-un ibric apă rece, un ou și un ban de argint. Cine se spală cu această apă va fi rumen în obraji ca oul, tare ca banul și va avea o viață îmbelșugată.

În noaptea de Înviere cei care merg la biserică au câte o lumânare pe care o vor aprinde din lumina adusă de preot de pe masa Sfântului Altar. Această lumânare este simbolul Învierii, al victoriei vieții asupra morții, a luminii divine asupra întunericului ignoranței. Unii obișnuiesc să păstreze restul de lumânare rămas, pe care îl aprind în cursul anului când au vreo problemă gravă.

Tot pentru noroc este bine ca primul ou vopsit să nu fie dat din casă, fiind considerat sporul gospodăriei. Conform credinței populare, cei care ciocnesc ouă roșii se vor vedea și pe lumea cealaltă.

Sărbătoarea de Paște este și un motiv de împăcare. În aceste zile sunt uitate greșelile semenilor, iar familiile certate au prilejul de a se împăca în fața bisericii.

În ziua de Paști nu este bine să dormi, pentru că în restul anului vei fi somnoros, vei avea ghinion, viermii vor mânca semănăturile, recolta va fi distrusă și te va prinde ploaia ori de câte ori vei vrea să lucrezi câmpul.

Lumânarea de la Înviere trebuie păstrată în casă și aprinsă în caz de boală, calamități naturale, supărări. Se spune că e bine să te speli pe față cu apa neîncepută dintr-o cană nouă, în care ai pus un ou roșu, unul alb, un bănuț de argint și un fir de iarbă verde, semne ale sănătății, prosperității și sporului în toate.

În ziua de Paști nu se mănâncă oul cu sare, se spune că transpiri tot anul.

Cocoșul sfințit de Paști se credea a fi o sursă de belșug, sănătate și dragoste. În vechime oamenii aduceau cocoși la slujba de Înviere, pe motiv că aceleia căruia îi va cânta primul cocoșul în acea noapte va avea noroc tot anul. Apoi cocoșii erau dați de pomană săracilor.

La masa de Paști e bine să mănânci mai întâi un ou, se crede că acesta aduce sănătate trupului pe parcursul anului, apoi pește și pasăre, pentru a fi sprinten precum peștele și ușor ca pasărea.

Cu cine ciocnești ouăle vopsite în ziua de Paști, te vei întâlni în lumea cealaltă. Dacă prima persoană care îți intră în casă este bărbat, vei avea noroc tot anul.

De Paști, există credința că cerurile se deschid, permițând sufletelor celor morți să se întoarcă acasă, pentru a-și proteja rudele dragi.

Copii născuți de Paști sunt binecuvântați, având o viață luminată și presărată cu noroc toată viața.

ÎNVIEREA DOMNULUI PE ÎNȚELESUL COPIILOR

Prof. Gușă Petruța Felicia
Școala Gimnazială „Al. Colfescu” Alexandria

Învierea pe înțelesul copiilor este o provocare pentru fiecare cadru didactic. Reprezintă un subiect complex, delicat, iar explicațiile trebuie date în funcție de vârsta și puterea de înțelegere a copiilor. Paștele nu înseamnă numai iepurașul care aduce cadouri și ouăle roșii de pe masă, Paștele reprezintă cea mai mare sărbătoare a creștinătății, este adevărata lecție a iubirii creștine.

Poveștile, poeziile și cântecele sunt modalități excelente de a-i explica copilului/elevului semnificația Învierii, dar și principalele simboluri legate de această sărbătoare.

Poveste despre Paște

Mielul reprezintă pe Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, cel născut de Fecioara Maria, pentru a învăța pe oameni să fie buni și dreți, să facă doar bine în viață. Această învățătură a lui Iisus nu le-a plăcut celor răi și păcătoși, de aceea au vrut să se răzbune pe blândul Iisus. Dușmanii săi l-au prins și l-au legat, batjocorindu-l ca pe un răufăcător. I-au pus cunună de spini pe frunte, l-au scuipat și l-au împroșcat cu vorbe urâte, ținându-l pe cruce între doi tâlhari de drumul

mare. După multe chinuri trupul i-a murit nu însă și sufletul. Iar precum era scris în biblie, Cartea Cărților, după trei zile a înviat în toată slava. Era ziua Paștilor, sărbătoarea renașterii întregii naturi.

Mare spaimă i-a cuprins pe vrăjmașii care l-au sacrificat ca pe un miel nevinovat, când au auzit că Iisus cel mort pe cruce, este viu. Un înger pogorât din cer a prăvălit lespede de piatră de la gura mormântului, ajutându-l să urce la lumină. „*Înfățișarea lui era ca fulgerul și îmbrăcămintea albă ca zăpada*”-scrie în Sfânta Scriptură. Cei credincioși lui Iisus, tare s-au bucurat că iubitul lor învățător a înviat din morți, după ce s-a jertfit pentru iertarea păcatelor tuturor oamenilor. Vestea s-a răspândit pe între pământul. De atunci se vopsesc ouă roșii ca sângele Mântuitorului răstignit pe cruce și se dăruiesc prietenilor. De atunci se frământă colaci cu chipul mielului jertfit, iar la praznicul sărbătorii învierii Lui se bea vin roșu și se mănâncă friptură de miel.

Copii, cântă :

Hristos a înviat din morți,
Cu moartea pe moarte călcând,
Și celor din morminte
Viață dăruindu-le...

Apoi ciocnesc ouă roșii și vestesc unul altuia cu bucurie: „*Hristos a înviat!*”, la care se răspunde creștinește : „*Adevărat a înviat!*”

De ce vine Iepurașul

(recomandată pentru copii mai mici care nu pot înțelege adevărata taină a Învierii)

Se povestește că în timpuri foarte vechi, cadourile de Paști pentru copii erau aduse, ca și în ultima lună a anului, de un bătrânel cumsecade. El umbla cu sacul în spinare și ducea copiilor cuminți ouă colorate, jucării, ciocolată și bomboane. Dar de la o vreme, moșneagul simți că nu mai are putere să colinde fiecare casă, de la cele din orașe, de la câmpie, până la cele așezate în înălțimea munților. Astfel, el ceru lui Dumnezeu un ajutor pentru împărțitul darurilor. Căsuța bătrânului se afla la marginea unei păduri nesfârșite. Acolo l-a trimis Dumnezeu să-și aleagă ajutorul pe care îl credea cel mai potrivit.

A plecat bătrânul, sprijinit într-un toiag, cu desaga în spinare. A întâlnit un urs. „Ursul, se gândea el, ar putea să fie destul de bun pentru o astfel de treabă. Are spinarea destul de puternică pentru a duce miile de daruri prin toate colțurile lumii.” Dar apoi și-a dat seama că mulți copii s-ar speria de el.

S-a oprit pe malul unui pâraie. Aici, în apa limpede, se zbenguiau peștișorii. „Poate că un peștișor s-ar putea strecura mai ușor, să ajungă pe nesimțite lângă pătuțurile copiilor adormiți. Dar cum ar putea el să răzbată prin pusturile Africii, unde nu e strop de apă?”

Bătrânul plecă mai departe. Se opri într-o poieniță cu iarbă fragedă și se întinse pe pajiștea verde. Când era aproape să adoarmă, țâșni pe lângă el o arătare ciudată, cu niște urechi lungi. Omul se ridică, dar animalul dispăru în tufișuri.

Se întinse pe iarbă și când era gata să adoarmă, din nou se rostogoli pe lângă el un ghem de blăniță cenușie. A treia oară, bătrânul se prefăcu doar adormit, și când trecu pe lângă el, îl prinse pe făptaș de urechile lui lungi. „Acesta este ajutorul de care am nevoie, zise moșneagul bucuros. Iute ca fulgerul, jucăuș ca un copilaș și frumos ca o jucărie.”

De atunci, iepurașul aduce copiilor cuminți cadourile de Paști, iar ei îl așteaptă cu un cuibușor de iarbă împodobit cu flori de primăvară.

BIBLIOGRAFIE

1. <https://www.debonaire.ro/blog/cosuri-cadou/traditia-iepurasului-de-paste-de-unde-a-aparut-si-ce-semnificatie-are>
2. <https://www.libris.ro/legenda-iepurasului-de-pasti-ERC978-606-602-726-7--p1256298.html>

PAȘTELE LA ROMÂNI

Prof.înv.primar Ilie Mihaela
Școala Gimnazială Călmățui, Județul Teleorman

Paștele este cea mai importantă sărbătoare a creștinătății și s-a sărbătorit pentru prima dată în jurul anului 1400 înainte de Hristos. Deși Paștele este cea mai importantă sărbătoare a creștinătății și reprezintă Învierea Mântuitorului Iisus Hristos, aceasta a fost mai întâi o sărbătoare iudaică (cuvântul Paște își are etimologia în cuvântul ebraic pesah, care înseamnă trecere) și simboliza eliberarea evreilor din robia egipteană și trecerea prin Marea Roșie, pe pământul făgăduinței.

Sărbătorile pascale, atât de așteptate de creștini aduc, împreună cu bunătățile, lumină și voia bună, și câteva tradiții care trebuie respectate, ca rânduilele casei să meargă așa cum ne dorim. Multe dintre tradiții au legătură cu ouăle de Paște, simbolul acestei mari sărbători. Una dintre ele spune că atât cei care merg la Înviere, cât și cei care nu merg, trebuie să se spele într-un vas mare unde se află, pe lângă apa proaspătă și curată, ouă roșii și bănuți din argint sau aur. Toate acestea au un rol: spălarea cu oul, pentru a fi ușori, roșii și sănătoși, iar cu bani, pentru a le merge bine tot anul, să fie curați și să aibă bunăstare. Tradiția mai spune că cei care ciocnesc ouă se vor vedea pe lumea cealaltă. În momentul ciocnirii ouălor se rostește „Hristos a înviat!”, iar celălalt răspunde „Adevărat a înviat!”. Fiecare ciocnitor căruia i s-a spart oul, este obligat să i-l dea învingătorului. De aici și ideea că cei ce au ouăle mai tari, câștigă tot mai multe. Trișorii care ciocnesc cu ouă din lemn sunt înșelători și săvârșesc un mare păcat. Bătrânii spun că găocile de ouă nu e bine să fie păstrate în casă pentru mult timp, pentru că se ascunde dracul în ele.

În Săptămâna Mare, toți ai casei trebuie să contribuie la treburile la care se pricep. Atât feciorii, cât și fetele, trebuie să le sară în ajutor părinților, pregătind cele necesare pentru sărbătoare.. Pe fiecare dintre noi trebuie să ne găsească sărbătoarea Paștelui curați atât trupește, cât și sufletește. Bătrânii mai spun că e bine ca dis-de-diminează trebuie să ne scăldăm în rău. Astfel, nu ne curățim numai de toate bolile, dar vom fi tot anul scutiți de orice boală, sănătoși și iubiți. De asemenea, la slujbă se merge în hainele cele mai noi și mai curate, așa cum este indicat în cazul unei sărbători atât de mari. În noaptea de Înviere trebuie ca fiecare să aibă o lumânare aprinsă în mână.

Sărbătoarea Paștelui este marcată de obiceiuri străvechi ce țin de credința unei curățiri și înnoiri interioare, manifestată prin primenirea casei și înnoirea hainelor, alături de alte tradiții. Pentru români, pregătirea Paștelui înseamnă mai întâi curățenia și bucatele care se fac în casă. De "curățenia de Paște" orice gospodină trebuie să se achite în timp util și să aibă casa lună. Preparatele de Paști care în general nu lipsesc de pe masă sunt ouăle roșii, drobul de miel, pasca și cozonacul. Ouăle se vopsesc în Joia Mare, considerându-se un păcat mare orice lucru făcut în casă vineri, când la Biserică are loc Prohodul.

La țară, românii aleg ouă proaspete și pregătesc uneltele de ornamentat. Cele mai vechi "condeie" au fost lumânarea - cu al cărui capăt încins la foc se desenau pe ou anumite semne - și pana de găscă. Local, se folosesc metode noi de decorare, mai mult sau mai puțin legate de încondeierea cu ceară: ouă pictate, decorate în relief, încondeiate cu frunze de plante, împodobite cu mărgel. În comunitățile tradiționale, ciocnitul ouălor se face după reguli care diferă de la o zonă la alta, dar, oricum, respectarea lor este obligatorie: cine are prima lovitură (de obicei, bărbatul mai în vârstă), ce părți ale ouălor să fie lovite, ciocnitul să fie "pe luate", "pe schimbate", "pe văzute" sau "pe nevăzute". Ciocnesc mai întâi soții între ei, apoi copiii cu părinții, după care părinții cu celelalte rude, cu prietenii și vecinii invitați la masă.

Încondeierea ouălor, obicei precreshtin perpetuat peste timp, este una dintre cele mai reprezentative tradiții. Ouăle roșii simbolizează sângele vărsat de Iisus pentru mântuirea omenirii. Legenda spune că după răstignirea lui Iisus, Pilat a fost invitat la o petrecere. Atunci un soldat a intrat în încăpere și a strigat că Iisus a înviat. Pilat, neîncrăzător, a spus că va crede acest lucru doar atunci când oul pe care îl ținea în mână se va înroși. Și oul s-a înroșit pe loc, iar Pilat a scăpat oul pe jos și a crăpat. Tot de atunci a rămas și obiceiul ca de Paște să se ciocnească ouăle.

Tot sănătate aduce și călcatul pe iarbă proaspătă și pe o bucată de metal în dimineața Paștelui, imediat după întoarcerea de la slujba de Înviere.

Mielul de Paște este un alt simbol al acestei sărbători creștine și reprezintă simbolul lui Iisus. Ca și Mântuitorul, mielul este o jertfă adusă creștinătății. Mielul este și mâncarea tradițională de Paște și este pregătit după mai multe rețete, în funcție de zonă.

Deniile reprezintă unele dintre cele mai profunde slujbe ale creștinătății. Deniile se țin în Postul Mare al Paștelui, iar cele mai frecventate sunt cele din ultima săptămână a postului, în Săptămâna Mare. Deniile au apărut o dată cu creștinismul și se practică îndeosebi la lăsatul serii, după ora 18:00.

Deniile din Săptămâna Mare încep cu seara de Florii și țin apoi de luni până vineri, când preoții rostesc rugăciuni rituale și citesc fragmente din Vechiul Testament. Tradiția spune că până la începerea Deniilor, casa trebuie să fie curată, iar pomii și gardurile vopsite.

Ultima săptămână a postului Paștelui este cunoscută sub numele de Săptămâna Patimilor, sau Săptămâna Mare. Tot în Săptămâna Mare se face curățenia generală prin case și curți, se întrerup lucrările de câmp, se confecționează haine noi pentru sărbătoare, se taie păsările și vitele pentru masa de sărbători și se merge la biserică pentru împărțășanie. În Săptămâna Mare oamenii trebuie să își ierte păcatele reciproc și să facă fapte bune.

Timp de 40 de zile, creștini se salută cu "Hristos a înviat" și răspund cu "Adevarat a înviat".

Sfintele Paști sau Paștele este sărbătoarea Învierii lui Hristos, este trecerea omului din moarte la viață. Creștinii serbează Paștele în amintirea mântuirii din robia păcatului și a morții.

PAȘTELE LA ROMÂNI

**Prof. înv. preșcolar Adriana Ionescu
Grădinița cu P.P. nr. 7, Alexandria**

Paștele reprezintă una dintre cele mai importante sărbători anuale creștine, care comemorează evenimentul fundamental al creștinismului, Învierea lui Iisus Hristos, considerat Fiul lui Dumnezeu în religiile creștine, în a treia zi după răstignirea Sa din Vinerea Mare. Data de început a Paștelui marchează începutul anului ecleziastic creștin.

Potrivit cercetătorilor Vaticanului cuvântul „Paște” derivă din ebraică „pesah” (פסח), care semnifică trecere. În Vulgata s-a tradus cu expresia „transitus Domini” (trecerea Domnului) devenită în engleza iacobină passover. Cuvântul în aramaică este pas.ha, care stă la originea cuvintelor grecești și latine πάσχα, pascha. O altă interpretare, răspândită în secolele trecute la catolici, a fost aceea de „pascha – passione”, de la „passione – suferință” (în greacă: πάσχω (páscho – sufer), πάσχει (páschei – suferă).

Învierea Domnului este una dintre cele mai importante și mai frumoase sărbători ale creștinătății. Ea are darul de a aduce familia împreună și este plină de obiceiuri tradiționale.

O semnificație foarte importantă o are Joia Mare din Săptămâna Patimilor. Din această zi, țăranii încetează lucrul la câmp și se concentrează asupra casei, a curții, pentru ca totul să fie curat. Tot Joia Mare, femeile încep să pregătească pasca și să vopsească ouăle.

Cel mai răspândit obicei creștin de Paște este vopsirea de oua roșii. Acestea sunt nelipsite de pe masa copioasă din prima zi a acestei sărbători și face deliciul celor mici, care abia așteaptă să le ciocnească și chiar să le mănânce.

Deși înainte nu se accepta ca ouăle să aibă altă culoare în afară de cea roșie, acum lucrurile s-au mai schimbat, iar bunicile, mamele și copiii le colorează și cu verde, galben sau albastru.

Potrivit tradiției, la miezul nopții dintre sâmbătă și duminică, oamenii se trezesc din somn în bătaia clopotelor. Se spală cu apa curată, își pun straie noi, iau câte o lumânare și pornesc către biserică. Acasă le e îngăduit să rămână doar celor foarte bolnavi.

Un alt obicei al zilei de Paște, care se respectă cu precădere la sate, este acela de a pune brazde de iarbă verde la intrarea în casă, după întoarcerea de la biserică. Fiecare membru al familiei trebuie să calce pe iarbă verde înainte de a intra în casă. Va fi astfel sănătos, voios și proaspăt ca verdeța ierbii.

Se pune iarbă verde în trei locuri: la scară, la ușa de la intrare, în fața odăii de dormit. Când se întorceau de la Înviere călcau pe iarbă verde, să fie sănătoși.

În unele regiuni din România există obiceiul conform căruia în dimineața zilei de Paște, până la răsăritul soarelui, oamenii se duc la râu sau la o apă din apropiere și se scaldă. Se vor curăța astfel de boli, răutăți, aruncături și făcături, iar peste an vor fi scutiți de boli, se vor face iuți, sprinteni, sănătoși și harnici.

În alte zone din România, după ce se întorc de la Înviere, toți membrii familiei se spală într-un vas cu apă în care se află, pe lângă apă proaspătă și curată, unul sau mai multe ouă roșii și câțiva bănuți de argint. Oul se pune pentru a fi roșii și sănătoși ca oul, iar bănuții ca să le meargă bine peste an și să aibe bani de ajuns.

În ziua de Paști, dimineața, ne spălăm cu un ou roș și cu un franc în cană. Moneda închipuiește banii cu care Iuda L-a vândut pe Isus, iar oul cel roș sângele lui Hristos care s-a vărsat pe cruce.

De asemenea, în anumite regiuni ale țării se respectă și tradiția conform căreia prima persoană care îți calcă pragul în ziua de Paște să fie un bărbat. În felul acesta vei avea spor și belșug în toate cele.

Superstițiile zilei de Paște sunt pe cât de multe, pe atât de diverse și de surprinzătoare. Acestea se referă în principal la vreme, sănătate, noroc, spor și belșug.

BIBLIOGRAFIE:

„Obiceiuri și tradiții de Paște - Cura de Miere”. Curademiere.ro. Accesat în 18 aprilie 2017.

„Obiceiuri de Paști”. Astrocafe.ro. Accesat în 18 aprilie 2017.

„Obiceiuri de Sfintele Paști: crestinortodox.ro/paste/obiceiuri-tradiții-paste/

„Semnificația teologică a Paștelui”. SetThings.com. Accesat în 19 septembrie 2017.

ÎNVIERE ȘI ÎNDUMNEZEIRE

Prof.Dr. Popa Edvica
C.Ș.E.I., Maria Montessori "Constanța"

Învierea lui Hristos este începătura învierii și a vieții celei veșnice (I Cor.15,20), icoana, prototipul și cheazășia propriei noastre învieri. După Învierea Domnului, omenirea a pătruns și a explicat sensul vieții și a descoperit taina morții. Ea a înțeles că viața omenească nu se termină odată cu mormântul, ci își continuă firul existenței în eternitate în comuniune cu Hristos, izvorul vieții, Lumina cea neapropiată.

Minunea Învierii este o faptă permanentă, mereu actuală, menită să se petreacă cu fiecare din noi. Toți trebuie să experimentăm acest Paște, adică să parcurgem acest drum de trecere din moartea păcatului la viața cea nouă, sfântă și fără de prihană, pentru ca pășind pragul morții să intrăm în patria cea fericită și veșnică. Cele ce ne ajută să străbatem acest drum este Hristos, *"Paștele cel nou, Jertfa cea vie jertfită, Mielușelul lui Dumnezeu, Cel ce ridică păcatele lumii"*. El rămâne pentru noi Paștile cel veșnic care ne însoțește și ne întărește pașii pe calea mântuirii, dându-ne har și putere ca să trecem și noi împreună cu El prin Înviere în celălalt plan de existență și astfel să moștenim desfătarea Raiului. Dar, înaintarea noastră pe treptele desăvârșirii se face printr-o actualizare continuă a prezenței lui Hristos și a împărtășirii din viața Sa dumnezeiască și veșnică.

Aceasta presupune o continuă practicare a pocăinței, atât ca mod de existență (metanoia), cât și ca taină, căci modul de transmitere și de pătrundere a vieții dumnezeieștin în umanitate se face prin Sfintele Taine. *"Prin Sfintele Taine, Mântuitorul reface împreună cu fiecare din noi drumul vieții Sale pământești, începând de la Naștere, continuând cu Învierea și până la Înălțarea Sa la ceruri, comunicându-ne mereu puterea transformatoare a Învierii Sale"*.

Prin Tainele și slujbele Bisericii, Mântuitorul Hristos, nu numai că ne descoperă dumnezeirea omului, ci ne-o oferă în mod real. Tot ce-a avut, tot ce-a făcut, deplinătatea vieții Sale o dă celor ce sunt membre ale Trupului Său tainic (Biserica). Prin urmare, slujbele în Biserica Ortodoxă, nu se mărginesc la o simplă comemorare sau reprezentare a unor acte din istoria mântuirii, ci înseamnă o reproducere întocmai a acestor acte, o intervenție reală a lui Dumnezeu în creație și o împărtășire obiectivă din darurile și adevărurile mântuirii.

De aceea, ori de câte ori sărbătorim Paștile, Învierea se produce realmente, dar pentru ca bucuria ei să fie deplină și să aducă folos sufletelor, ea trebuie să se producă mai întâi în inima noastră, pentru că și această inimă este un mormânt în care zace îngropat harul Botezului, adică Însuși Hristos în numele căruia ne-am botezat. Harul stă îngropat în mormântul inimii, așteptând ca piatra să fie prăvălită și să învieze Hristos în noi. Cum se prăvălește piatra de pe ușa mormântului inimii, pentru ca harul lui Dumnezeu să devină lucrător în ea? Aceasta se face printr-o neîncetată nevoiță și pocăință, prin înlăturarea urii, prin iertare și împăcare unii cu alții. Numai astfel ne vom afla printre cei care se închină fără de osândă Sfintei Învieri, printre cei ce pururea se luminează cu prăznuirea.

Numai astfel, Învierea Domnului va deveni cu adevărat și învierea noastră, o înviere prezentă și continuă și nu numai viitoare, de la sfârșitul veacurilor, ci o înviere dinamică, transformatoare a vieții noastre și a lumii înconjurătoare. Așadar, pocăința nu încetează niciodată. Ne punem însă întrebarea: dacă pocăința este o virtute neîncetată și perioada Penticostarului este o perioadă de înviere, înnoire și bucurie duhovnicească, cum se împacă una cu cealaltă? Răspunsul l-am anticipat oarecum, când am arătat că troparele de la începutul Triodului, care vorbesc despre pocăință, îi conferă acesteia un caracter vesel și bucurios și nu unul sumbru, căci pocăința este un dar al lui Dumnezeu.

Perioada Triodului, ca perioadă excelentă pentru practicarea pocăinței, conține în sine, așadar, și bucuria Învierii, iar perioada Penticostarului, perioadă prin excelență pascală și de bucurie

nu poate fi despărțită de lucrarea pocăinței căci, spune Sf. Ioan Gură de Aur: “Postul (Triodul) a trecut, dar să păstrăm roadele postului și ale pocăinței”. După cum bucuria Învierii Domnului o trăim nu numai în ziua de Paști, ci și în fiecare duminică de peste an, tot așa și bucuria pe care o aduce și pocăința, spre iertarea păcatelor, trebuie să fie o constantă a vieții creștine. “*De aceea, în fiecare duminică, la Utrenie, numai după ce rostim psalmul de pocăință (Psalmul 50), abia după aceasta cântăm : “Învierea lui Hristos văzând, să ne închinăm Sfântului Domnului Iisus, Unuia Celui fără de păcat. Crucii Tale ne închinăm, Hristoase, și Sfântă Învierea Ta o lăudăm și o slăvim, că Tu ești Dumnezeu nostru, afară de Tine pe altul nu știm, numele Tău numim. Veniți toți credincioșii să ne închinăm Sfintei Învierii lui Hristos, că iată a venit prin Cruce bucurie la toată lumea. Totdeauna binecuvântând pe Domnul, lăudăm Învierea Lui, că răstignire răbdând pentru noi, cu moartea pe moarte a călcat”, înțelegând și simțind în inimile noastre că bucuria Învierii este lumina și roada pocăinței*”.

Bineînțeles, pocăința nu mai are aceiași valoare ca în perioada Triodului, căci păcatele ne-au fost iertate și nu mai este cazul să ne pocăim pentru ele. Cu toate acestea, noi păcățuim în fiecare zi, de aceea, pe de o parte, trebuie să ne pară rău de păcatele săvârșite, iar pe de altă parte pocăința lucrată în perioada Penticostarului și toată viața de acum înainte are o altă valoare: contopirea noastră cu “Adam cel nou” și în același timp asumarea stării noastre neputincioase și căzute a lui “Adam cel vechi”, face ca pocăința noastră să se transforme într-o pocăință pentru păcatele întregii lumi. Aceasta ne-o arată chiar Răstignirea și Învierea Mântuitorului. Mântuitorul, pe Cruce, a plâns și suspinat pentru întreaga omenire, iar după Înviere a dorit întoarcerea tuturor oamenilor la Dumnezeu, ceea ce explică de ce i-a trimis pe Apostoli să ierte și să dezlege păcatele oamenilor, să-i învețe pe oameni să se pocăiască și să se roage pentru iertarea păcatelor întregii lumi.

În plus, după învățătura despre epectaze a Sf. Grigorie de Nyssa, harul primit de la Dumnezeu nu încremenește lucrarea omului, ci îl face pe om să practice o nevoință și mai mare, să lucreze o pocăință mai intensă. Așa se explică de ce marii Părinți duhovnicești ai Bisericii, pe patul de moarte, cu toate că erau înaintați duhovnicește, doreau să mai trăiască puțin pentru a se mai pocăi încă .

Pocăința neîncetată, care conține în ea, după cum am văzut, și bucuria Învierii, este firul roșu sau coloana vertebrală ce străbate scara virtuților, în drumul nostru spre înviere și îndumnezeire. Atât pocăința pentru păcatele proprii sau pocăința (izvorâtă din iubire) pentru păcatele întregii lumi, cât și pocăința ca stare asumată, ca un nou mod de viață, după modelul marilor Părinți ai pustiei, care și pe patul de moarte doreau să mai trăiască pentru a-și plânge păcatele, face ca ea să fie o continuă Cruce și Înviere până când vom ajunge la sfârșitul ostanelilor noastre pământești, la Învierea cea de Obște, la prăznuirea Paștelui celui veșnic, împreună cu toți sfinții în Împărăția lui Dumnezeu.

BIBLIOGRAFIE :

1. *Biblia* – tipărită cu binecuvântarea P.F.P. Teoctist, Patriarhul B.O.R., cu aprobarea Sf. Sinod al B.A.O.R. . I.B.M.B.O.R., București, 1997;
2. *** *Ceaslov* - tipărit cu binecuvântarea P.F.P. Teoctist, Patriarhul B.O.R., cu aprobarea Sf. Sinod, ediția a II-a, Ed.I.B.M.B.O.R., București, 1993;
3. Ciobotea, Mitropolit al Moldovei și Bucovinei Daniel – *Bucuria Învierii- Lumina pocăinței*. Pastorală de Sfintele Paști, Ed. Trinitas, 2003;
4. Ciobotea, Mitropolit al Moldovei și Bucovinei Daniel – *Învierea lui Hristos –taina iertării noastre*. Pastorală de Sfintele Paști (1998) în „T.V.” VIII (LXXIV), nr.1-4, 1998, pp.5-9;
5. Ciobotea, Mitropolit al Moldovei și Bucovinei Daniel – *Legătura interioară dintre Cruce și Înviere* în „M.B.”(XXXIV), nr.3-4, 1984;

ÎNVIEREA DOMNULUI, SĂRBĂTOAREA SUFLETULUI

Prof.MINA MIRELA ALINA
Colegiul Național "Alexandru Ioan Cuza" Alexandria

Învierea Domnului este cea mai mare sărbătoare a creștinismului, dogma fundamentală a credinței creștine. Este o sărbătoare a bucuriei depline, a luminii divine, a comuniunii, a sufletului. În noaptea Învierii creștinii se bucura de o stare harică deosebită, de o partasie specială cu semenii și cu Dumnezeu. Învierea Mântuitorului, al cărei imn - Troparul Paștilor - este cel mai triumfal pe care l-a cântat și l-a auzit vreodată neamul omenesc, creează în noi, creștinii, o stare sufletească ce nu se poate compara cu nici una din cele prin care trec oamenii. Ea este efectul unei ușurări, unei bucurii, unei încrederi și unei nădejdi, pe care n-o poate produce în om, nici un alt fapt, nici un alt sentiment, nici o schimbare, nici o emoție din cele ce pot încerca sufletul nostru.

Aceasta bucurie pascală este îndeosebi caracteristica Bisericii Ortodoxe. Nici una din celelalte Biserici nu simte și nu exprimă cu bogăția și harul imnografic semnificațiile, puterea și binecuvântarea Învierii lui Hristos. Imnul Învierii este un strigăt de triumf și de bucurie care ne ridică până la cer, este o stare sufletească unică și incomparabilă, este privilegiul și fericirea noastră de creștini!

Când Iisus Mântuitorul trăia în suferință și umilire în zilele patimilor, El era, privindu-l omeneste, cel mai nefericit, mai părăsit, mai neajutorat, mai năpăstuit, mai zdrobit dintre toți oamenii. Niciodată un om n-a fost mai greu lovit pentru binele ce făcea, mai dăruiește tratat, mai crunt batjocorit, jignit, huiduit, torturat și profanat, ca Iisus Hristos.

Nu numai cei care-l răstigneau, urlau și blestema, nu doar un popor se desfăta la privirea durerilor lui fizice și morale, ci o lume întreagă, de atunci și până astăzi, a găsit în osânda și în moartea lui o plăcere, o satisfacție, un sentiment că de dreptate și de putere a ei împotriva "blasfematorului" și "înselătorului Aceluia", cum îl numeau cu ipocrizie cei care l-au dat spre chinuire și moarte.

Împotriva lor, a tuturor, a celor care l-au acuzat și batjocorit de atunci și până astăzi, Iisus Hristos Nazarineanul, numit în derâdere "Regele Iudeilor", rege încoronat cu spini, rege al cărui tron era o Cruce, rege fără gardă, părăsit de ai săi, păzit sub grea și rece lespede de piatră, pentru că a izbândit cea mai strălucită și neașteptată biruință ce s-a văzut vreodată: biruința asupra morții și asupra răutății omenești totodată. Această biruință a putut fi tăgăduită, dar nu i-a putut fi smulsă niciodată.

Dezamăgiți și tulburați, înșelătorii de atunci au plătit pe străjeri că să spună, împotriva evidenței și a rațiunii însăși, că el a fost furat noaptea de ucenicii lui fricoși din mormântul întărit cu pază și pecete. Necredincioșii de mai târziu au născocit un șir de ipoteze, presupuse științifice, că să tăgăduiască adevărul, faptul dumnezeiesc. Cels și Profiriu, raționaliști și alți închipuiți luminați, au gândit Învierea lui Hristos cu mintea lor materială scurtă, orbită de patimă, strâmbată de prejudecăți anticeștine, și au declarat că este o amăgire.

Împotriva argumentelor stoarse necredinței și a pretextelor cu păcat, Învierea lui Hristos s-a dovedit și s-a impus cu puterea faptului împlinit și cunoscut, astfel că imnul ei triumfal face de atunci, și va face totdeauna, bucuria noastră și a lumii. Împotriva tuturor rațiunilor omenești, împotriva "înțelepciunii" de jos a celor care au căzut în robia superstițiilor și a legendelor necreștine, împotriva a tot ce s-ar putea zice și scrie stă faptul Învierii, transformat în Biserică permanentă și universală, stă creștinismul întreg, că dovedire și încredințare neclintită și nedesmintită a Învierii lui Hristos.

Împotriva a tot ce i-au spus și-i vor mai spune iscusitii într-o tăgadă a miracolului creștin stă dovedit și nezduncinat, drept și tare ca un munte de adevăr dumnezeiesc și omenesc, cuvântul simplu și drept al Apostolului: "dacă Hristos n-a înviat, zadarnică este atunci propovăduirea noastră, zadarnică și credința voastră" (I Corinteni 15,14), iar propovăduirea și credința Lui și a noastră n-a fost și nu este zadarnică. Împotriva construcțiilor de ipoteze și de subtilități omenești, stă un argument

ce nu se poate răsturna, micsora și contrazice niciodată: cel mai important fapt istoric care s-a produs vreodată, stă creștinismul cu credința și cu Biserica sa, zidite pe adevărul istoric și moral al Învierii lui Hristos, stă o realitate mare ca douăzeci de secole.

Cu cât a dăinuit și a crescut în acest timp îndoiala sau tăgada Învierii lui Hristos, cu atât a crescut puterea și însemnătatea ei de biruință asupra firii și a râului morții. Cu cât va dăinui și va crește încă îndoială sau tăgadă Învierii lui Hristos, cu atât se va vâdi prin contrast adevărul ei triumfător, de fapt, de viață și de credință; va crește și se va întări în convingerea noastră, bazată pe existența adevărului Bisericii universale, că: Hristos a Înviat! Cu cât omul și omenirea întreagă vor cunoaște mai multe biruințe, cu atât va fi mai mare între toate Biruința lui Hristos. Nici cele mai strălucite și mai laudate victorii omenești: ale lui Cyrus, Alexandru cel Mare, Hanibal, Cezar, Napoleon sau ale generalilor mai noi, nu se pot compara cu marea și îndoită biruința a lui Hristos asupra morții și a râului. Nici cele mai mari biruințe asupra naturii-diguri, canale, tunele, viaducte-sau alte succese omenești, nu se pot compara ca importantă cu biruința lui Hristos asupra morții. Biruințele omenești crează stări relative, limitate și schimbătoare, dar Biruința lui Iisus Hristos a creat o stare absolută și permanentă, o stare morală de natură, mărima, puterea și importantă spiritului. Biruința lui Hristos a îndreptat un rău imens și cutremurător și a întemeiat o realitate spirituală salvatoare. Fără Înviere lui Hristos, azi nu exista creștinism și nici Biserică; sau, cum zice Apostolul, nu era propovăduirea și credința; fără Învierea lui Hristos, trăiam în întuneric și ne țărâm în viciu, ne închinam la idoli. Fără Înviere lui Hristos, omenirea era și azi sufletește cu 2000 de ani în urmă sau, poate, prin regres, cu mult mai mult, în barbarie și mizerie morală. Ce ar fi fost omenirea fără Învierea lui Hristos, fără creștinism și fără Biserică, fără Apostoli, fără Evanghelie, fără sfinți, fără credință, fără sublimă iubire creștină, fără multele și marile idei și fapte de bine și de cultură aduse de creștinism, fără miile de martiri care au cucerit cu suferințe și cu sânge dreptul omului la libertatea de gândire și de credință, fără virtuțile sublime și fără instituțiile de binefacere incomparabile ale creștinismului, fără capodoperele de gândire, de caritate și de artă cu care creștinismul a umplut, a înnobilit și a ridicat lumea ? Creștinismul este tot ce a cunoscut mai sfânt, mai binefăcător și mai salvator neamul omenesc, creștinismul este opera Jertfei și a Învierii lui Hristos.

Din moartea și din Învierea lui credem și ne mântuim și trăim în marile idei morale care au devenit patrimoniul omenirii întregi. Învățătura și misiunea lui s-au verificat prin Moartea și Învierea lui; Moartea și Învierea lui au dat Creștinismului sens și viață, au dat sens morții și învierii noastre. Lumea păgâna cunoaște moartea dar nu cunoaște Învierea; ea trăiește pământeste, mărginit, fizic, fără perspectiva vieții viitoare. Trăiește în iluzii și plăceri o viață ca de colivie, peste care apasa imens, inert și greu mormântul.

Învierea lui Hristos a rupt vâlul care acoperea omului misterul existenței post-mortem, a deschis vieții omenești o privire spre zărea veșniciei, a luat morții rolul și caracterul de sfârșit tragic și dureros. Viață nu este o scânteie efemeră și enigmatică în haos; este o existență de durată cu destin spiritual în eternitatea în care se integrează cu preț de suflet și cu rost dumnezeiesc. Fără Învierea lui Hristos, Creștinismul s-ar fi înăbușit în râsul și în batjocură fariseilor și cărturarilor, în insensibilitatea lumii păgâne, în teamă și neputință Apostolilor terorizați de strigătele mulțimii înfuriate: "Răstignește-l, răstignește-l!" Fără moartea lui Hristos, creștinismul nu avea efect mântuitor, fără Învierea lui nu avea viață și putere. Fără Înviere, nu era credința, nu era nădejde, nu era bucurie creștină. Suferința și biruința, durerea și bucuria, Crucea și Învierea își corespund și se completează, că două fețe paralele și echivalente ale faptului creștin.

Ele sunt polii axei în jurul căreia se învârteste viața creștină; ele sunt stâlpii de rezistență ai creștinismului. Moartea și Învierea lui Hristos au transformat suferința în biruință, au făcut din suferința și biruința un singur mod și fapt: modul și faptul creștin, moartea biruită prin Înviere, suferința biruită prin bucurie.

Moartea și Învierea lui Hristos ne-au asigurat pentru totdeauna înțelegerea, puterea și triumful creștinismului în lume. Dreptul, tăria și nădejdea noastră de biruință și de mântuire stau în Moartea și Învierea lui Hristos, pentru că Moartea și Învierea lui Hristos sunt mântuirea și Învierea noastră.

Această certitudine ne întărește sufletește că o putere dumnezeiască. Creștinismul trăiește din Moartea și Învierea lui Hristos, Biruința lui Iisus Hristos, prin moartea sa, asupra morții, este biruința creștinismului prin Hristos asupra răului și a lumii. Biruința lui este biruința noastră de la el, în suferința noastră pentru el.

Această certitudine materială și morală, această bucurie a Învierii Mântuitorului, trebuie făcută temei al gândirii și al vieții noastre creștine. Credința și viața noastră se sprijină împreună cu Biserica pe ea, izvorăște din ea, se hrănește din ea, există și rezistă prin ea.

Prin Învierea sa din morți, Iisus Hristos a înviat pentru toți oamenii și, pentru totdeauna, suferința și moartea, batjocura și necredința, ipocrizia și oprobiul care au fost aruncate asupra numelui și lucrării lui în lume, pe care el a vrut s-o mântuie și s-o lumineze, s-au prăbușit.

Prin Înviere lui Hristos, grija cea mare și durerea au trecut. În Învierea lui Hristos avem supremă bucurie, putere și garanție a nădejdelor noastre: Hristos a Înviat! Adevărul și dreptatea lui nu mai pot fi pecetluite în nici un mormânt. Moartea și răul s-au biruit, spaimă cea mare a trecut. Cele mai grele zile pe care le-a trecut până acum omenirea au fost ziua morții și a șederii lui Hristos în mormânt. Nici un război, nici o năvălire, nici un asediu, nici o prigoană, nici foamete, nici boală, nici cutremur, nici un cataclism, nici o nenorocire n-au putut întrista și amenința omenirea cum a făcut-o Moartea lui Hristos.

Bucuria pascală, pe care Biserica Ortodoxă o evocă intens și solemn patruzeci de zile, este bucuria și nădejdea noastră cea mai mare, nu doar patruzeci de zile, ci de fiecare zi și ceas al vieții noastre de creștin, de fiecare zi și ceas. Cu fiecare cântare pascala și cu fiecare salut pascal "Hristos a Înviat!", adevărim, mărturisim și trăim marele lui cuvânt dumnezeiesc: "În lume neazuri veți avea, dar îndrăzniți, eu am biruit lumea" (Ioan 16,33). În această biruință credem și izbândim, cântând imnul triumfului creștin: HRISTOS A ÎNVIAT!

BIBLIOGRAFIE

1. [Învierea Domnului - escoala.ro](http://InviereaDomnului-escoala.ro)
2. [Site-ul Creștin-Ortodox](http://Site-ul-Creștin-Ortodox)
3. [Biblia Ortodoxă Online](http://Biblia-Ortodoxă-Online)

De două milenii nu există o altă bună veste mai importantă pentru noi decât Hristos a Înviat! Și nu există un răspuns mai convingător de împărtășire a credinței drept-măritoare decât – Adevărat a Înviat!

Nu există pentru noi un eveniment mai important și mai plin de bucurie decât Învierea triumfătoare a Mântuitorului nostru. Să se scoale Dumnezeu și să se risipească vrăjmașii Lui și să fugă de la fața Lui cei ce-L urăsc pe El.” (Ps. 67, 1). Aceste cuvinte ale regelui David se aud în bisericile noastre în noaptea de Paști și apoi în întreaga perioadă pascală. Din gura prorocului ele sună ca o dorință bazată pe încrederea că așa se va întâmpla, că va învia Dumnezeu și se vor risipi dușmanii Lui. Imediat după aceste cuvinte urmează unul din cele mai minunate imnuri ale Bisericii noastre „Hristos a înviat din morți, cu moartea pre moarte călcând și celor din mormânturi viață dăruindu-le!”. Un imn în fața căruia cedează moartea, dispar răutatea și dezbinarea, iar sufletele noastre se unesc prin dragoste și milă.

De sărbătoarea Învierii nimeni nu poate rămâne indiferent și în fața bisericilor noastre în această noapte se adună mii și mii de credincioși. Dorul omului după Dumnezeu, setea omului după lumină, foamea după viața veșnică sunt stările lăuntrice ale omului, care îl cheamă către Hristos, către Înviere. Rostind cuvintele „Hristos a Înviat”, noi, de fapt, mărturisim că am descoperit răspunsul la toate frământările sufletești. În această noapte suntem cel mai aproape de scopul vieții noastre, cel mai aproape de veșnicie.

Învierea Lui Hristos nu este un eveniment petrecut în istorie, este esența vieții noastre, este ținta spre care ar trebui să tindă fiecare. Întreaga perioadă a Postului Mare a fost tocmai pentru această noapte, pentru ca să ne pregătim sufletul de o schimbare, să fim gata și de învierea noastră, învierea din viața plină de patimi și păcate către viața veșnică.

Astăzi societatea nu observă de multe ori adevărata lumină a tineretului. Îi vede foarte bine doar aspectele negative. Dar tineretul nu poate fi reprezentat prin laturile negative. Nu e adevărat că tinerii de astăzi reprezintă doar răzvrătirea, neascultarea și alunecarea spre păcate și plăceri. Ei sunt purtătorii unei lumini deosebite, care doar trebuie văzută, sprijinită și scoasă la iveală. Tinerii sunt oamenii de mâine, sunt ceea ce va fi țara și societatea noastră mâine.

Tinerii trebuie să fie conștienți cât e de importantă tinerețea, cât e de frumoasă, dar și cât e de importantă trăirea cu vrednicie a acestei perioade a vieții. Ispitele vremii sunt mari, se lucrează pe multe planuri ca ei să nu devină ucenici ai lui Hristos. Valul ispitelor este de multe ori copleșitor, lipsa modelelor, lupta frământărilor și chiar lipsa sensului debusolează pe oricine. Fiecare trebuie să rețină că modelul nostru pentru veșnicie este Mântuitorul Hristos. Profesorul de religie se străduiește ca această taină a Învierii să pătrundă cât mai adânc în sufletul lor, să le preschimbe în bucurie adevărată viața deoarece acela ce a fost pătruns de Sărbătoarea Învierii nu va mai putea fi nici trist, nici singur, nici cuprins de deznădejde. Țelul nostru de creștini este ca această bucurie să o trăim cu adevărat nu doar pentru noi, ci să o împărtășim și celor din familiile noastre, prietenilor și colegilor în așa fel încât biruința lui Hristos asupra morții să o transformăm în biruința asupra întunericului din suflete, asupra greutăților și neliniștilor care de multe ori sunt niște poveri grele pentru noi.

Învierea constituie răspunsul lui Dumnezeu la greșeala primilor oameni care au ales moartea în locul vieții.

La Înviere trăim o lumină, o viață care nu sunt de aici, iar noi avem inerția asta. Suntem greoi. Nu ne putem păstra la înălțimea sărbătorii. Nu putem să păstrăm harul, dar putem să năzuim spre el. Pentru că, trăindu-l, apoi pierzându-l, nu putem să fim ca și când nu l-am fi trăit. Putem să năzuim spre a-l redobândi.

În viața noastră, prin atingerea de noi a harului dumnezeiesc rămâne o urmă a harului și putem să năzuim la recâștigarea lui. Harul nu-l vom putea păstra. Harul e o milă dumnezeiască. Trăim atunci ceva din preaplinul dragostei dumnezeiești, după măsura credinței și a dragostei noastre. Dar pierdem

acel har. Părintele Sofronie de la Essex tot așa le spunea ucenicilor înainte de Paști: „Iată, vor veni Sfintele Paști, vom trăi bucuria Învierii, vom cânta Hristos a înviat!, apoi poate ne vom întoarce la amărăciunile noastre.“ Îndemnul părintelui era: „Răbdați asta!“ Părintele nu le spunea că ar putea să fie altfel. „Răbdați asta și veți putea să mergeți din nou în căutarea harului!“ Numai așa dobândim un reper după care să ne ghidăm viața noastră.

Urcușul către Înviere nu este lin, nu seamănă cu niciunul dintre parcursurile cotidianului. Punctul central al acestui parcurs sunt Crucea și Mormântul, în jurul cărora necredința și îndoiala strigă cu glas mare, căutând cu încrâncenare pe cine să apuce. În fața necredinței, jertfa Mântuitorului Hristos nu este decât moartea unui alt om, obișnuit ca toți ceilalți, înălțat și degrabă prăbușit în propria-i neputință. Pentru credința celor puțini, a mironosițelor și a ucenicului iubit, moartea lui Iisus este moarte mântuitoare, brațele sale întinse pe Cruce cuprind lumea întreagă, într-o îmbrățișare deopotrivă cu veșnicia, sângele său spală chipul întunecat și neputincios al omului, cuvintele Sale dăruiesc viața, acolo unde puterea lumii acesteia rămăsese neputincioasă

După Învierea Domnului, omul a intrat în dialog cu veșnicia, în dialog cu Însuși Răscumpărătorul său, Hristos Domnul, Om și Dumnezeu. Hristos ne-a vindecat de nefericire învățându-ne o nouă gramatică a libertății și a iubirii: Evanghelia Sa. Trăim azi de parcă înaintea noastră n-ar fi fost nimeni, iar după noi nu va mai fi nimeni. Ne asumăm tot mai greu libertatea trăită în lumina Învierii, în lumina primei raze a veșniciei. La început a fost sfârșitul, însă omul a căzut din sfârșit și a așteptat un nou început: Învierea și Răscumpărarea făcută de Hristos Domnul. Nemurirea a fost o temă principală încă din preistoria omului. Prin credință, omul are curajul să pășească spre Dumnezeu. Credința în Înviere ne dă curajul de a păși pe cărarea Luminii. Credința în Înviere ne dă curajul de a păși spre veșnicie. Credința în Înviere ne dă curajul de a atinge neatinsul. Credința în Înviere ne dă curajul de a evada în veșnicie.

ÎNVIEREA DOMNULUI - SĂRBĂTOAREA LUMINII

**Pătru Livia, Prof. învă. primar,
Școala Gimnazială Brastavățu, Jud. Olt**

Învierea Domnului este cea mai mare sărbătoare a creștinismului, este o sărbătoare a bucuriei depline, a luminii divine, a comuniunii, a sufletului. În noaptea Învierii creștinii se bucura de o stare harică deosebită, de o părtășie specială cu semenii și cu Dumnezeu.

Învierea este bucuria sufletului care nu e nici trecătoare, e bucuria prin excelență, pentru că e bucuria eternă și deplină. De aceea, în noaptea Învierii nimeni nu ar trebui să fie trist. Nimeni nu ar trebui să plângă. Căci toate motivele de întristare apar acum fără însemnătate față de biruirea morții. Majoritatea creștinilor accepta taina Învierii, l-au primit pe Iisus ca mântuitor personal, dar puțin sunt cei care și viețuiesc creștinește, care îl iau drept model în viața pe Hristos. În schimb, sunt mulți oameni care nu accepta adevărurile Învierii, iar unii dintre aceștia, în special iudeii, nici nu vor să comunice pe aceasta temă.

Învierea este, fără doar și poate, un fapt istoric, real și irevocabil, o siguranță absolută a creștinilor că Iisus a murit, luând cu el păcatele lumii, a înviat și este în Ceruri de-a dreapta Tatălui. Învierea devenind temelie de nezdruccinat, piatra de temelie a unei noi concepții despre lume și viață, sâmburele viu din care s-a născut uriașul copac al creștinătății în lume.

Dar Învierea Domnului nu este numai un adevăr irevocabil. El este totodată "un semn al semnelor lui Dumnezeu" tot atât de real în fața lumii întregi. Cu alte cuvinte, Învierea este semnul puternic, evident și clar pentru toți, că Dumnezeu cel viu a intervenit în iconomia și istoria omenirii.

Mai mult, acest lucru capătă o semnificație aparte, pentru faptul ca Învierea Domnului nu este numai o simpla readucere a unui mort la viața, așa cum a fost cazul lui Lazar, prietenul Domnului, cu fiica lui Iair sau cu fiul văduvei din Nain. Este vorba de o altfel de moarte, pentru păcatele lumii și o altfel de înviere, de un altfel de trup al lui Iisus, de un trup transfigurat.

Învierea Domnului ne dăruiește, pe de o parte, o victorie asupra păcatului, pe de alta parte, o biruință asupra morții însăși. Mai mult, aceasta mare taina ne aduce la o stare harică de trăire cu Dumnezeu care este fără de păcat și fără de moarte. Cu Hristos, noi pășim în veșnicie!

Așadar, Învierea Domnului este, prin excelență, acela al îndumnezeirii naturii noastre omenești și al participării trupului nostru trecător la bunurile veșnice, mai presus de fire, o călătorie în lumina lăuntrică a sufletelor noastre, iar în viziunea unor părinți ai Bisericii nu e altceva decât „o trăire a luminii dumnezeiești și o pregustare a Împărăției Cerurilor, o transfigurare anticipată”.

Iisus Hristos, Domnul nostru, moare și înviază! Mai adânc, se jertfește pentru a ne descoperi o noua viață: cea a învierii. Moartea Lui este și Jertfa pentru ca este oferire de buna voie. "Venind Domnul spre patima cea de bunăvoie, pentru mântuirea noastră, Hristos adevăratul Dumnezeuul nostru..", mărturisește Biserica în Otpustul Duminicii Stălparilor.

Domnul pe Sine se aduce Jertfa de bunăvoie și fără păcat, deci fără sămânța morții. Numai jertfa, numai moartea ca jertfa are drept tel viața. "Jertfa nu vrea moarte pentru moarte, ci moarte pentru viață" (V. Jankelevich), pentru un plus de viață. "Crucea ca moarte a lui Hristos da morți prin ea însăși un alt sfârșit în biruirea morții, adică inversează rostul morții, făcând-o din moarte care pune capăt vieții, moarte care se desființează prin ea însăși, eliberând viața de moarte: Hristos a înviat din morți cu moartea pre moarte călcând."

Astfel, Paștile înseamnă deodată moarte, ca Jertfa și Înviere, "trecere de la un mod de a fi la altul". Trecere care cuprinde acești doi poli, doi timpi: jertfa și înviere - ca trecere într-un nou mod de viață, la un plus de viață, la "mai multa viață" (Ioan 10, 10).

Aceasta o face Hristos Domnul și prin aceasta El ne descoperă condiția, vocația noastră originară, vocația pascala a făpturii. Propriu-zis, Domnul o restaurează. Biserica îl numește pe Hristos: "Paștile nostru, Jertfa cea vie și nejertfita..."

În întruparea, Crucea, Învierea, Înălțarea la cer, Trimiterea Duhului Sfânt de la Tatăl, Domnul ne descoperă taina, puterea creatoare a jertfei, a jertfei pascale. Ne-o descoperă din El ca origine și izvor al ei; mai profund, ne-o descoperă ca paste din veci, înainte de însăși întemeierea lumii.

Sărbătoarea Paștelui simbolizează astfel bucurie, lumină și speranță. Credincioșii din întreaga lume primesc marea sărbătoare a Paștelui cu iubire, împlinire sufletească și veselie

De asemenea, Sărbătoarea Paștelui este și un prilej de reuniune cu membrii familiei, când se lasă deoparte grijile și problemele de zi cu zi, iar gândurile se îndreaptă către fapte bune și recunoștință.

Paștele este una dintre cele mai importante sărbători pentru creștini, ce este celebrată anual. Paștele comemorează evenimentul de bază al creștinismului, Învierea lui Iisus. Acesta a fost răstignit, a murit pe cruce, iar după trei zile, a înviat. Astfel, Paștele reprezintă o perioadă în care oamenii sărbătoresc jertfa lui Iisus pentru omenire.

Paștele nu are loc în aceeași dată în fiecare an, ci este sărbătorit diferit, bazat pe două fenomene astronomice: echinocțiul de primăvară și mișcarea de rotație a Lunii în jurul Pământului. Paștele este astfel sărbătorit în prima duminică după prima lună plină ce are loc după echinocțiul de primăvară. Sărbătoarea Pascală poate pica în orice duminică între 22 martie și 25 aprilie pentru calendarul iulian și între 3 aprilie și 10 mai pentru calendarul georgian.

Pentru ortodocși, sărbătoarea Paștelui începe cu postul de șapte săptămâni, iar Joia Mare din Săptămâna Patimilor are o importanță marcantă. Din această zi, oamenii încep să se concentreze pe curățenia din case și gospodării, pentru ca totul să fie în ordine. Începe astfel o perioadă plină de tradiții de Paște foarte interesante, ce concentrează o doză ridicată de spiritualitate. Câteva dintre acestea, ce vor fi prezentate și mai jos sunt: ouăle colorate, Lumina Sfântă și mâncărurile tradiționale.

Ouăle au reprezentat un simbol important cu mult timp înainte de Nașterea lui Hristos. Acestea sunt o reprezentare a fecundității și echilibrului. În plus, la egipteni, oul era considerat simbolul eternității și al lumii, pornind de la forma sa rotundă, ce pare a nu începe și a nu se sfârși niciodată. În creștinism, oul roșu a devenit simbolul caracteristic al Învierii Mântuitorului. Se spune că Maria, mama lui Iisus, l-a vizitat pe acesta cu un coș cu ouă, în timp ce era răstignit. Aceasta a lăsat la picioarele lui coșul, iar sângele ce picura din rănilor lui Iisus a colorat ouăle, devenind roșii. Astfel, acestea reprezintă astăzi sacrificiul suprem al lui Hristos pentru omenire, dar și renașterea.

În ziua de Paște se ciocnesc aceste ouă colorate, în perechi: una dintre persoane spune „Hristos a Înviat!”, iar cealaltă răspunde „Adevărat a Înviat!”.

De-a lungul timpului, oamenii au ales să coloreze ouăle și în alte culori, precum galben, albastru, verde, sau chiar să deseneze modele unice. Dacă roșul simbolizează foc, sânge, dragoste și bucurie, galbenul reprezintă fericire, lumină și tinerețe. De altfel, verdele marchează natura și speranța, iar albastru, sănătatea și bunăstarea.

BIBLIOGRAFIE:

1. *Biblia sau Sfânta Scriptură*, Ediție Jubiliară a Sfântului Sinod, tipărită cu binecuvântarea și prefața Prea Fericitului Părinte Teoctist, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București 2011
2. Nicolae , Mitropolitul Ardealului „*Iisus Hristos, viața noastră*” Sibiu 1973, Tiparul Tipografiei Eparhiale.
3. Pr. Dr. Slevocă Ștefan, „*Predici la duminici și sărbători*”, tipărită cu binecuvântarea Prea Fericitului Părinte Iustinian Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București 1979

PURITATEA UNUI COPIL

**Olaru Gabriela, profesor bibliotecar,
Școala Gimnazială Mavrodin**

Prin cuvintele: „Lăsați copiii să vină la Mine...” înțelegem că Hristos îi învață pe adulți să-și îndrume copiii spre calea către El, să-i învețe pe copii să meargă la biserică și, treptat, să devină buni creștini, cunoscători de cele sfinte.

După ce Hristos încheie „Pilda vameșului și a fariseului”, spunând că mai îndreptat s-a întors vameșul la casa sa decât fariseul, datorită smereniei sale, aflăm din Sfânta Scriptură că mamele își aduceau pruncii la Domnul, „să se atingă de El” (Luca 18, 15), dar ucenicii nu-i lăsa să se apropie de El. Atunci Hristos rostește cuvintele : „Lăsați copiii să vină la Mine...”. Aceste cuvinte au o dublă valoare. În primul rând, le învață pe mame să-și crească fiii cât mai aproape de Biserică și, în al doilea rând, citind mai departe din Sfânta Scriptură, observăm că Dumnezeu continuă să ne învețe calea spre smerenie.

„Lăsați copiii să vină la Mine...” sunt cele mai frumoase cuvinte adresate de Domnul oamenilor. El vrea ca pruncii mamelor să primească binecuvântarea divină, ca omul să revină la starea cea dintâi. Aceste cuvinte reprezintă o poruncă a Sa, semănând cu aceea a transducerii Sfintei Taine a Împărtășaniei din generație în generație până în zilele noastre: „Aceasta să o faceți întru pomenirea Mea...”.

Prin acestea, Domnul îl sfătuiește pe om să-L urmeze din pruncie, în Biserică Sa și prin Sfintele Taine, post și rugăciune să se mântuiască, Însuși Domnul nostru Iisus Hristos mergând la templu din pruncie, iar Sfânta Sa Maică fiind crescută în templu de la vârsta de trei ani, iar, mai târziu, sutașul Corneliu botezându-se cu toată casa sa în numele Sfintei Treimi.

De ce oare e nevoie de educație religioasă încă din pruncie?! Pentru că educația se face încă din copilărie. Copilul poate fi educat mult mai ușor față de un adult. Copilul nu are orgolii, copilul iartă ușor, copilul poate fi modelat mult mai bine.

De exemplu, Sfânta Spovedanie se face cu foarte multă sinceritate atunci când copilul este dus de mic înaintea duhovnicului. Ca adult, nu se va mai lovi de rușine sau mândrie, ci se va mărturisi cu smerenie și regret de toate greșelile făcute, fără să mintă sau să ascundă ceva. Unui adult în vârstă care nu s-a mărturisit niciodată îi va fi foarte greu să se spovedească pentru prima oară. Va spune că nu are păcate, pentru că nu a ucis pe nimeni, îi va fi rușine sau va zice că părintele duhovnic poate spune și altora, va zice că nu e pe moarte și tot felul de scuze, ca să fugă de Sfânta Spovedanie.

Așadar, să respectăm cuvintele Domnului Iisus Hristos în care ne îndeamnă cu putere: „Lăsați copiii să vină la Mine și nu-i opriți...”, pentru că un copil crescut în Biserica lui Hristos cu credință și cu dragoste nu se va îndepărta de Casa lui Dumnezeu atunci când va deveni adult. Și chiar dacă o va face pentru o perioadă de timp, tot va reveni în sânul Bisericii.

Citind mai departe „...căci împărăția lui Dumnezeu este a unora ca aceștia. Adevărat grăiesc vouă: Cine nu va primi împărăția lui Dumnezeu ca un prunc nu va intra în ea.” (Luca 18, 16-17) vom descoperi că Hristos ne învață calea spre smerenie.

Cele două versete ale Sfântului Apostol și Evanghelist Luca, prin care ne vorbește Domnul nostru Iisus Hristos, ne prezintă misiunea și înălțimea la care trebuie să ajungă omul cât timp viețuiește pe acest pământ, crescând duhovnicește.

Și tot Hristos, la Sf. Apostol și Evanghelist Matei, ne spune: „Adevărat zic vouă: De nu vă veți întoarce și nu veți fi precum pruncii, nu veți intra în împărăția cerurilor. Deci cine se va smeri pe sine ca pruncul acesta, acela este cel mai mare în împărăția cerurilor. Și cine va primi un prunc ca acesta în numele Meu, pe Mine Mă primește.” (Matei 18, 3-5)

Aceste cuvinte ale Domnului nostru Iisus Hristos de la Luca și Matei ne vorbesc despre smerenie. Datorită smereniei Domnul a trecut în împărăția cerurilor ca Dumnezeu și Om: „... S-a deșertat pe Sine, chip de rob luând, făcându-se asemenea oamenilor [...]. S-a smerit pe Sine, ascultător făcându-Se până la moarte, și încă moarte pe cruce.” (Filipeni 2, 7-8). De aceea, și nouă ne cere același lucru. Până nu vom fi cu sufletul curat precum un prunc, nu vom intra în Împărăția lui Dumnezeu.

Hristos ne-a răscumpărat din robia morții cu ajutorul opusului greșelii protopărinților noștri Adam și Eva. Dacă aceștia au fost dominați de duhul mândriei, rădăcina tuturor fărădelegilor, care i-a dus la moarte, Hristos vine și-l răscumpere pe om, prin smerenie.

Și ne vorbește mai departe Sf. Ap. Pavel despre răsplata pe care o primește Fiul lui Dumnezeu, ca Om, Care a primit Trup din Fecioara Maria, Cea mai Sfântă dintre fecioare: „Pentru aceea și Dumnezeu L-a preînălțat și I-a dăruit Lui nume, care este mai presus de orice nume.” (Filipeni 2, 9) Astfel, Dumnezeu îl va răsplăti pe om, dacă și el va avea grijă de sufletul său, cel primit în dar de la Creatorul său.

Smerenia trimite harul lui Dumnezeu în om, smerenia îl duce pe om la mântuire, smerenia iartă, dă răbdare, duce la credința nefățarnică ce poate muta munții, smerenia zdrobește patimile din om, smerenia naște milioane de sfinți. Dacă mândria este mama tuturor fărădelegilor, smerenia este mama virtuților. Smerenia este drumul nostrum spre rai, este grădina raiului, smerenia nu osândește, nu batjocorește, nu se mânia, nu se mândrește, nu este fățarnică, ci doar iubește cu multă răbdare.

Se spune că pruncul despre care se vorbește în Evanghelia de la Matei a fost Sfântul Mucenic Ignatie Teoforul (purtătorul de Dumnezeu). Acesta a fost pruncul pe care l-a dat exemplu Hristos: „Și chemând la Sine un prunc, l-a pus în mijlocul lor” (Matei, 18, 2), spunându-le că nu vor moșteni viața cea veșnică până când sufletul lor nu va fi curat ca sufletul aceluia copil. Mai târziu, Sfântul Ignatie Teoforul a primit moarte mucenicească, fiind mâncat de lei, dar inima nu i-au mâncat-o. Amintindu-și păgânii că sfântul ar fi spus când era în viață că el poartă în inima sa pe Hristos au tăiat inima sfântului în două și au găsit scris cu litere de aur „IISUS HRISTOS”.

Iată, puterea smereniei și a credinței puternice în Domnul nostru Iisus Hristos!

”BUCURIA ÎNVIERII”

Prof.înv.preșc. Jurubiță Daniela- Aurelia
Grădinița cu Program Prelungit nr. 7 Alexandria

Sărbătoarea Învierii Domnului Isus Hristos reprezintă una dintre cele mai importante și frumoase sărbători, de aceea se cuvine ca fiecare creștin să o sărbătorească cu inima și cugetul curate. În primul rând, jertfirea Mântuitorului ar fi fost zadarnică dacă nu ar fi existat și o înviere. Astfel, această înviere triumfală aduce siguranța creștinului că a sa credință nu este zadarnică și că, la rândul Său, va fi înviat de Domnul (conform Apocalipsa 21-22, 1 Corinteni 15:51-53).

De asemenea, dacă nu ar fi fost învierea Sa, moartea martirilor ce au apărât cu propria viață credința, ar fi fost zadarnică.

Acum dar, datorită Învierii Mântuitorului, ne putem bucura de faptul că la finalul vieții de credință vom avea parte de gloria și măreția cerească, împreună cu Cel ce a suferit totul pentru ca noi să intrăm în moștenirea vieții veșnice.

După înălțarea Domnului Isus la cer, primii apostoli au făcut pași în a împlini porunca de a face ucenici și a duce mesajul Evangheliei în toată lumea (Luca 16:15-16).

Aceeași datorie o avem noi, creștinii, astăzi- de a transmite generațiilor prezente și viitoare vestea bună. Astfel, în calitate de cadre didactice este necesar să aducem înaintea copiilor cunoștințe despre simbolistica sărbătorilor pascale, sădind în aceștia bucuria Învierii. Înaintea noastră se află o generație de copii care, în general, stau departe de Dumnezeu și Biserică, de aceea este esențial ca noi să le transmitem exemple personale de dragoste, iubire necondiționată, milă, bunătate, altruism și să le facem cunoscută iubirea lui Dumnezeu care este arătată tuturor oamenilor.

Alături de familie, suntem exponenți esențiali în creșterea și dezvoltarea spirituală a copiilor. În grădiniță putem exersa prin educația religioasă deprinderi esențiale necesare adevăraților creștini. Cu ocazia sărbătorilor pascale, putem desfășura cu aceștia vizite la Biserică, lecturi după imagini, memorizări și convorbiri cu tematică religioasă, dar și activități practice (încondeiere de ouă, realizare de felicitări pascale, realizare de machete), jocuri de mișcare/ distractive/ senzoriale (”Căutătorii de ouă”, ”Ce ai pipăit?”, ”Ouăle în coș”, ”Mormântul este gol!”, ”Ești și tu un înger!”), jocuri de rol (”Femeile la mormânt”, ”Dăm piatra la o parte”, ”În ziua de Paște luăm masa în familie”), activități practic- gospodărești (”Prăjituri/ cozonaci pentru masa de Paște”, ”Ne pregătim de oaspeți.”), labirint, experimente și multe alte activități, în funcție de creativitatea cadrului didactic, dar și de vârsta preșcolarilor.

În continuare voi exemplifica prin prezentarea unei poezii proprii cu tematică religioasă care poate fi memorată de către copii. Aceasta urmărește surprinderea aspectelor din viața comunității alături de sentimentele experimentate în preajma sărbătorilor de Paște.

*Uite, cât de frumoși sunt astăzi
Copiii toți din sat
Și din Biserică se- aude:
Hristos a înviat!*

*Uite, ce luminoasă – i astăzi fața tuturor!
Căci stau la masă, ciocnesc ouă,
Iar cozonaci cu multe arome
Îmbie simțul lor.*

*Cu toții fericiți ne strângem
În jurul mamei să cântăm*

*Și plini de dragoste în suflet
Pe Hristos Îl înălțăm.*

Conchidem prin a reliefa importanța majoră pe care o are sărbătoarea Învierii în viața fiecărui credincios, dar și a comunității creștine și prin a încuraja cadrele didactice să ducă mai departe misiunea nobilă de a cultiva în tinerele generații dragostea față de Hristos și Biserica Sa.

LUMINĂ DIN LUMINA LUI HRISTOS, CARE LUMINEAZĂ TUTUROR

Simion Adelin-Cătălin
Profesor Religie Ortodoxă
Școala Gimnazială nr. 2 Tamași-Corbeanca

Învierea Domnului este cea mai importantă sărbătoare a creștinilor. Ea este „Paștile Domnului” când „din moarte la viață și de pe pământ la cer, Hristos Dumnezeu ne-a trecut pe noi”. În ziua Învierii „Paștile cele sfințite” nouă ni s-au arătat și ne-am „luminat cu prăznuirea”.

De Înviere, conform cântărilor din Penticostar, „prăznuim omorârea morții, sfărâmarea iadului” și începerea „altei vieți veșnice”. De aceea, pentru noi, creștinii, Învierea Domnului este „împărăteasă și doamnă, praznic al praznicelor” și „sărbătoare a sărbătorilor”.

Legat de importanța sărbătorii pascale în Ortodoxie, Preafericitul Părinte Patriarh Daniel precizează: „Cu adevărat, Paștele, ca sărbătoare a Învierii lui Hristos, reprezintă culmea întregii vieți liturgice ortodoxe. Sărbătoarea Paștelui desăvârșește, recapitulează, pătrunde și dă sens tuturor celorlalte sărbători ale Bisericii Ortodoxe” („Înviere și Paști în Ortodoxie” în *Comori ale Ortodoxiei*, editura Trinitas, Iași, 2007, p. 167).

Din Duminica Paștilor prăznuim vreme de 40 de zile Învierea cea dătătoare de viață a Domnului și Dumnezeului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos, fundamentul credinței noastre, pentru că Domnul Hristos cu moartea Lui a călcat moartea și cu Învierea Sa ne-a dăruit viață veșnică.

Conform relatărilor Sfintelor Evanghelii și a Tradiției apostolice, Mântuitorul nostru Iisus Hristos a înviat a treia zi după moartea Sa pe Cruce și îngroparea Lui de către Iosif din Arimatea și Nicodim.

Hristos S-a pogorât la iad și a zdrobit puterea răului asupra neamului omenesc, înviind „ca un biruitor”. Domnul nu a înviat pe toți cei ce erau în iad, „ci numai pe cei care au ales să creadă în El; și sufletele sfinților din veac” ce erau ținute în iad le-a eliberat „și a dăruit tuturor” posibilitatea „să urce la cer”. Aceste lucruri ni le spune Sinaxarul care, legat de Învierea Domnului, precizează: „La miezul nopții, pe când străjerii păzeau mormântul, pământul s-a cutremurat și un înger s-a pogorât și a răsturnat piatra de pe mormânt”. Îngerul descoperă mormântul gol, adică adevărul fundamental pentru umanitate, că Hristos a înviat.

Rostind cuvintele acestea prin gura slujitorului său, sfânta Biserică pare că ne zice: poate că unii din voi, fiind îndepărtați de la lumina științelor și înțelepciunii lumești, fie prin soarta nașterii, fie prin împrejurările vieții, se vor fi căind și-și vor fi blestemând starea lor presupusă nefericită, socotind că ei, având priceperea firească, nu pot să pătrundă, ca oamenii învățați, scopul vieții lor și trebuie să rămână pentru totdeauna în urma lor, nu numai în viața asta vremelnică, ci și în cea veșnică.

Să nu se mârhească unii ca aceștia în zadar și să nu-și piardă curajul! Cel ce în lumea asta simțită a pus soarele și luna pe cer, ca să lumineze deopotrivă tuturor, Acela n-a uitat să reverse și în lumea duhovnicească lumină, ca **să lumineze pe fiecare și pe toți laolaltă – fără deosebire**. Așadar,

smeritule muritor, **cercetează Biserica, ascultă Evanghelia**, prorocii și apostolii și oricine ai fi tu: plugar sau ostaș, copil sau bătrân, slugă sau muncitor cu ziua, vei afla tot ceea ce trebuie omului să știe pentru mântuirea sa, adică pentru a se înfățișa la ușa veșniciei, unde cu toții avem a ne înfățișa, vrednici de menirea noastră cea mare. (**Nicodim, Patriarhul României, Cinci mărgăritare – din comoara Arhiepiscopului Inochentie de Odesa**, ediția a III-a, Editura și tiparul Sfintei Mănăstiri Neamț, pp. 7-9)

Poate că unii, umplându-se de lumină de la făclia științelor și înțelepciunii pământești, vor fi zicând că ei pot să rămână liniștiți în tezaurul lor de cunoștințe. Să binevoiască unii ca aceștia să iasă din rătăcirea lor primejdioasă! Până ce nu vor cerceta Evanghelia și Crucea lui Hristos, până nu vor pricepe cum trebuie, ce vestesc despre om prorocii și apostolii: până atunci ei nu vor ști cele mai de seamă și mai de trebuință lucruri. **Numai în lumina lui Hristos Îl poți vedea pe Dumnezeu, pe tine însuși și lumea, în înfățișarea lor cea adevărată**; numai sub călăuza descoperirii cerești putem găsi cărarea, care duce la viața veșnică.

În prima sa epistolă adresată întregii Biserici, Sfântul Ioan Evanghelistul scrie: *Iubiților, acum suntem **fii ai lui Dumnezeu** și încă nu s-a arătat ce vom fi. Știm că dacă **El se va arăta**, noi **vom fi asemenea Lui** și **Îl vom vedea precum este**.*(3, 2). Și același evanghelist ne spune în ce fel se poate vedea Dumnezeu, zicând: *Dumnezeu este **Lumină**.* (1 In. 1, 5), pe temeiul propriei Sale revelații: *Eu sunt lumina lumii* (In. 8, 12). Și tot el continuă: *Cuvântul era **Lumina cea adevărată** care luminează pe tot omul care vine în lume* (In. 1, 9) și *am văzut slava Lui, slavă ca a Unuia-Născut din Tatăl, plin de har și de adevăr* (In. 1, 14).

Aceasta i-a determinat pe Sfinții Părinți ai celui dintâi sinod a toată lumea (ecumenic) de la Niceea (325), să spună despre Fiul lui Dumnezeu, Iisus Hristos, că este *Lumină din Lumină*, tot așa cum este și *Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat*. Așa se face că Biserica, din cele mai vechi timpuri a cântat și cântă până astăzi, la slujba de seară (vecernia – *vecер* însemnând *seară*, în slavonă) cântarea *Lumină lină a sfintei slave, a Tatălui ceresc, (...), Iisuse Hristoase...* Iar la sfârșitul fiecărei Liturghii, după ce s-au împărtășit cu Trupul și Sângele Domnului, creștinii cântă: *Am văzut lumina cea adevărată, am primit Duhul cel ceresc, am aflat **credința cea adevărată**, nedespărțitei Treimi închinându-ne, că aceasta ne-a mântuit pe noi.*

Cei ce au primit *buna vestire* (de la grecescul *evangelion*) a întrupării Cuvântului, a Fiului lui Dumnezeu, și au *iubit lumina* (cf. In. 3, 19), s-au liberat de întunericul necunoștinței lui Dumnezeu și a rostului omului în această lume, devenind astfel *luminați* – adică creștini - și *fii ai luminii* (cf. In. 12, 36). De aceea, imediat după scoaterea celui botezat din apă, dându-se lumânarea aprinsă nașului, se cântă: *Dă mie haină **luminoasă** Căla ce Te îmbraci cu **lumina** ca și cu o haină.*

Dar din păcate, ceea ce caracterizează lumea în care trăim, inclusiv pe creștini, este mai degrabă ceea ce a caracterizat-o chiar de la întruparea Domnului, alegând și preferând întunericul, pecetluindu-și astfel propria judecată: *Iar aceasta este **judecata**, că Lumina a venit în lume și oamenii au iubit întunericul mai mult decât Lumina. Căci faptele lor erau rele. Că oricine face rele urăște Lumina și nu vine la Lumină, pentru ca faptele lui să nu se vădească. Dar cel care lucrează adevărul vine la Lumină, ca să se arate faptele lui, că în Dumnezeu sunt săvârșite.* (In. 3, 19-21).

Pentru noi, creștinii ortodocși, Sfintele Paști este timpul luminos în care mărturisim că Iisus Hristos este Fiul lui Dumnezeu Care S-a întrupat, S-a născut din Fecioară, S-a răstignit și S-a îngropat, iar a treia zi a înviat pentru a mântui neamul omenesc. Acum, plini de bucurie, vestim lumii că Hristos a Înviat!, dăruindu-ne viață veșnică.

SFINTELE PAȘTI – SPIRITUALITATE ȘI TRADIȚIE

MIHALACHE GABRIELA, PROFESOR,
ȘCOALA GIMNAZIALĂ CĂLMĂȚUIU

„Traditia adevarata e singura merinde sufleteasca”(Liviu Rebreanu)

I. SEMNIFICAȚIA RELIGIOASĂ A SFINTELOR PAȘTI

Cea mai mare, cea mai însemnată, mai sfântă și mai îmbucurătoare sărbătoare de peste an este sărbătoarea Paștelui, Paștele sau Învierea Domnului, deoarece în această zi “Hristos a înviat din morți cu moarte pre moarte călcând și celor din morminte viață dăruindu-le”, iar pe cei vii răscumpărându-i de sub jugul păcatului strămoșesc și împăcându-i cu Dumnezeu; și al doilea, pentru că ea cade totdeauna la începutul primăverii, anotimpul cel mai frumos și mai plăcut, când toată natura învie. Cuvântul ebraic pasa’h înseamnă trecere scăpare, eliberare. Grecii au preluat cuvântul dându-i forma Pascha, latinii Paschae și de aici, în românește Paști. Fiind un nume plural, se poate folosi și vechea formă de Paști în loc de Paște, formă care s-a încetățenit.

Peste o preistorică sărbătoare pastorală a evreilor, în cinstea unei zeițe a lunii s-a suprapus cea istorică: fuga lor din Egipt, trecând Marea Roșie, ale cărei valuri s-au dat la o parte din calea lor prin voința divină. Se celebra în noaptea de 14-15 Nisan (cca. aprilie) - în perioade de lună plină, prin sacrificarea ritualică a mielului, în amintirea poruncii dumnezeiești ca în fiecare familie evrească din Egipt să fie sacrificat un miel, cu sângele căruia să se însemne casele, pentru a fi protejate de ciuma care avea să se abată asupra egiptenilor. El era mâncat cu “ierburi amare”, pentru a nu uita amărăciunile îndurate în robii. Ritualul pascal era asociat cu sărbătoarea Azimilor, începând din 15 Nisan, celebrată în amintirea grabei cu care, fugind din Egipt, evreii au copt pâine nedospită (azimă, în gr. fără drojdie). De fapt, această tradiție s-a păstrat la noi nu numai pe cale religioasă: eroul basmelor noastre, pornind la drumul inițiativ capătă o azimă de la mama sa.

În calendarul creștin, Paștele, această “trecere”, a căpătat sensul simbolic de trecere de la moarte la viață, prin jertfa lui Isus care a pățimit și a murit în locul nostru. El este Mielul care ia asupra lui păcatul lumii, devenit astfel “Paștele nostru Hristos, care s-a jertfit pentru noi”, iar Sabatul, sâmbăta de odihnă a mozaicilor, a fost înlocuită cu Duminica, ziua Domnului, instituită ca zi de odihnă pentru creștini abia în secolul al IV-lea de către Împăratul Constantin cel Mare.

Pentru a întâmpina în deplină curățenie morală, sufletească această înnoire a lumii - ziua Luminată a învierii Domnului, s-ar cuveni ca toți creștinii să se împărtășească. Împărtășania constă în vinul care reprezintă sângele lui Hristos și prescura sau anafora reprezintă trupul lui.

Despre Paște s-au scris o mulțime de lucrări, religioase și laice, s-au făcut mai multe filme (artistice sau documentare), dar nimic nu poate descrie în cuvinte și imagini marea taina a Învierii Domnului, a biruinței vieții asupra morții și a luminii lui Hristos asupra întunericului păcatului. Aceasta mare sărbătoare creștină este precedată de un post de 40 de zile (șapte săptămâni, începând cu Lăsatul secului), perioada numită Postul Paștelui. Iar ultima sa săptămână, numită Săptămâna Patimilor, are menirea de a pregăti credincioșii pentru Înviere, imediat după ultima duminică dinaintea Paștelui, cea a Floriilor, în care se sărbătorește intrarea lui Iisus în Ierusalim. De a doua zi, în Săptămâna Mare, se rememorează tot ce a făcut Mântuitorul pe pământ. Prin post, reculegere și rugăciune, credincioșii parcurg acum cele șapte trepte ale ultimelor zile ale lui Hristos - Omul, fiecare zi din Săptămâna Patimilor semnificând un nou pas al lui Iisus pe drumul către răstignire și Înviere. În ziua de luni este pomenit Iosif Patriarhul, cel pe care proprii frați l-au bătut și, crezându-l mort, l-au părăsit pe câmp. Dar acesta trăia și, după ce a dus o viață de sclav, a ajuns print al Egiptului, i-a iertat pe cei care i-au greșit și si-a salvat de la foamete familia și poporul. Povestea lui Iosif prefigurează apariția lui Iisus, care - deși vândut pentru 30 de arginti, arestat și batjocorit, condamnat la moarte și răstignit - a iertat și a mântuit omenirea. Ziua de marți este dedicată Predicii de pe Muntele Măslinilor, în care Hristos a prevestit distrugerea templului din Ierusalim, dar și propria Sa Înviere. Slujba de miercuri aduce aminte despre doua personaje păcătoase: desfrânată care - spălând cu lacrimile sale, plina de căință, picioarele lui Iisus - se mântuiește și apostolul Iuda, cel care trădând se pedepsește. Joia Mare este ziua în care a avut loc Cina cea de taină și vânzarea lui Iisus de către Iuda.

Hristos s-a pregătit atunci pentru moarte și Înviere, oferindu-le la acea masă, simbolic, ucenicilor trupul și sângele Lui - pâinea și vinul mântuirii. Începând din acea zi, până la Înviere, nu se mai trag clopotele la biserică, ci doar se bate toaca. Vinerea Mare (sau Vinerea Neagră) este ziua

în care Iisus Hristos a fost răstignit, pe Muntele Golgota. El se ruga în Grădina Ghetsimani când a fost prins, arestat, judecat de evrei și de romani, încoronat cu spini, bătut și batjocorit. Și-a purtat pe umeri crucea până în vârful Golgotei, unde a fost răstignit între doi tâlhari. Sâmbăta Paștelui simbolizează "odihna" în mormânt a trupului Mântuitorului. Seara, în biserici se aprind luminile, anunțându-se astfel că se apropie vremea ca toți credincioșii să se pregătească pentru veghea din noaptea Învierii.

Și Învierea s-a produs! Iisus a înviat din morți și s-a arătat viu ucenicilor Săi și Fecioarei Maria. În miez de noapte, în biserici se oficiază slujba Sfintelor Paști.

Sunt sfințite pasca, ouăle roșii și celelalte bucate, pentru ca postul de aproape șapte săptămâni a luat sfârșit. Credincioșii iau Lumina din Lumină, spun "Hristos a înviat!" și răspund "Adevărat a înviat!" - formule cu care urmează să se salute timp de 40 de zile, până la sărbătoarea Înălțării Domnului. Se împart acum Sfintele Paști (pâine stropita cu vin), care se mănâncă dimineța, înainte de orice, iar după slujba credincioșii pornesc către casele lor ținând în mâini lumânări aprinse, ca dovadă a biruinței lui Iisus asupra întunericului.

Unul dintre cele mai semnificative simboluri pascale sunt ouăle roșii, a căror culoare amintește de sângele lui Iisus, care a curs pe cruce pentru mântuirea omenirii. Legenda spune ca, la răstignirea lui Hristos, Fecioara Maria a pus un cos cu oua sub cruce, ca să-i îmbuneze pe soldații care îl păzeau, iar acestea au fost înroșite de sângele Mântuitorului. De asemenea, gospodinele creștine coc, o singura dată pe an, de Sfintele Paști, pasca. Aceasta are o forma rotunda, pentru ca se crede ca scutecele lui Hristos au fost rotunde. Având la mijloc o cruce, pasca este împodobita pe margini cu aluat împletit. După tradiție, în familiile creștine se mănâncă în zilele de Paști carne de miel. Mielul îl simbolizează chiar pe Mântuitorul nostru, Iisus Hristos, care s-a jertfit pentru păcatele lumii și a murit pe cruce ca un miel nevinovat.

II. TRADIȚII DE PAȘTE

Toate sărbătorile românești sunt însoțite de obiceiuri și ritualuri care ne umplu sufletul de bucurie. Cu siguranță că nu se cade să renunțăm la ea, mai ales când este atât de consistentă. Mirosul de pască, drobul de miel și ouăle înroșite care se ciocnesc de Paște ne fac să intrăm în spiritul sărbătorii Pascale și să ne bucurăm cu adevărat de Învierea Domnului, după ce am postit până în Vinerea Patimilor.

- Pentru femei joia Mare este foarte importantă deoarece trebuie să termine torsul lânii și al cânepii, să termine cusutul iei noi pentru Paște. Dacă aceste lucrări nu sunt isprăvite, Joimărețele, personaje din mitologia populară, urâte ca aspect, le vor pedepsi aspru pe fete și pe femei. Tot în Joia Mare, gospodinele vopsesc și încodeiază ouăle. După ce au stat pe masă toată Săptămâna Luminată, ouăle încodeiate se așază în coșulețul lor pe raft într-o vitrină, unde rămân tot anul, cu excepția zilei de Înălțare, când decorează din nou masa.
 - Pregătirea suflatească, pe lângă grijire (mărturisirea și împărtășirea la biserică), mai presupunea și respectarea mai multor tradiții care dădeau diversitate și frumusețe sărbătorii. Mai ales interdicțiile de a munci în zilele de sărbătoare:
 - Nu lucrează nici oamenii la câmp, nici femeile în casă. O femeie care a cârpit în această zi (în marțea Paștelui), ducându-se la câmp la secerat, fiind îmbrăcată cu cămașa aceea, s-a întâmplat o furtună cu trăsnete și tunete. Femeia împreună cu copiii au stat la adăpostul căruței și tunetele și fulgerele erau numai împrejurul lor. Atunci, femeia, reamintindu-și că este îmbrăcată cu cămașa cârpită în marțea Paștelui, a scos-o de pe ea și a alergat de a aruncat-o pe o claie de grâu. Imediat ce a lăsat-o din mână, cămașa a fost trăsniță.
 - Se spune că o femeie a prășit la porumb cu copiii ei în această zi. Acești porumbi prășiți în această zi s-au făcut foarte buni. La nimeni nu se făcuseră așa. Tocmai când le era dragul mai mare a bătut piatra (grindina) așa de tare, încât i-a făcut praf. Piatra a sfărâmat numai porumbii prășiți în această zi."
 - Nu se lucrează pentru boli, semănături, grindină și ger. Nu se toarce.
- O altă categorie de tradiții se referă la minunile ce s-au săvârșit de Paști:

- Se spune că din lacrimile maicii Domnului, căzute pe pământ, au ieșit mai în toate părțile izvoare făcătoare de minuni, și cine se spală în aceste izvoare, și mai cu seamă în această zi, se vindecă de orice boală ar fi cuprins.
- Zice că se serbează, pentru izvorul ploilor, adică cu această zi începe cursul ploilor. Se ține pentru ca vara să fie ploioasă.
- Se ține fiindcă atunci mulți oameni se vindecă de boli, scăldându-se sau spălându-se dimineața cu rouă.
- În cele mai multe părți ale țării, întorcându-se de la biserică, toți cei ai casei se așază la masă, gustând din pasca și ouăle sfințite. Apoi zic: „Hai să ciocnim ouă, ca să ajungem și la anul cu bine, iar după moarte să ne vedem iar în cer”. Când ciocnesc ouă, bărbatul cu femeia lui, al cui nu se va sparge, acela va trăi mai mult. Copiii, sau flăcăii cu fetele ciocnesc ouă unii cu alții, iar acela al cărui ou se sparge, trebuie să-l dea neapărat altuia al cărui ou a rămas întreg.
- Un ou roșu de Paște este bine să-l păstrezi și să-l pui vara în patul cu viermi sau gogoși de mătase pentru ca aceștia să nu se îmbolnăvească.
- În dimineața zilei de Paști, când te speli, pune în cana cu apă un ou roșu și un ban. Dacă te speli cu acea apă, vei fi rumen la față și sănătos tot anul.
- În unele zone ale țării se pun în primul snop secerat o pâine și un ou de Paști, ca rodul anului următor să fie cât se poate de bogat.
- „Paștele Blajinilor” este la o săptămână după Paști. În această zi de luni, după duminica Tomei sau a Orbului oamenii dau de pomană ouă roșii, și cozonac de sufletul celor blajini din lumea de dincolo. Toate aceste tradiții creionează în linii mari bogăția spirituală de care dădeau dovadă bunicii noștri. Deși ele nu aveau valoare dogmatică, ne place frumusețea lor și în acest univers ne simțim acasă.

TRADIȚII SI OBICEIURI DE PAȘTI

Prof. Mitran Daniela

Liceul Teoretic Alexandru Ghica Alexandria

„În gura poporului se află pururea vie sublima sorginte a oricărei legături”. Așa spunea B.P. Hașdeu din nesecatul izvor al folclorului românesc.

Elementele care constituie specificul inconfundabil cu care poporul român se legitimează în fața lumii, tradițiile noastre vin de demult și-și cer dreptul de a fi, dacă nu îmbogățite măcar preluate și transmise.

Obiceiurile și tradițiile populare reprezintă o parte importantă a folclorului românesc. Cu o săptămână înainte de Paști celebrăm Floriile. Sărbătoarea Floriilor își are sorginea în vechea sărbătoare precreștină Floralia, dedicată zeiței romane a florilor și a primăverii, Flora, peste care creștinismul a suprapus sărbătoarea intrării lui Iisus Hristos în Ierusalim. Ramurile de salcie (substituente locale ale ramurilor de palmier din Ierusalim), simbol al fertilității și al renașterii naturii primăvara, se duc la biserică pentru a fi sfințite după care se folosesc la împodobirea icoanelor, a ușilor și a ferestrelor sau la tratarea simbolică a bolilor de-a lungul anului, uneori chiar și pentru vrăji și descântece.

Această sărbătoare rămâne în tradiția poporului nostrum un moment încărcat de bogăție, semnificații spirituale, închinat miracolului vieții și bucuriei de a trăi.

După sărbătoarea Floriilor sărbătorim Pastile. Pastile este în ortodoxie sărbătoarea sărbătorilor, reprezintă Învierea Domnului nostru Iisus Hristos. Această sărbătoare creștină este precedată de o perioadă de 40 de zile de post. Ultima săptămână a postului mare, Săptămâna Patimilor sau Săptămâna Mare este inclusă în Sărbătoarea Paștelui, deși în această perioadă postul continuă chiar cu o mare intensitate. Din joia Mare până în ziua de Înviere bătrânii țin post

negru. Cei mai tineri mănâncă în această săptămână doar pâine și fructe uscate și nu beau decât apă de izvor. Joia Mare, cunoscută în calendarul tradițional și sub denumirea de joia morților sau cina cea de taină la care Hristos a prefigurat jertfa sa prin frângerea pâinii și prin oferirea vinului ce simbolizează sângele ucenicilor săi. Specific deniei de joi seara este citirea celor 12 Evanghelii în care sunt relatate patimile lui Iisus. Tot în Joia Mare se practică un ritual închinat celor morți, Joimărița, se spune în tradiția populară ca este zeița morții, ea supraveghează focurile de joimari.

Este deschisă fie cu un animal respingător, fie cu o babă zmeoaică, o stafie sau un duh necurat cu un cap uriaș și părul despletit, ce pedepsește fetele și femeile leneșe. Potrivit credințelor populare, în această zi cerul s-ar deschide pentru ca morții să poată reveni temporar pe pământ, și pentru ca cei vii să le poată transmite anumite mesaje.

În zona din sudul țării, Olt, în zorii zilei, înainte de a merge la cimitir, femeile aprindeau în mijlocul curții focuri din ramuri de alun sau buruieni, în jurul cărora așezau scaune pentru morți. Se spunea ca morții vin acasă pentru a se încălzi și pentru a primi pomana, iar femeile ies la poarta și împart din pomana sfințită la biserică(colivă, colaci, sare).

În Vinerea Mare se pomenesc sfintele și mântuitoarele și înfricoșătoarele Patimi ale Domnului nostru Iisus Hristos pe care le-a primit de bunăvoie pentru noi. Vinerea Mare se mai numește în popor și Vinerea Seacă, pentru că cei mai mulți români au obiceiul de a posti postul negru (nu mănâncă și nu beau nimic toată ziua). Este ziua de doliu a creștinătății, întrucât atunci a fost răstignit Mântuitorul, denia de vineri seara este a înmormântării lui Iisus.

Noaptea Învierii Domnului reprezintă, pe lângă simbolul sacru al jertfei lui Hristos pentru mântuirea noastră și un ritual de înnoire anuală a timpului. La slujba de Înviere se sfințesc bucate precum: ouăle curățate-cine mănâncă ouă prima dată în ziua de Paști se zice că va fi ușor peste an. Alții usucă albuș de ou roșu sfințit și dacă un om sau sau vită face albeață, pisează albușul și i-l suflă în ochi. Slănina este folosită la ungerea rănilor, dacă se îmbolnăvește vreun om sau vită și mănâncă slănina aceasta, se vindecă. Făina este folosită la animale, iar usturoiul sfințit pus în pământ nu se strică. Acesta servește la alungarea strigoilor de la casă și de asemenea la ungerea ușilor de la grajdurile vitelor

Busuiocul este inspiratorul dragostei, de usturoi fug strigoii și de tăciune fuge diavolul. O altă tradiție păstrată la sate este spălatul din dimineața Învierii. Într-un lighean se pune un ou roșu și o monedă de argint. Se toarnă apa proaspătă adusă de la fântână. Toți ai casei se spală pe rând, dându-și cu oul roșu peste obraz și zicând: "Să fiu sănătos și obrazul să-mi fie roșu ca oul, toți să mă dorească și să mă aștepte așa cum sunt așteptate ouale roșii de Paști, să fiu iubit ca ouăle în zilele Paștilor". După aceea se ia moneda și trecând-o peste față se zice: "Să fiu mândru și curat ca argintul". În unele sate, în lighean se pune și o crenguță de busuioc, deoarece se zice că dacă te speli cu dânsul vei fi onorat ca busuiocul. Gestul simbolic de celebrare a Paștelui este ciocnitul ouălelor roșii. Bucuria Pascală este cunoscută pe parcursul a 40 de zile de la Înviere până la Înălțare, timp în care se salută cu „Hristos a înviat” și „Adevărat a înviat”, mărturisind de fiecare dată prin aceste cuvinte adevărul nostru de credință.

Masa din prima zi de Paști este un prilej de reunire a familiei, decurgând după un adevărat ritual. De pe masa de Paști nu pot lipsi: ouăle roșii, cașul de oaie, salata cu ceapă verde și ridichi, drobul și friptura de miel, pasca umplută cu brânză sau smântână.

Cu siguranță tradițiile legate de această sărbătoare și în general legate de toate sărbătorile sunt mult mai numeroase și diferite în funcție de zona geografică dar toate au un punct comun în ceea ce privește raportarea lor la religie și legătura specială a acestora cu credința.

BIBLIOGRAFIE

I.Ghinoiu,,„Sărbători și obiceiuri românești”, București, Ed.Elion, 2002

I.Ghinoiu,, Mică enciclopedie de tradiții românești”, București,Ed.Agora,2008.

OBICEIURI DIN SĂPTĂMÂNA MARE

Prof. înv.preșcolar: Iancu Liana Irina
Grădinița cu Program Prelungit Ion Creangă, Alexandria

Săptămâna Mare, ultima săptămână a [Postului Paștelui](#), numită și Săptămâna Patimilor, are menirea de a pregăti credinciosii pentru Înviere.

Pentru a simți [bucuria](#) pascală trebuie să ne pregătim în această săptămână atât sufletul, cât și trupul, înăsprind postul pe cât ne stă în putință măcar în aceste ultime zile, care sunt și cele mai importante din Post. După cum spune Sfântul Ioan Gură de Aur, bucuria lui Dumnezeu se revarsă și peste cel care a venit abia în ceasul al unsprezecelea ca și peste cel care a venit încă din ceasul întâi la Hristos.

Postul Negru este ținut în credința că Dumnezeu îl va feri pe cel care postește de toate bolile, îl va face să fie sănătos și să-i meargă bine tot restul anului și-l va ajuta la necazuri și nevoi.

Pentru Săptămâna Patimilor sunt caracteristice următoarele tradiții:

- ✚ păstrarea liniștii, a tristeții generale;
- ✚ focuri rituale;
- ✚ respectarea strictă a postului;
- ✚ interdicția unor importante lucrări casnice;
- ✚ îngrijirea locuințelor;
- ✚ curățenia prin curți;
- ✚ întreruperea provizorie a lucrărilor principale în câmp;
- ✚ Confecționarea hainelor noi pentru sărbătoare;
- ✚ tăierea vitelor și păsărilor pentru sărbători;
- ✚ tocmirea lăutarilor pentru hora satului;
- ✚ împărtășirea la biserică;
- ✚ iertarea reciprocă între oameni.

Numită și Săptămâna Neagră în Bihor și Maramureș, Săptămâna Mare găsește pe toată lumea ocupată, toți se pregătesc să întâmpine marea zi a [Învierii Domnului](#).

În această săptămână se face curățenie generală în casă, în curte și în acareturi: se mătura curtile, se repara gardurile, se curăța gunoiul din suri, se lipesc și se varuiesc peretii, se spală perdelele și mobilierul, se sterg geamurile, se aerisesc toate hainele, asternuturile și covoarele. În Săptămâna Mare se face curățenie generală în gospodărie. Curțile sunt măturate, coșurile sunt curățate de gunoaie, gardurile sunt reparate, șanțurile sunt curățate de nămol și adâncite. Casele trebuie să strălucească de curățenie pentru că ele „te blestemă dacă Paștile le prind necurate”.

În Maramureș, în această săptămână oamenii poartă haine de doliu, iar casa o imbracă tot în negru și albastru închis. Ștergarurile se schimbă în ziua de Înviere cu cele albe, iar femeile își schimbă postul.

Luni și marți, la utrenii, se citesc Evangheliile care ne aduc aminte de cele din urmă învățături ale Domnului. Miercurea Mare ne apropie de [Sfintele Paști](#), fiecare credincios luând aminte în această zi la două exemple: cel al păcătoasei desfrânată, înstrăinată de Dumnezeu (dar care aducând în această zi mir și ungându-L pe Hristos, devine mironosiță) și cel al lui Iuda (ucenicul care, deși apropiat de Domnul, L-a vândut, tot astăzi, pentru treizeci de arginți fariseilor și cărturarilor ce voiau să-L ucidă). Gestul lui Iuda a făcut ca, mai târziu, ziua de miercuri să fie declarată zi de post, ea fiind, alături de vineri (ziua în care Iisus a fost răstignit), una din cele două zile ale săptămânii în care trebuie să postească creștinii de-a lungul anului.

În Joia Mare, oamenii merg la biserică să se [spovedească și împărtășească](#). Tot în Joia Mare, în Maramureș nu se dă prescura acasă, ci se oprește de la toată lumea, căci din ea se pregătesc paștile.

Seara, lumea se duce la priveghi, la denie, toți în haine de doliu, făcute din pânza albă și cusute cu negru.

Vopsitul oualor în roșu se face în Joia Mare, urmând ca în Sâmbata Mare să se coacă pasca și cozonacul ce vor fi aduse la biserică în noaptea de Înviere pentru a fi sfintite. Patru lucruri sunt praznuite în Joia Mare:

- ✚ [spalarea picioarelor](#) apostolilor de către Hristos,
- ✚ Cina Domnească la care s-a instituit Taina Împărtășaniei (Euharistia),
- ✚ rugaciunea din [gradina Ghetsimani](#)
- ✚ și prinderea Domnului de către cei ce voiau să-L ucidă.

Există și câteva superstiții referitoare la această zi:

- ❖ nu este bine să dormi în Joia Mare, căci cine doarme în această zi va rămâne leneș un an întreg;
- ❖ dacă doarme o femeie, va veni Joimarita care o va face incapabilă de lucru tot anul;
- ❖ morții vin în fiecare an în această zi la vechile lor locuințe, unde stau până în sâmbăta dinainte de Rusalii;
- ❖ În credința populară această zi este termenul final când femeile trebuie să termine de tors cânepa.

Până la Joia Mare, femeile se străduiau să termine torsul de frica Joimăriței care, în imaginarul popular era o femeie cu o înfățișare fioroasă ce pedepsea aspru lenea nevestelor sau a fetelor de măritat. Uneltele de tortură ale Joimăriței erau căldura, oala cu jăratec, vătraiul sau cârligul pentru foc. Această ființă mitologica folosea mijloace cumplite de tortură: ardea degetele și mâinile fetelor și femeilor leneșe, le pârlea părul și unghiile și incendia fuioarele de cânepă găsite netoarse. De multe ori nici flăcării leneși, cei care nu terminau de reparat gardurile sau nu îngrijeau bine animalele pe timpul iernii, nu erau iertați de aceste pedepse. De fapt, Joimărița era, la origini, o zeitățe a morții care supraveghea focurile din Joia Mare și care, treptat, a devenit un personaj justitiar ce pedepsea lenea și nemunca.

În Vinerea Mare, nu se mai slujește Sfânta Liturghie, se ține post negru și nu lucrează nimeni nimic, nici macar clopotele nu se trag. Dacă trebuie vreun mort îngropat, se-ngroapă numai cu bataie de toaca. De când se slujește Punerea în Mormânt și până în ziua Învierii, nu se trag clopotele. Prohodul Domnului de [vineri seara](#) este ultima etapă a tingerii lui Hristos, care se află acum în mormânt. La sfârșitul slujbei se înconjoară biserica cu Sfântul Aer, pe sub care trec apoi toți credincioșii. Numit și Epitaf, Sfântul Aer este o pânză de in sau de mătase, de catifea sau de musama pe care se află imprimată, brodată ori [zugrăvită icoana](#) înmormântării Domnului. Epitaful simbolizează [trupul mort al lui Hristos](#).

Sâmbata Mare este ultima zi de pregătire a Paștilor, când gospodinele pregătesc cea mai mare parte a mâncărilor tradiționale, definitivează curățenia și fac ultimele retușuri la hainele pe care le vor îmbraca la Înviere și în zilele de Paști.

✚ Tradiții în Sâmbăta Mare:

✚ se sacrifică mielul și se prepară drobul, friptura și borșul de miel. De Paște nu se pregătesc foarte multe feluri de mâncare.

✚ pe vremuri era obligatoriu ca femeile să îmbrace, la slujba de Înviere și în zilele de Paști, măcar o cămașă nouă, cusută în orele de taină ale nopții, iar bărbații să aiba cel puțin o pălărie nouă.

La miezul nopții, lumea pornește în liniște spre biserică, pe drum se vorbește în șoaptă, iar la slujbă toată lumea stă cu mare evlavie. După ce iau lumină, oamenii merg în cimitir la căpătâiul morților familiei și aprind și acolo lumânări, ca și cei trecuți dincolo să știe că a venit [Învierea Domnului](#). Lor li se da de pomană și în ziua de Înviere, dar și peste o săptămână, când e Paștele Morților. De aceea, culoarea cu care s-au vopsit [ouale de Paști](#) nu se arunca, ci se păstrează o săptămână, când se roses din nou ouă, se duc la biserică, se slujesc și apoi se duc afară, la morminte, și se dau de sufletele celor duși.

Copiii abia așteaptă să vină de la slujba de Paști, că dorm o oră, două, și se scoală să meargă prin vecini, să vestească Învierea și să primească ouă roșii și bănuți. Băieții merg întâi, în zori, și apoi

fetițele, după ceasurile zece, unsprezece. Că așa e credința, în ziua de Paști trebuie să-ți întreie întâi în casă un băiat, ca să ai spor și bogăție, că dacă-ți intră o fată, ți-aduce sărăcie și ghinion.

La masa de Paști, la amiază, se adună cei ai casei, se mănâncă miel și cozonac și se petrece în liniște, fără muzică și gălagie. Bătrânii ies apoi la porțile caselor și vorbesc, povestesc.

BIBLIOGRAFIE:

- ✚ [Obiceiuri din Saptamana Mare \(crestinortodox.ro\)](http://crestinortodox.ro)
- ✚ [Saptamana Mare sau Saptamana Patimilor \(crestinortodox.ro\)](http://crestinortodox.ro)
- ✚ [SAPTAMANA MARE: Traditii, obiceiuri si superstitii in Saptamana Patimilor – HUFF](#)
- ✚ [Tradiții, obiceiuri și superstiții în Săptămâna Mare \(Săptămâna Patimilor\) \(traditii-superstitii.ro\)](http://traditii-superstitii.ro)

TRADIȚII ȘI OBICEIURI DE PAȘTE

**Necula Alexandra Cătălina,
Gradinița cu P.P. Nr 1 Videle ,Videle**

Pastele, cum denumesc românii sărbătoarea Învierii, își are etimologia în cuvântul ebraic pesah, trecere. Paștele evreilor marca trecerea poporului ales prin Marea Rosie, din robia Egiptului, în pământul făgăduinței, Canaan. Paștele creștinilor este, în primul rând, sărbătoarea Învierii Domnului, după al cărui model vor învia toți creștinii. Antrenează un întreg ciclu de sărbători și evenimente, care fac să se individualizeze, clar, în calendarul românilor, momentul pascal. Acesta cuprinde mai multe sărbători, de la intrarea în Postul Mare până la Pogorarea Duhului Sfânt (Rusaliile), adică perioadele numite, în termeni bisericești, a Triodului și a Penticostarului.

Paștele reprezintă sărbătoarea Învierii lui Iisus Hristos. Începutul acestei sărbători e văzut chiar în Cina cea de Taină, pâinea și vinul simbolizând sacrificiul trupului și al sângelui, ca preț al răscumpărării.

Sărbătorile pascale, atât de așteptate de creștini aduc, împreună cu bunătățile, lumina și voia bună, și câteva tradiții care trebuie respectate, ca rânduielile casei să meargă așa cum ne dorim.

Joia Mare, cunoscută în calendarul tradițional și sub denumirea de joia morților sau cina cea de taină la care Hristos a prefigurat jertfa sa prin frângerea pâinii și prin oferirea vinului ce simbolizează sângele ucenicilor săi . Specific deniei de joi seara este citirea celor 12 Evanghelii ce reprezintă fragmente extrase din cele 4 Evanghelii în care sunt relatate patimile lui Iisus. Pe lângă acestea în Joia Mare se practică un adevărat ritual închinat celor morți. Joimărița, se spune în tradiția populară că este zeița morții , ea supraveghează focurile de joimari. Este deschisă fie cu un animal respingător , fie cu o babă zmeoaică, o stafie sau un duh necurat cu un cap uriaș și părul despletit , ce pedepsește fetele și femeile leneșe.

Paștele este o sărbătoare religioasă întâlnită, cu semnificații diferite, în creștinism și iudaism. Unele obiceiuri de Paști se regăsesc, cu semnificație diferită, în antichitatea anterioară religiilor

biblice. Paștele și-a păstrat până în prezent farmecul și semnificația, fiind un moment de liniște sufletească și de apropiere de familie. Farmecul deosebit este dat atât de semnificația religioasă - întotdeauna mai există o șansă de mântuire - cât și de tradiții: oul pictat, iepurașul, masa cu mâncăruri tradiționale de paste - cozonac, pască, miel, slujba de sâmbăta seara cu luarea luminii.

Multe dintre tradiții au legătură cu ouăle de Paște, simbolul acestei mari sărbători. Una dintre ele spune că atât cei care merg la Înviere, cât și cei care nu merg, trebuie să se spele într-un lighean mare unde se află, pe lângă apă proaspătă și curată, ouă roșii și bănuți din argint sau aur. Toate acestea au un rol: spălarea cu oul, pentru a fi ușori, roșii și sănătoși, iar cu bani, pentru a le merge bine tot anul, să fie curați și să aibă bunăstare. Tradiția mai spune că cei care ciocnesc ouă se vor vedea pe lumea cealaltă. În momentul ciocnirii ouălor se rostește „Hristos a înviat!”, iar celălalt răspunde „Adevărat a înviat!”. O credință din bătrâni spune că cel care are oul care se sparge primul, este mai slab și va muri mai repede. Fiecare ciocnitor căruia i s-a spart oul, este obligat să i-l dea învingătorului. De aici și ideea că cei ce au ouăle mai tari, câștigă tot mai multe. Trișorii care ciocnesc cu ouă din lemn sunt înșelători și săvârșesc un mare păcat. Bătrânii spun că găocile de ouă nu e bine să fie păstrate în casă pentru mult timp, pentru că se ascunde dracul în ele.

În Săptămâna Mare, toți ai casei trebuie să contribuie la treburile care se pricep. Atât feciorii, cât și fetele, trebuie să le sară în ajutor părinților, pregătind cele necesare pentru sărbătoare. Fiecare își aduce aportul, deoarece nu trebuie ca Paștele să îl surprindă ca un neom între oameni. Apoi, începând de sâmbătă, orice lucru de mână încetează. Pe fiecare dintre noi trebuie să ne găsească sărbătoarea Paștelui curați atât trupește, cât și sufletește. Bătrânii mai spun că e bine ca dis-de-diminează pentru să ne scăldăm în rău. Astfel, nu ne curățim numai de toate bolile, dar vom fi tot anul scutiți de orice boală, sănătoși și iubiți. De asemenea, la slujbă se merge în hainele cele mai noi și mai curate, așa cum este indicat în cazul unei sărbători atât de mari. În noaptea de Înviere, pentru a ne arăta solemnitatea față de liturghia desfășurată, trebuie ca fiecare să aibă o lumânare aprinsă în mână. Cei care nu o au, sunt considerați ticăloși și nevrednici.

Noaptea Învierii Domnului reprezintă , pe lângă simbolul sacru al jertfei lui Hristos pentru mântuirea noastră și un ritual de înnoire anuală a timpului.

La biserică, preotul – cu Sfânta Evanghelie și crucea în mână, urmat de alaiul de credincioși – iese cu lumânarea aprinsă (Lumina) și înconjoară biseria de trei ori. Serviciul divin se desfășoară afară, iar când preotul va rosti „Hristos a înviat!” toți cei prezenți la acest serviciu religios vor spune „Adevărat a înviat!”. Răspunsul e recunoașterea tainei Învierii.

Cu lumânarea aprinsă, fiecare se întoarce acasă și face o cruce mică pe peretele dinspre răsărit, afumându-l cu lumânarea, pe care o va păstra tot restul anului.

Oamenilor le este permis să mănânce bucatele (pasca/pâinea, ouăle roșii, carnea de miel, sarea și vinul) abia după ce acestea se sfințesc și după ce fiecare persoană participă la Liturghie.

Gestul simbolic de celebrare a Paștelui este ciocnitul ouălelor roșii. Bucuria Pascală este cunoscută pe parcursul celor 40 de zile de la Înviere până la Înălțare, timp în care creștinii se salută cu „Hristos a înviat!” și „Adevărat a înviat!” mărturisind de fiecare dată prin aceste cuvinte adevărul nostru de credință.

Prima zi de Paște trebuie să fie petrecută liniștit, fiind interzisă orice activitate distractivă. În această zi, e interzis și somnul.

Cu siguranță că tradițiile legate de această sărbătoare și în general legate de toate sărbătorile sunt mult mai numeroase și diferite în funcție de zona geografică dar toate au un punct comun în ceea ce privește raportarea lor la religie și legătura specială a acestora cu credința.

Cercetările științifice de psihologie au arătat că valoarea educației din copilărie pune o amprentă pe care individul o poartă în sine toată viața. De aceea este nevoie să clădim o temelie solidă pe care să se poată așeza întreg edificiul cunoașterii, emoțiilor și experiențelor viitoare ale omului. Materialul cel mai solid pe care trebuie să-l folosim la edificarea trainică a acestei temeliu poate fi decât credința în Dumnezeu creatorul Universului, Cel ce l-a făcut pe om după chipul și asemănarea Sa.

Educația religioasă îl ajută pe copil să cunoască îndatoririle pe care le are față de el însuși, față de ceilalți oameni și față de tot ce-l înconjoară pentru a deveni un bun creștin.

În perioada preșcolară, copiii trebuie să fie educați să-l iubească pe Dumnezeu și să creadă în El, să fie învățați să deosebească binele de rău, să știe ce trebuie să facă pentru a trăi creștinește, curăți ca îngerii la trup și suflet.

BIBLIOGRAFIE:

Crăciun B., Sfintele Paști în datini și obiceiuri, Editura Porțile Orientului, Iași, 1994;

Ghinoiu I., Sărbători și obiceiuri românești, Editura Elion, București, 2003;

Gorovei A., Credințe și superstiții ale poporului român, Editura Grai și suflet - Cultura Națională, București, 2003;

Marian S. Fl., Sărbătorile la români, vol. 1, Editura Grai și suflet- Cultura Națională., București, 2001;

Nicolau I., Credințe și superstiții românești, Editura Humanitas, București, 2000

PAȘTELE LA ROMÂNI

**Prof. înv. primar Paraschiv Oana-Maria
Școala Gimnazială “Ștefan cel Mare” Alexandria**

Paștele reprezintă pentru români una dintre cele mai importante sărbători religioase din an, fiind petrecută de obicei în familie. Paștele necesită pregătire dinainte, oamenii ținând post, pregătindu-se spiritual, mergând la biserică și făcând curățenie prin case.

În România, sărbătoarea Paștelui este cea mai importantă sărbătoare religioasă. Alături de Crăciun, aceasta trebuie primită cu evlavie și un post ținut. Ultima săptămână din Postul Paștelui se numește „săptămâna patimilor” și începe în duminca Floriilor atunci când se sărbătorește intrarea Lui Iisus în Ierusalim. În această săptămână, creștinii merg la slujbele ținute seara la biserică. Acest fel de slujbă se numește denie. Ziua de vineri se numește Vinerea Mare și în această zi se ține post negru. Fiind una dintre cele mai importante sărbători creștine, Sărbătoarea de Paște este asociată cu o serie de simboluri tradiționale. Tradițiile și obiceiurile de Paște se perpetuează de-a lungul timpului, fiind transmise din generație în generație.

Sărbătoarea Învierii Domnului păstrează la noi în țară, datini și tradiții frumoase pe care suntem datori să le transmitem copiilor. Ele conțin o mare încărcătură de simboluri creștine.

În ajunul sărbătorii de Paște copiii merg la biserică pentru a primi Sfânta Împărtășanie, una dintre cele șapte taine, prin care credincioșii se împărtășesc cu trupul și sângele lui Hristos sub forma pâinii și a vinului.

În Săptămâna Mare se face curățenie generală în gospodării.

Ziua de Sâmbăta Mare este un moment important în fiecare casă, momentul în care toate gospodinele au multe de pregătit pentru că pe masa din prima zi de Paște să se găsească toate preparatele tradiționale: ouă roșii, pască și carne de miel.

Pe masa de Paște trebuie neapărat să existe ouă roșii, obicei transmis din timpuri străvechi, cu 2000 de ani înainte de nașterea Lui Iisus Hristos. Una dintre legendele ajunse până la noi spune că, însăși Maica Domnului ar fi pus un coș cu ouă sub crucea pe care Fiul ei era răstignit. Erau ouăle pe care voia să le dea soldaților ca să-i înduplece să aibă milă de Fiul ei. Sângele Mântuitorului, simbol al vieții, care a curs peste ouăle din coș, le-a înroșit.

Ouăle de pe masa de Paște, cu semnificație religioasă, cele care simbolizează jertfa Mântuitorului, sângele vărsat și bucuria Învierii, trebuie să fie, așadar, întotdeauna roșii. Ouăle se ciocnesc din prima zi de Paște până la Înălțare și se rostește cu bucurie formula tradițională “Hristos

a Învia!” la care cealaltă persoană răspunde, cu sufletul pătruns de dragoste și respect față de evenimentul sărbătorit, “Adevărat a Învia!”. Se crede că mielul de Paște este bine să fie sacrificat în Vinerea Mare făcându-se, în acest fel, o apropiere între sacrificiul lui Hristos, care este răstignit, și cel al mielului.

Pasca, alt simbol al Paștelui și Învierii, vorbește prin forma ei și prin ingredientele folosite, de ceea ce înseamnă trupul lui Hristos. Pasca are întotdeauna forma rotundă, care o leagă de discul solar, cel ce este menit să crească și să dea vigoare întregii vegetații și oamenilor. De jur împrejur se face din aluat o împletitură în două care întruchipează neamurile care se succed. Pe mijloc se află crucea răstignirii, făcută din două suvițe de aluat, iar în cele patru locuri se pune brânză.

Sâmbătă seara, în ținuta de sărbătoare, îmbrăcați cu haine noi, așa cum cere tradiția, oamenii merg la slujba de Înviere. Lumânarea, poate cel mai important simbol al Învierii, reprezintă biruința vieții asupra morții și a binelui asupra răului. Tradiția spune că, după slujbă, lumânarea trebuie adusă acasă aprinsă. Lumânarea de la Înviere este păstrată cu sfințenie pentru a fi aprinsă la necazuri. Conform credinței populare, lumânarea de Înviere se aprinde în fața unei icoane în caz de primejdie sau necazuri mari, la cutremure și vreme rea.

Dimineața, în ziua de Paște, toți ai casei, ca să fie sănătoși și să aibă spor în tot ceea ce fac, trebuie să se spele pe față cu apa dintr-o cană în care s-au pus un ou roșu și un ban de argint. De regulă, cel mai mic al casei sau cel care se spală ultimul ia banul și oul după ce se spală.

Fiecare gest ritualic al sărbătorii reprezintă o dimensiune simbolică aparte. În acest sens, un exemplu îl constituie și îmbrăcatul, care, aici, are rol de înnoire.

Tradițiile legate de această sărbătoare sunt numeroase și diferite în funcție de zona geografică, dar toate au un punct comun în ceea ce privește raportarea lor la religie și legătura specială a acestora cu credința. Obiceiurile și tradițiile trebuie să se păstreze, să dăinuie peste veacuri. De fiecare dintre noi depinde cum ne organizăm și cât de mult prețuim obiceiurile și tradițiile pascale.

BIBLIOGRAFIE:

- Simion Florea Marian, Sărbătorile la români, vol. II, Editura Fundației Culturale Române, București, 1994
- Elena Niculiță Voranca 2008 „Datinile și credințele poporului român” editura Saeculum Vizual București vol. I

TRADIȚII ȘI OBICEIURI DE PAȘTI

Inf. Popa Mariana
Casa Corpului Didactic Teleorman

Cuvântul Paști este de origine evreiască și vine de la cuvântul Pesah - trecere. El a fost moștenit de evrei de la egipteni. Termenul de Paști a trecut în vocabularul creștin pentru că evenimentele istorice care sunt comemorate în sărbătoarea noastră, adică patimile, moartea și Învierea Domnului au

coincis cu Paștele evreilor din anul 33. Însă obiceiul sau motivul Paștilor creștine este cu totul altul decât al Paștilor evreiești.

Evreii serbau ieșirea din robia egipteană și trecerea ca pe uscat prin Marea Roșie, între cele două Paște nefiind altă legătură decât una de nume și de coincidență cronologică.

Paștele sau Învierea Domnului este cea mai mare și îmbucurătoare dintre toate sărbătorile de peste an, întâi pentru că în această zi Hristos a înviat din morți, și în al doilea rând pentru că ea cade întotdeauna la începutul primăverii, anotimpul cel mai frumos și mai plăcut, când natura reînvie.

Ciclul Sărbătorilor de Paști începe cu Lăsatul Secului, urmat de 40 de zile de post. Odată cu sărbătorile de Paști începe perioada de bucurie care durează 50 de zile și se sfârșește cu sărbătoarea de Rusalii.

În legătură cu originea cuvântului german Ostern (Paști), au existat și mai există și astăzi diferite interpretări. Prima se referă la sărbătoarea primăverii, numită Ostarum, cea de-a doua denumire provine de la numele zeiței germanice a primăverii, Ostra. O altă interpretare ar fi aceea legată de cuvântul Ost (est) ca punct cardinal de unde răsare soarele.

Ciclul Pascal include o perioadă de douăsprezece zile, Duminica Floriilor – Duminica Tomei, în care sunt concentrate cele douăsprezece luni ale anului. În primele șase zile anul îmbătrânește, se degradează treptat („Săptămâna Patimilor”), pentru ca odată cu Învierea lui Iisus Hristos toate și tot să intre sub cele mai bune auspicii, sub zodia recosmicizării timpului primordial („Săptămâna Luminată”).

Duminica Floriilor este cunoscută și sub numele de Florii. Duminica Vlăstarilor, Staulele Florilor sau Staurile Floriilor. Deși astăzi prezintă o puternică componentă creștină, sărbătoarea Floriilor păstrează remiscențele din timpuri mult mai vechi. Prin însăși denumirea ei amintește de Floralia (Florilia), festivitate închinată zeiței Flora, „Mama primăverii”. Există credință că ramurile de la Florii aduc rodire și belșug oriunde ar fi așezate – în grădini, pe ogoare, în livezi, în staule, cotețe, stupi etc. Crengile de răchită sau de salcie aduse de la biserică se păstrează la icoane ori sub streșinile caselor și se aprind când trebuie alungați norii aducători de grindină. Tinerele fete culeg diferite flori și rămurele de măr înflorit pentru a fi ferite de rele și iubite de feciori.

Zilele din „Săptămâna Patimilor” prilejuiesc variate interdicții, unele fiind raportate aproape exclusiv la suferințele Mântuitorului. Tot acum se săvârșesc numeorase treburi gospodărești (zugrăvirea caselor și a staulelor, curățenie în curți și livezi) în scopuri profilactice și purificatoare, dar și cu evidente aderențe la străvechiul cult al morților (aprinderea focurilor pentru ca sufletele celor adormiți să nu sufere de frig sau să nu se rătăcească pe cale).

În Joia mare se păstrează, încă obiceiul încondeierii ouălor. În prezent majoritatea zonelor etnografice nu reprezintă spații de referință în acest sens, însă conservă procedee arhaice de realizare și motive ornamentale.

Cunoscut la mai toate popoarele lumii, obiceiul vopsirii sau încondeierii, închistririi (împistririi) ouălor cu variate semne și simboluri are o vechime considerabilă. Oul apare ca simbol care ilustrează renașterea periodică a naturii, revigorarea. El este socotit a fi posesorul unor virtuți speciale, iradiind în juru-i viață, vigoare și sănătate, stimulând rodnicia și prosperitatea. Oul, ca simbol, se explică prin el însuși – este sursa primordială a vieții pe pământ, a pământului însuși și chiar a întregului univers.

Vituțiilor enumerate, cu care era investit oul, li se adaugă încă una : aspectul oului, indicând imaginea limitării spațiale de tipul cercului magic. Proprietățile sale magico-rituale s-au amplificat în momentul asocierii culorii, care inițial a fost roșie.

Culoarea roșie reprezintă focul, puterea lui purificatoare, dar și sângele, adică viața. „Frumos și sănătos ca un ou roșu” este sintagma ce domină încă spiritualitatea satului românesc. Faptul că ouăle roșii sau cele încondeiate sunt investite cu atribute miraculoase nu este câtuși de puțin întâmplător. După cum bine se știe, obiceiul este legat de începutul anului nou agrar, perioadă în care vrăjile, urările, practicile și ritualurile de tot felul, înfăptuite cu anumit scop, au cele mai mari șanse de a se îndeplini.

Ouăle simbolizează mormântul lui Iisus Hristos, care s-a deschis la învierea Sa din morți. De aceea, când sparg ouăle prin ciocnire, dar și când se salută, creștinii își spun: „Hristos a înviat!”, „Adevărat a înviat!”.

Există credința că cei care ciocnesc se întâlnesc pe lumea cealaltă. Ouăle, simbolizează și reînținerirea, primăvara.

În Egiptul antic, oul era simbolul vieții și reprezenta, totodată, sicriul ori camera mortuară.

În tradiția populară de la noi, ouăle de Paști sunt purtătoare de puteri miraculoase: vindecă boli, protejează animalele din gospodărie și te apără de rele.

Oul roșu este considerat simbol al creației și învierii, prin exemplul Mântuitorului nostru Iisus Hristos, culoarea roșie însemnând Sângele Domnului cel curs de pe Cruce pentru noi și pentru mântuire dar și simbolul văzut al învierii morților.

SĂRBĂTORILE PASCALE – TRADIȚII ȘI CREDINȚE

**Prof. metodist Crăiță Nicoleta
Casa Corpului Didactic Teleorman**

Sărbătoarea Paștelui este una dintre cele mai frumoase și încărcate sărbători din calendarul creștin. Chiar dacă par desprinse din negura timpului, tradițiile specifice acestei perioade sunt păstrate cu sfințenie, atât în lumea satului tradițional, cât și în spațiul urban. Deși, modernizarea se face simțită cu fiecare zi care trece, credințele religioase dau în continuare sens acestor obiceiuri păstrate în perioada pascală și în perioada premergătoare acesteia.

Unul din aceste obiceiuri amintite este pelerinajul din ajunul sărbătorii Floriilor sau sărbătoarea Intrării Domnului în Ierusalim, obicei devenit o tradiție în ultimii ani. Pe teritoriul țării noastre, pelerinajul de Florii datează din perioada interbelică, După anul 1948, odată cu instaurarea noului regim, acesta a fost interzis. Procesiunea a fost reluată începând cu anul 2008, la inițiativa și cu binecuvântarea Patriarhului Bisericii Ortodoxe Române.

Originea acestui pelerinaj creștin o găsim în secolele III-IV în marile orașe creștine, precum Ierusalimul sau Constantinopolul. Încă din această perioadă, atât în timpul oficierii, cât și în timpul procesiunii, creștinii purtau ramuri de finic sau ramuri verzi, prilej care amintea de intrarea triumfală a lui Iisus Hristos în cetatea Ierusalimului, de aici și denumirea de Florii, denumire păstrată până astăzi. Aceste ramuri verzi au fost cel mai bine ales simbol deoarece reprezintă întinerirea, biruința firii, ambele preînchipuind biruința purtată de Hristos asupra morții. De asemenea, aceste ramuri verzi erau un semn de preamărire, semn ce era întrebuințat la întâmpinarea împăraților și regilor, semn care face trimitere la recunoașterea lui Hristos ca un împărat, un Mesia mult așteptat, pe care l-au întâmpinat cu osanale „Osana, fiul lui David”.

Încă din perioada Evului Mediu, această sărbătoare se mai numea și „duminica aspiranților” sau a candidaților, făcându-se referire la persoanele care nu erau botezate și mergeau la episcopul din zona respectivă pentru a cere botezul.

Din cetatea Ierusalimului, sărbătoarea Stălpărilor a ajuns mai întâi în Egipt, urmând Siria și Asia Mică. Deja, la începutul secolului al V-lea, sărbătoarea era prezentă și în capitala imperiului, Constantinopol. Participau întreaga curte împreună cu împăratul alături de credincioși la această procesiune solemnă din Duminica Intrării în Ierusalim a Lui Hristos. Procesiunea se desfășura pe

străzile capitalei, mulțimea purtând în mâini ramuri de măslin sau finic și intonând diferite imnuri religioase.

Către secolul al VII-lea, procesiunea se răspândește și în Occident. Această procesiune ajunsă obicei, sosește și la curțile domnești din Țările Române, procesiune la care lua parte atât domnitorul, cât și întreaga curte însoțiți de creștini. O altă mențiune cu privire la acest tip de pelerinaj, o întâlnim la Sfântul Ignațiu, deci, vechimea acestui obicei este incontestabilă.

După sărbătoarea Floriilor și Săptămâna Patimilor, ciclul celor patruzeci de zile de post se încheie cu Învierea Domnului sau Sărbătoarea Paștilor. Această sărbătoare reprezintă una din cele mai importante sărbători ale creștinătății de pretutindeni, care comemorează Învierea lui Iisus Hristos în cea de-a treia zi după Răstignirea Sa, din Vinerea Mare.

Învierea este considerată o sărbătoare a Luminii, deoarece seara sau la miezul nopții, când toți creștinii merg la slujba Învierii, aprind lumânări la mormintele celor morți din neamul lor. Există o credință conform căreia, în această noapte să se lase luminile aprinse în toată casa și în curte, ca să fie luminate în cinstea luminii pe care a adus-o Hristos în lume, prin Învierea Sa.

Un alt motiv pentru care este considerată o sărbătoare a Luminii este acela că fiecare *credincios are în mâini o lumânare, pe care o va aprinde din lumina dăruită de preot de pe masa Sfântului Altar, lumină care, de câțiva ani, este adusă de la Ierusalim, de la Biserica Învierii. Această lumină este considerată ca fiind simbolul Învierii, al biruinței vieții asupra morții, dar și a luminii lui Hristos asupra întunericului păcatului. La finalul sfinteii liturghii, preotul împarte sfintele Paști, adică un anumit tip de pâine stropită cu vin și binecuvântată cu aghiazmă.*

Din această zi și până la Înălțarea Domnului, salutul obișnuit este înlocuit cu tradiționalul „Hristos a Înviat”, la care se răspunde „Adevărat a Înviat”. Este o formă de mărturisire a Învierii și a credinței creștine.

Un alt obicei specific sărbătorilor pascale este oul înroșit și împodobit. Oul este simbolul Mântuitorului, care părăsește mormântul și se întoarce la viață, așa cum puiul de găina iese din coaja oului. În spațiul nostru urban, acest obicei a evoluat, ajungând ca aceste ouă să fie decorate cu chipul lui Hristos, cu figuri de îngeri, cu miel sau alte motive zoomorfe.

Chiar dacă în prezent sărbătoarea Învierii a ajuns să fie o combinație de obiceiuri religioase, ouă încondeiate și iepurași, această sărbătoare continuă să aducă bucurie și credință demonstrând încă o dată că, indiferent de situația economică, de problemele societății sau de problemele cotidiene, spiritualitatea românească nu va pieri.

PROCESUL RELIGIOS AL LUI IISUS

Cel mai cunoscut și controversat proces din istoria umanității este cu siguranță procesul lui Iisus Hristos, care și astăzi generează numeroase dispute între specialiștii din domeniul juridic și cel religios.

Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu și Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, pentru creștini, prediciile și activitatea Sa învățătoarească au valorizat ființa umană și a propovăduit faptul că Dumnezeu este, în esența Sa, Iubire (Ioan 13, 34-35 și I Ioan, 4, 8) și nu un set de câteva sute de reguli abstracte la care îl reducea religia iudaică. Noua viziune a lui Iisus pune în pericol întregul sistem social, economic, religios și moral al iudeilor, sau cel puțin așa credeau liderii religioși contemporani cu Mântuitorul Iisus Hristos. Prin urmare Iisus reprezenta un pericol pentru societatea privilegiată a iudeilor, motiv pentru care cărturarii, saducheii și membrii Sinedriului au căutat să-și conserve privilegiile și să-L elimine pe Iisus.

Potrivit relatărilor celor patru evangheliști, procesul lui Iisus a debutat cu prinderea lui în Grădina Ghetsimani și s-a finalizat cu răstignirea Lui pe dealul Golgota, interval care a durat aproximativ 15 ore și a presupus cinci înfățișări. Este fără îndoială un proces care a încălcat toate uzanțele juridice ale vremii și a fost realizat de personaje imorale, corupte și nedrepte.

Iată care au fost judecătorii lui Iisus conform mărturiilor din Sfintele Evanghelii: Anna, Caiafa, Sinedriu, Irod Antipa și Pilat.

Anna

A fost vreme de 25 de ani șeful Sinedriului – organul religios și politic de conducere al iudeilor. Conform evanghelistului Ioan el este primul care îl judecă pe Iisus (Ioan 18,3) Anna era socrul lui Caiafa și a avut o influență mare asupra sinedriului deoarece acesta a fost condus de fiii sau ginerii săi. De asemenea, familia lui avea în proprietatea cabinele Templului din Ierusalim, unde conform legii erau sacrificate animalele pentru care se percepeau taxe. De asemenea familia lui deținea și casa de schimb valutar la Templu. Faptul că Iisus alungă vânzătorii din templu a afectat în mod direct afacerile lui Ana, fapt ce explică ura lui și a familiei lui față de Mântuitorul.

Arhiereul Caiafa,

Caiafa era ginerele lui Anna (Ioan 18,3) și la momentul acela era conducatorul Sinedriului. A fost personajul care l-a urât cel mai mult pe Iisus, poate și influențat de socrul său dar și pentru că era un oportunist care își vedea afacerile și slujba puse în pericol de Iisus Hristos. Caiafa este cel care imediat după minunea învierii lui Lazăr, propune ca Iisus să moară pentru popor. De fapt ca și arhiereu a profețit moartea lui Iisus și a făcut public intențiile Sinedriului de a-l elimina pe Iisus pentru binele iudaismului înainte de a fi judecat (Ioan 11, 49 – 54).

Sinedriul

Era organul de conducere politică și religioasă a evreilor compus în mare majoritate din saducheii și în proporție mai mică de farisei. Saducheii formau elita intelectuală a evreilor și erau atașați de filosofia greacă, în timp ce fariseii erau experți în legea mozaică, apărau iudaismul de influențele străine, în special de cea romană, dar erau și cei mai formalști dintre iudei.

Pentru a accede în Sinedriu, legea mozaică prevedea următoarele condiții: imparțialitatea judecătorilor, care nu aveau dreptul să-și judece dușmanii sau prietenii; judecătorul trebuia să dea dovadă de modestie și de un bun renume în rândul comunității; cunoștințe juridice; integritatea fizică, psihică și morală.

Irod Antipa

Irod Antipa a fost guvernatorul Galiei, provincie romană unde s-a născut Iisus, și unde și-a început lucrarea Iisus Hristos. Irod este fiul lui Irod cel Mare și fratele lui Irod Arhelaus, guvernatorul Iudeii. Irod Antipa a fost un personaj ”pitoresc” al epocii sale, fiind implicat în multe scandaluri sexuale, motiv pentru care Ioan Botezătorul l-a acuzat public de păcatul adulterului pentru că s-a căsătorit cu Irodiada, soția fratelui său vitreg, Filip. Din acest motiv Irodiada l-a urât de moarte, iar Irod a poruncit arestarea lui și în cele din urmă l-a decapitat prin viclenia Irodiadei (Matei cap 14, Luca cap. 6)

Ponțiu Pilat

Pilat era guvernatorul roman al provinciei Iudeea, având atribuții civile, penale și politice. De asemenea Pilat a fost căsătorit cu Claudia, ceea ce potrivit evanghelistului Matei, i-a transmis să nu îi facă nici un rău lui Iisus (Matei 27, 19). Istoricii vremii îl descriu pe Pilat ca fiind un om corupt, avid de putere, violent și recunoscut pentru duritatea cu care porunceam maltratarea oamenilor și mai ales executarea acestora fără procese.

Procesul lui Iisus

Procesul lui Iisus s-a derulat în mai multe etape, pe parcursul mai multor înfățișări în fața lui Ana, apoi a lui Caiafa și apoi în fața Sinedriului, la care se adaugă înfățișările în fața lui Irod și a lui Ponțiu Pilat.

În cazul procesului lui Iisus din punct de vedere religios a fost invocată legea mozaică, Tora, dar și legea talmudică sau rabinică, adică interpretările Torei realizate de rabini, specialiști ai legii mozaice cuprinse în Talmud.

În ceea ce privește procesul lui Iisus membrii sinedriului au încălcat grav legea mozaică. În primul rând au fost integrați în Sinedriu prin acte de corupție și nu în baza unor competențe dovedite. În al doilea rând erau adversari declarați ai lui Iisus fapt menționat în multe rânduri de evangheliști (Marcu 12, 13-14; Matei 22,15;), prin urmare nu aveau dreptul să-L judece.

Sinedriul, care l-a judecat pe Iisus pentru blasfemie, pentru că s-a numit pe Sine, Fiul lui Dumnezeu, invocând textul din Deuteronom 13, 1-5 unde se vorbește despre pedepsirea prorocilor mincinoși l-a găsit pe Mântuitorul vinovat. Chiar dacă în concepția lor Iisus săvârșise păcatul blasfemiei, procesul religios a lui Iisus a avut grave vicii de procedură, motiv pentru care el este un proces nedrept.

Astfel, se constată următoarele vicii de procedură:

- Lipsa unei plângeri, acuzația era de blasfemie, dar nu există o plângere în acest sens, Iisus este judecat în baza unor zvonuri, sau vorbe "L-am auzit spunând...",
- Iisus este arestat noaptea,
- Procesul are loc noaptea deși uzanțele nu prevedeau acest lucru,
- Termenele procedurale erau foarte scurte,
- Lipsa apărării,
- Hotărârea a fost pronunțată în Palatul lui Caiafa nu în Sala Pietrelor din Templu unde se întrunea Sinedriul,
- Marele preot și-a rupt hainele de pe el când a fost judecat și condamnat Iisus, deși gestul era interzis, hainele fiind croite după porunca lui Dumnezeu,
- Dintre membrii sinedriului lipseau Iosif din Arimateea și Nicodim, prin urmare votul era incomplet, iar Caiafa s-a antepunat.

Procesul religios a lui Iisus nu a fost în esență un proces în adevăratul sens al cuvântului, ci a fost o strategie gândită și pusă la cale de aristocrația iudei, care dorea cu tot dinandinsul să-L elimine pe Iisus. Motivul nu a fost blasfemia așa cum au invocat oficial, ci faptul că Iisus era un revoluționar care desființa cutumele formaliste ale Legii Vechi, care schimba mentalitățile care susțineau universalitatea mântuirii, dreptul tuturor oamenilor de a intra în Impărația lui Dumnezeu.

De fapt Sinedriul l-a judecat pe Iisus de trei ori. Prima judecată a avut loc cu 6 luni înainte de procesele religioase premergătoare răstignirii, mai exact cu ocazia Sărbătorii Corturilor, când în urma prediciei Sale s-au convertit foarte mulți evrei. (Ioan 7, 37 – 53). Atunci preoții și-au propus să-L prindă dar cei care au fost trimiși să facă aceasta au fost atât de impresionați încât nu au putut îndeplini porunca prinderii: *"Și unii dintre ei voiau să-L prindă, dar nimeni n-a pus mâinile pe El. Deci slugile au venit la arhierei și farisei, și le-au zis aceia: De ce nu L-ați adus? Slugile au răspuns: Niciodată n-a vorbit un om așa cum vorbește Acest Om."* (Ioan 7, 45 – 46). Evanghelistul Ioan menționează și faptul că Nicodim intervine în favoarea lui Iisus spunând: *"A zis către ei Nicodim, cel ce venise mai înainte la El, noaptea, fiind unul dintre ei: Nu cumva Legea noastră judecă pe om, dacă nu-l ascultă mai întâi și nu știe ce a făcut?"* (Ioan 7, 50-51).

A doua întâlnire a membrilor Sinedriului are loc cu aproximativ șase săptămâni înainte de răstignire, cu ocazia învierii lui Lazăr. Evanghelistul Ioan consemnează că membrii Sinedriului

împreună cu arhierelui Caiafa au decis atunci că Iisus trebuie să moară. *”Deci arhierii și fariseii au adunat sinedriul și ziceau: Ce facem, pentru că Omul Acesta face multe minuni? Dacă-L lăsăm așa toți vor crede în El, și vor veni romanii și ne vor lua țara și neamul. Iar Caiafa, unul dintre ei, care în anul acela era arhieru le-a zis: Voi nu știți nimic; Nici nu gândiți că ne este mai de folos să moară un om pentru popor, decât să piară tot neamul. Iar aceasta n-a zis-o de la sine, ci, fiind arhieru al anului acela, a proorocit că Iisus avea să moară pentru neam, și nu numai pentru neam, ci și ca să adune laolaltă pe fiii lui Dumnezeu cei împrăștiați. Deci, din ziua aceea, s-au hotărât ca să-L ucidă”.* (Ioan 11, 46-53)

A treia întâlnire are loc cu câteva zile înainte de Paști, la Palatul lui Caiafa, nu la Templu unde în mod legal trebuia întrunit Sinedriul și acolo Iisus a fost condamnat de iudei la moarte. Pentru a pune în aplicare acest plan, membrii Sinedriului, cărturarii și fariseii împreună cu Caiafa au ales să se înțeleagă cu romanii, pe care everei îi urau de moarte, numai ca Iisus să moară. Atât de mult și au droit moartea lui Iisus încât mai marii poporului l-au recunoscut ca împărat al lor pe Cezarul de la Roma. *”Deci au strigat aceia: Ia-L! Ia-L! Răstignește-L! Pilat le-a zis: Să răstignesc pe Împăratul vostru? Arhierii au răspuns: Nu avem împărat decât pe Cezarul. Atunci L-a predat lor ca să fie răstignit. Și ei au luat pe Iisus și L-au dus ca să fie răstignit”.* (Ioan 19, 15-16)

Prin urmare procesul religios a lui Iisus a fost un simulacru care nu a respectat regulile unui proces adevărat așa cum prevedea legea mozaică, ci doar a pus în practică planul diabolic al conducătorilor iudei, pentru care Iisus era o amenințare, pentru că propovăduia iubirea aproapelui, universalitatea mântuirii și anula indubitabil legea talionului, amenințând bunăstarea burgheziei iudaice.

BIBLIOGRAFIE

1. Duțu Mircea, Procesul lui Iisus, Tribuna învățământului, nr.17, An II, mai 2021.
2. Tec Lavinia, Procesul lui Iisus adevăr sau ideologie, Ed. Marile Cărți, București, 2023.

BUCURIA ÎNVIERII

Prof. Chebăruș Raluca-Maria
Grădinița cu Program Prelungit “Albinuțele”
București, Sector 6

Învieria pe înțelesul copiilor este o provocare pentru fiecare părinte. Reprezintă un subiect complex, delicat, iar explicațiile trebuie date în funcție de vârsta și puterea de înțelegere a celor mici. Paștele nu înseamnă numai iepurașul care aduce cadouri și ouăle roșii de pe masă, Paștele reprezintă cea mai mare sărbătoare ortodoxiei, este adevărata lecție a iubirii creștine.

În apropierea Paștelui toată lumea intră într-o alertă de neînchipuit, după cumpărături, după cadouri, curățenie și rețete de cozonaci. Să facem altfel de acum înainte, hai să învățăm alături de copiii noștri care este adevăratul spirit al acestei sărbători!

Deschide fereastra și spune ce simți: e miros de tămâie, cozonac cald și drob de miel. Peste tot miroase a fericire, a dragoste, a noi începuturi! Hai să privim asta prin ochi de copil și să vedem cum îl ajutăm să înțeleagă simbolurile Învierii?

Paștele reprezintă, precum bine se știe, cea mai însemnată sărbătoare a creștinătății, deoarece în ea se împlinesc tainele care stau la temelia credinței creștine: taina Suferinței și cea a Învierii. Dacă sărbătoarea Crăciunului își anunță venirea încă de la începutul lunii decembrie, prin atmosfera feerică de veselie și strălucire creată de oameni în așteptarea sa, sărbătoarea Paștelui presupune mai degrabă o pregătire spirituală de asceză și meditație.

Ultima săptămână dinaintea Paștelui, numită și Săptămâna Mare sau Săptămâna Patimilor este și timpul prielnic pentru orice creștin, mai mult sau mai puțin practicant, de a se opri din viteza cu care aleargă prin viață și a medita asupra menirii sale în lume. Refacerea mentală a crucificării lui Isus și apoi a Învierii are rostul de a ne reaminti lecția iubirii creștine.

Fără „recitarea” acestei lecții cu greu vom putea intra în atmosfera Pascală, cu greu vom putea avea un Paște fericit, în adevăratul sens al cuvântului.

Pentru noi, părinții, misiunea este destul de dificilă. Trebuie să reușim să îndeplinim atât sarcinile materiale și spirituale legate de acest eveniment, cât și pe cele educative. Fiindcă, nu-i așa, dorim ca și copiii noștri să crească în spiritul iubirii, al renașterii și al bunătății.

În continuare vom trece rapid în discuție principalele întrebări pe care le au copiii:

- **Ce înseamnă cuvântul „Paște”?**

Cuvântul „Paște” vine din limba ebraică și înseamnă trecere, trecere pe alături sau izbăvire de primejdie.

Paștele din Vechiul Testament a precedat Paștile nostru creștinesc, din Noul Testament. Precum atunci moartea a trecut pe alături de casele evreilor, iar ei au fost eliberați din robia egipteană și au primit pământul făgăduit, la fel și de Paștile creștinilor, Învieria Domnului Iisus, moartea veșnică a trecut pe alături de noi: Hristos Cel Înviat, eliberându-ne din robia diavolului, ne-a dat viață veșnică.

- **Unde a fost sărbătorit Paștele prima dată?**

În celebrul oraș Ierusalim a fost sărbătorit pentru prima dată Paștele. Aici s-a format prima comunitate creștină și a început vestirea Învierii lui Iisus Hristos în toată lumea.

- **De ce Învieria se sărbătorește în fiecare an în altă zi?**

În Vechiului Testament evreii sărbătoreau Paștele în perioada 14-21 a lunii nisan (veche denumire pentru luna martie). Așa se sărbătorea și în timpul vieții pământești a lui Iisus.

În Biserica Creștină Primară Sfintele Paști nu se sărbătorea peste tot în același timp. Astfel, mai toate bisericile – cea din Alexandria, din Antiohia, din Ierusalim, din Cezaria și din Roma – sărbătoreau Învieria Domnului în prima duminică după Paștele evreiesc. Bisericile din Asia Mică, centrul cărora pe atunci era orașul Efes, sărbătoreau Sfintele Paști odată cu iudeii, pe data de 14 nisan. Neînțelegerile cu privire la sărbătorirea Sfintelor Paști au încetat numai după hotărârea Primului Sinod Ecumenic (din anul 325).

Conform acestei hotărâri, Învieria se sărbătorește în prima zi de duminică după luna plină de primăvară, care poate cădea în aceeași zi cu echinocțiul de primăvară sau imediat după el, dar nu mai devreme de echinocțiul de primăvară (și nu mai înainte de Paștele evreilor).

- **Cum sărbătorim noi, ca popor ortodox Învieria și cum facem asta?**

Bucuria Învierii este atât de mare, încât oamenii se salută cu „Hristos a înviat!” timp de 40 de zile, până la Înălțare. În calendar sunt 3 zile de Paște, iar săptămâna care urmează după duminica Paștelui

se numește „Săptămâna Luminată”- singura săptămână din an cu statut de sărbătoare timp de 7 zile consecutive.

Învieria pe înțelesul copiilor poate fi explicată cu ajutorul poveștilor și poeziilor. Poveștile, poeziile și cântecele sunt modalități excelente de a-i explica celui mic semnificația Învierii, dar și principalele simboluri legate de această sărbătoare.

Copiii trebuie însă să înțeleagă de mici că sărbătoarea Învierii Domnului nu este despre cadourile aduse de Iepuraș (acesta este de fapt o invenție laică, fără legătură cu morala creștină), ci iubirea, bunătatea, credința și speranța!

DE LA ÎNVIEREA LUI HRISTOS, LA ÎNVIEREA NOASTRĂ

Prof. Mihai-Ionuț COANĂ,
Școala Gimnazială „Tudor Vladimirescu” Andreștii, Gorj

„Și S-a răstignit pentru noi, în zilele lui Ponțiu Pilat și a pățimit și S-a îngropat. Și a înviat a treia zi după Scripturi...” (Crezul)

„Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând, și celor din morminte, viață dăruindu-le!”. Aceasta este principala învățătură a credinței creștine. Ea formează inima predicii, cultului și vieții spirituale a Bisericii. „Și dacă Hristos n-a înviat, zadarnică este atunci propovăduirea noastră, zadarnică este și credința voastră”, le spune Sf. Apostol Pavel corintenilor (I Cor. 15, 14).

În prima predică din istoria Bisericii, Sf. Petru își începe discursul astfel:

„Bărbați israeliți, ascultați cuvintele acestea: Pe Iisus Nazarineanul, bărbat adevărat între voi de Dumnezeu, prin puteri, prin minuni și prin semne pe care le-a făcut prin El Dumnezeu în mijlocul vostru, precum și voi știți, pe Acesta, fiind dat, după sfatul cel rânduit și după știința cea dinainte a lui Dumnezeu, voi L-ați luat și, pironindu-L, prin mâinile celor fără de lege, L-ați omorât, pe Care Dumnezeu L-a înviat, dezlegând durerile morții, întrucât nu era cu putință ca El să fie ținut de ea” (Fapte 2, 22-24).

Domnul Iisus Hristos a avut putere să-Și dea viața și tot El a avut putere să o ia înapoi: „Pentru aceasta Mă iubește Tatăl, fiindcă Eu Îmi pun sufletul, ca iarăși să-l iau. Nimeni nu-l ia de la Mine, ci Eu de la Mine Însuși îl pun. Putere am Eu ca să-l pun și putere am iarăși ca să-l iau. Această poruncă am primit-o de la Tatăl Meu” (Ioan 10, 17-18).

Conform învățăturii ortodoxe, nu există nicio deosebire sau concurență de „vieți” între Tatăl și Fiul și nicio competiție de „puteri”. Puterea lui Dumnezeu-Tatăl și puterea lui Iisus Hristos, viața lui Dumnezeu-Tatăl și viața Domnului Iisus, sunt una și aceeași putere și viață. A spune că Dumnezeu L-a înviat pe Hristos și că Hristos a fost înviat prin propria Sa putere înseamnă a spune în esență același lucru. „Căci după cum Tatăl are viață în Sine, spune Domnul în Evanghelie, tot așa i-a dat și Fiului să aibă viață în Sine” (Ioan 5, 26). „Eu și Tatăl una suntem” (Ioan 10, 30).

Expresia scripturistică: „Dumnezeu L-a înviat pe Iisus” subliniază încă o dată că Hristos Și-a dat viața, că a dat-o pe deplin, că i-a oferit-o întreagă și fără rezerve Tatălui — Care apoi I-a dat-o înapoi în învierea Sa din morți.

Biserica Ortodoxă crede în moartea reală a lui Hristos și în Învierea Sa reală. Învierea, însă, nu înseamnă doar revenirea la viață a Trupului Domnului. Nici Evanghelia și nici Biserica nu ne învață că Iisus zăcea mort, apoi a înviat biologic și a trăit în același mod în care a făcut-o înainte de a fi omorât pe Cruce. Într-un cuvânt, Evanghelia nu spune că îngerul a mutat piatra din mormânt pentru

a-L da afară pe Iisus. Îngerul a mutat piatra pentru a dezvălui că Mântuitorul nu era acolo (Marcu 16; Matei 28).

După Învierea Sa, Domnul este într-o înfățișare nouă și slăvită. El apare imediat în diferite locuri. El este greu de recunoscut (Lc. 24, 16; In. 20,14). El mănâncă și bea pentru a arăta că nu este o fantomă (Lc 24, 30, 39). El se lasă atins (In 20, 27; 21, 9). Și totuși, El apare în mijlocul ucenicilor, „ușile fiind încuiate” (In 20, 19, 26) și „Se face nevăzut de ei” (cf. Lc 24, 31). Hristos a înviat într-adevăr, dar firea Sa umană înviată este plină de viață și dumnezeire. Este umanitatea în noua formă a vieții veșnice din Împărăția lui Dumnezeu.

Tot Sf. Pavel le spune corintenilor: „Așa este și învierea morților: Se seamănă (trupul) întru stricăciune, înviază întru nestricăciune; Se seamănă întru necinste, înviază întru slavă, se seamănă întru slăbiciune, înviază întru putere; Se seamănă trup firesc, înviază trup duhovnicesc. Dacă este trup firesc, este și trup duhovnicesc. Precum și este scris: <<Făcutu-s-a omul cel dintâi, Adam, cu suflet viu; iar Adam cel de pe urmă cu duh dătător de viață>>; Dar nu este întâi cel duhovnicesc, ci cel firesc, apoi cel duhovnicesc. Omul cel dintâi este din pământ, pământesc; omul cel de-al doilea este din cer. Cum este cel pământesc, așa sunt și cei pământești; și cum este cel ceresc, așa sunt și cei cerești. Și după cum am purtat chipul celui pământesc, să purtăm și chipul celui ceresc” (I Cor. 15, 42-49).

Învierea lui Hristos este primele roade ale învierii întregii omeniri. Este împlinirea Vechiului Testament, „după Scripturi”, unde este scris: „Că nu vei lăsa sufletul meu în iad, nici nu vei da pe cel cuvios al Tău să vadă stricăciunea” (Ps. 15, 10; Fapte 2, 27). În Hristos toate așteptările și speranțele poporului ales sunt împlinite:

„Unde-ți este, moarte, boldul? Unde-ți este, iadule, biruința?” (cf. Osea 13, 14–Biblia din 1914).

„A înghițit moartea biruind Dumnezeu, și iarăși a luat Dumnezeu toată lacrima de la toată fața, ocară poporului a luat-o de peste tot pământul...Și vor zice în ziua aceea: Iată Dumnezeul nostru întru care am nădărduit, și ne va mântui pre noi, Acesta este Domnul, L-am așteptat pe El, și ne vom bucura, și ne vom veseli de mântuirea noastră” (Isaia 25, 8-9–Biblia din 1914).

„Veniți să ne întoarcem către Domnul, căci numai El, după ce ne-a rănit, ne tămăduiește, iar după ce ne-a bătut, ne leagă rănilile noastre. Și după două zile din nou ne va da viață, iar în ziua a treia ne va ridica iarăși și vom trăi în fața Lui” (Osea 6, 1-2).

„Așa grăiește Domnul Dumnezeu: Iată, Eu voi deschide mormintele voastre și vă voi scoate pe voi, poporul Meu, din mormintele voastre...Astfel veți ști că Eu sunt Domnul, când voi deschide mormintele voastre și vă voi scoate pe voi, poporul Meu, din mormintele voastre” (Iezechiel 37, 12-14).

Închei prezentul referat cu cuvintele Sf. Grigorie Teologul, din Cuvântarea sa Pascală: „Ieri am fost răstignit împreună cu El; astăzi sunt slăvit împreună cu El. Ieri am murit cu El; astăzi am fost făcut viu cu El. Ieri am fost îngropat cu El; astăzi am înviat împreună cu El. Să ne oferim Celui ce a pătimit și a înviat pentru noi. . . pe noi înșine, darul cel mai de preț în ochii lui Dumnezeu și cel mai potrivit. Să devenim asemenea lui Hristos, pentru că Hristos a devenit ca noi. Să devenim dumnezeiești, pentru numele Lui, deoarece, pentru noi, El S-a făcut Om. El a asumat ceea ce era mai rău, pentru a ne da ceea ce era mai bun. El a ajuns sărac, pentru ca prin sărăcia Lui să ne îmbogățim noi. El a acceptat înfățișarea unei slugi, ca să ne recâștigăm libertatea. El a coborât, ca noi să fim ridicați. El a fost ispitit, ca prin El noi să putem birui. El a fost hulit, ca să ne slăvească. El a murit ca să ne mântuiască. S-a înălțat, ca să ne atragă la Sine pe noi, care am fost doborâți prin căderea păcatului.

Să dăm totul, să oferim totul, Celui care S-a dat Răscumpărare și împăcare pentru noi. Aveam nevoie de un Dumnezeu întrupat, un Dumnezeu dat la moarte, ca să putem trăi. Am fost omorâți împreună cu El, ca să fim curățiți. Am înviat împreună cu El, pentru că am fost omorâți împreună cu El. Am fost slăviți împreună cu El pentru că am înviat împreună cu El. Câteva picături de Sânge recrează întreaga făptură!”.

BIBLIOGRAFIE

1. *Biblia sau Sf. Scriptură*, Ed. IBMBOR, București, 2008.
2. *Biblia sau Sf. Scriptură*, Tipografia Cărilor Bisericești, București, 1914.
3. Sf. Grigorie Teologul, *Cuvântări*, Ed. de Suflet, București, 2014.
4. www.oca.org, accesat pe 19.04.2024.

LUMINĂ DIN LUMINĂ

Prof. Vlad Codruța
Grădinița cu Program Prelungit "Albinuțele"
București, Sector 6

- ***Hristos a Înviat!***
- ***Adevărat a Înviat!***

Din cele mai vechi timpuri religia s-a împletit cu tradiția, datina și obiceiurile, pe care omul le-a respectat și le-a transmis ulterior prin viu grai, din generație în generație. În secolul XIX- XX tradițiile au început, din păcate, să dispară încetul cu încetul, reușind să se păstreze cu precădere în lumea satului, acolo unde ne regăsim rădăcinile și autenticitatea.

Dacă întrebăm un copil de grădiniță ce este Paștele, poate că singurele răspunsuri pe care le vom primi sunt "atunci când facem ouă roșii" și "când vine iepurașul cu jucării". Dincolo de aceste lucruri, Paștele este însă, la fel ca și Crăciunul, cea mai importantă sărbătoare religioasă a creștinătății. El are o încărcătură spirituală deosebită și este bine să o transmitem copilului pe înțelesul lui. Este însă destul de greu să explicăm copilului mic de ce anume a fost crucificat Iisus și cum a înviat din morți.

Fiecare copil trebuie să cunoască principalele tradiții și obiceiuri de Paști, deoarece îl ajută să perceapă și partea spirituală a acestei perioade, nu doar pe cea material în care primesc cadouri de la iepuraș și ciocnesc ouă roșii. Ajută copilul să pătrundă în spiritul sărbătorilor pascale, explicându-i câteva tradiții și învățându-l să respecte câteva obiceiuri populare, pentru a trăi acest moment important din religia creștină. Numai înțelegând obiceiurile populare și tradițiile acestei sărbători, copilul poate înțelege sensul înroșirii ouălor, a mersului la biserică după Lumină, sau a hăinuțelor noi pe care le poartă tanțoș în duminica Paștelor, lucruri pe care, în afara unor informanți afara unor informații și explicații pe înțelesul lui, le acceptă și le tratează ca atare.

În primul rând cred că este important să-I explicăm ce înseamnă pentru noi această sărbătoare. Copilul nu trebuie să știe toate detaliile Patimilor lui Hristos. Trebuie să evităm să punem accentul pe biciuire, pe cununa cu țepi care i-a fost pusă pe cap sau pe răstignirea Lui pe cruce. Este important ca el să știe că acesta a suferit și a murit, dar nu foarte detaliat.

Ne putem folosi de "Biblia pentru copii" pentru a-i citi câteva pasaje cu întâmplările cele mai importante. Aceasta ne poate fi de mare ajutor și un suport de bază pentru a găsi cuvintele potrivite. Aceste cărți sunt scrise într-un limbaj simplu și coerent, adecvat capacităților de înțelegere ale copilului. Ar trebui să punem accent mai mult pe momentul Învierii. Acesta este cel mai important lucru pe care trebuie să îl știe și să îl înțeleagă din ceea ce înseamnă Paștele.

Îi putem explica și de ce înroșim ouă pentru Paște. El trebuie să știe că nu este numai o activitate distractivă, ci că are și o însemnătate deosebită. Există mai multe legende legate de această temă. Pe de-o parte se vestește că atunci când Iisus a fost răstignit, sângele lui a curs peste câteva ouă pe care mama Sa, Sfânta Fecioară Maria, le avea într-un coș și acestea s-au înroșit. Alte legende spun că acestea sunt roșii pentru că simbolizează patimile și suferința lui Iisus.

Lumina din noaptea de Înviere este un alt simbol de care copilul ar trebui să știe. Pe măsură ce crește îl putem lua cu noi și cu întreaga familie la slujba de Înviere din noaptea din Sâmbătă spre Duminică Paștilor și va vedea că la un moment dat toate persoanele de acolo vor urma îndemnul preotului "Veniți de luați lumină!" și vor aprinde lumânări. Atunci putem să-I explicăm copilului că fiecare lumânare aprinsă în acea noapte la Biserică reprezintă simbolul Învierii Domnului Iisus

Hristos, sau mai pe înțelesul lui, îi putem spune că reprezintă momentul în care binele învinge răul, așa cum a învățat el din povești.

Putem, de asemenea, să implicăm copilul și în activitățile și pregătirile pentru Paște.. Fie că este vorba de curățenie, gătit sau ăvopsit oua, ori de jocuri și jucării cu specific, toate reprezintă ocazii minunate pentru ca el să învețe semnificația acestei sărbători. Implicarea copilului în realizarea felicitărilor și decorațiunilor pentru casă servesc aceluiși scop.

TRADIȚII DE PAȘTE LA ROMÂNI

Alexe Marinela-Valentina
Profesor învățământ primar
Școala Gimnazială Scurtu Mare

Cea mai mare, mai însemnată, mai sfântă și mai îmbucurătoare sărbătoare de peste an, după spusele românilor de pretutindeni, e sărbătoarea Pastelui sau Învierea Domnului, pentru că în această zi “Hristos a Înviat din morți cu moartea pre moarte călcând și celor din morminte viață dăruindu-le”, iar pre cei vii răscumpărându-i de sub jugul păcatului și împăcându-i cu Dumnezeu.

Sărbătoarea Sfintelor Paști este cea mai mărită și solemnă dintre sărbătorile anului, care aduce omenirii speranța mântuirii și a vieții veșnice, prin sacrificiul lui Iisus Hristos. În tradiția ortodoxă, începutul sărbătorii este marcat odată cu postul de șapte săptămâni. O semnificație foarte importantă o are Joia Mare din Săptămâna Patimilor. Din această zi, țăranii încetează lucrul la câmp și se concentrează asupra casei și curții, pentru ca totul să fie curat. Tot în Joia Mare, femeile încep să pregătească pasca și să vopsească ouăle.

Potrivit tradiției, la miezul nopții între zilele de sâmbătă și duminică, oamenii se trezesc în bătaia clopotelor. Se spală cu apă curată, își pun straie noi, iau câte o lumânare și pornesc către biserică unde preotul, cu Sfânta Evanghelie și crucea în mână, urmat de alaiul de credincioși, iese cu lumânarea aprinsă și înconjoară biserica de trei ori. Când preotul rostește „Hristos a Înviat!”, toți cei prezenți la acest serviciu religios spun: „Adevărat a Înviat!”, răspunsul fiind recunoașterea tainei Învierii.

Cu lumânarea aprinsă, fiecare se întoarce acasă și face o cruce mică pe peretele dinspre răsărit, afumându-l cu lumânarea, pe care o va păstra tot restul anului. Oamenilor le este permis să mănânce bucatele (pasca/pâinea, ouăle roșii, carnea de miel, sarea și vinul) abia după ce acestea se sfîntesc și după ce fiecare persoană participă la Liturghie. Ca orice mare eveniment creștinesc sărbătorit în țara noastră, avem și de această dată obiceiuri moștenite din vremuri străvechi, în funcție de regiune:

În Țara Moșilor, în noaptea de Paști se ia toaca de la biserică, se duce în cimitir și este păzită de feciori. Iar dacă nu au păzit-o bine, și a fost furată, sunt pedepsiți ca a doua zi să dea un ospăț, adică mâncăruri și băuturi din care se înfruptă, atât “hoții”, cât și “păgubașii”. Dacă aceia care au încercat să fure toaca nu au reușit, atunci ei vor fi cei care vor plăti ospățul.

Probabil cel mai de notorietate obicei e cel din zona Transilvaniei, cunoscut sub numele de „stropit”. Potrivit acestuia – preluat de la maghiari – băieții merg în familiile în care există o fată sau mai multe, pe care le stropesc cu parfum, „ca să nu se veștejească”. „Stropitul” este păstrat și azi și reprezintă un bun prilej pentru o reîntâlnire cu prietenii, și, în fond, de distracție.

În Țara Bârsei, în jurul Brasovului, se face o petrecere care adună întreaga comunitate – obiceiul Junii Brasovului. Grupurile de tineri, organizate asemeni cetelor de călășari sau de colindători, cu vătaf și casier, strâng ouă de la tinerele fete, după care se merge către Pietrele lui Solomon, la picnic, unde vor avea loc întreceri. Cea mai cunoscută și îndrăgită dintre ele este aruncarea buzduganului.

În zona Câmpulung Moldovenesc, datina se deosebește prin complexitatea simbolurilor, a credinței în puterea miraculoasă a rugăciunii de binecuvântare a bucatelor. În zorii zilei de duminică, credincioșii ies în curtea bisericii, se așază în formă de cerc, purtând lumânările aprinse în mână, în așteptarea preotului care să sfințească și să binecuvânteze bucatele din coșul pascal. În fața fiecărui gospodar este pregătit un astfel de coș, după orânduiala strămoșilor. În coșul acoperit cu un șervet țesut cu model specific zonei sunt așezate, pe o farfurie, simbolurile bucuriei pentru tot anul: semințe de mac (ce vor fi aruncate în rău pentru a alunga secetă), sare (ce va fi păstrată pentru a aduce belșug), zahăr (folosit de câte ori vitele vor fi bolnave), făină (pentru că rodul grâului să fie bogat), ceapă și usturoi (cu rol de protecție împotriva insectelor). Deasupra acestei farfurii se așază pască, șuncă, brânză, ouă roșii, dar și ouă încondeiate, bani, flori, pește, sfeclă roșie cu hrean, și prăjituri. După sfințirea acestui coș pascal, ritualul de Paști se continuă în familie.

Un alt obicei desăvârșit se păstrează și în Maramureș, zona Lăpușului. Dimineața, în prima zi de Paști, copiii (până la vârsta de 9 ani) merg la prieteni și la vecini să le anunțe Învierea Domnului. Gazda dăruiește fiecărui urător un ou roșu. La plecare, copiii mulțumesc pentru dar și urează gospodarilor “Sărbători fericite!”. La această sărbătoare, pragul casei trebuie trecut mai întâi de un băiat, pentru că în acea gospodărie să nu fie discordie tot restul anului.

La Călărași, la slujba de Înviere, credincioșii aduc în coșul pascal, pentru binecuvântare, ouă roșii, cozonoc și cocoși albi. Cocoșii sunt crescuți anume pentru împlinirea acestei tradiții. Ei vestesc miezul nopții: datina din străbuni spune că, atunci când cocoșii cântă, Hristos a Înviat! Cel mai norocos este gospodarul al cărui cocos cânta primul. Este un semn că, în anul respectiv, în casa lui va fi belșug. După slujbă, cocoșii sunt dăruți oamenilor săraci

În Banat, la micul dejun din prima zi de Paști, se practică tradiția tămâierii bucatelor. Apoi, fiecare mesean primește o linguriță de paști (vin+pâine sfințită).

În meniul acestei mese festive se include ciolanul de porc fiert, ouă albe și mâncăruri tradiționale, după acestea se continuă masa cu friptură de miel .

O altă tradiție de pe malurile Prutului cere ca oul de Paști să fie mâncat, iar cojile să fie aruncate neapărat pe drum.

Așadar, Învierea Domnului este una dintre cele mai importante și mai frumoase sărbători ale creștinătății, având darul de a aduce familia împreună .

SFINTELE PAȘTI -OBICEIURI ȘI TRADIȚII

**Mogoșanu Mihaela-Violeta- Prof.înv.primar
Școala Gimnazială „Tudor Vladimirescu” -Andreești**

Sărbătoarea Pascală este probabil cea mai mare sărbătoare creștină. Din punct de vedere religios, ea semnifică **Învierea Domnului Iisus** din morți. Deoarece coincide cu primăvara este o sărbătoare mult așteptată, după lunga iarnă. Ziua de Paște este tot timpul duminică. Luni și marți este ziua a doua și a treia de Paște. Săptămâna de după Paște o numim „săptămâna Paștelui” sau „săptămâna luminată”. Luminată, deoarece înviind din morți, Iisus Hristos a luminat lumea. Săptămâna de dinaintea Paștelui se numește Săptămâna Patimilor. Pregătirile pentru Sărbătoarea Paștelui. În România oamenii se pregăteau cu mult sârg atât din punct de vedere spiritual (prin post) cât și din punct de vedere lumesc. În Săptămâna Patimilor se definitivau pregătirile. Pentru sfintele Paști totul trebuia să fie în bună rânduială, locuințele să fie îngrijite și curate. Se termina curățenia, se împristeau ouăle, se făcea pasca, se tăiau mieii. În mod tradițional până înainte de joia mare bărbații lucrau munca câmpului. Odată cu joia mare, începeau și lucrările de pe lângă casa. Se tăiau mieii sau după caz porceii, se mătura curtea și strada din fața casei și se pregăteau hainele de sărbătoare.

Câteva tradiții de Paște sunt:

-în Transilvania și Banat se credea că în Joia Mare n-ai voie să dormi ziua. Cel care va dormi va fi „puturos, leneș și netrebnic” tot anul. Tot omul avea pentru ziua de Paște cel puțin o piesă de îmbrăcăminte nouă. În vinerea mare se ține post negru, nu se mănâncă, nu se bea și nu se lucrează nimic.

Obiceiuri și tradiții de Paște culinare: pe lângă bucatele coapte la cuptor (pască, cozonaci), majoritatea țăranilor pregăteau pentru masa de Paște friptura și drobul de miel. I se zicea și Mielul Paștilor. Pasca este cea care a dat numele sărbătorii. Este coptura din făină de grâu, din aluat dospit, cu sare și lapte de vacă. Are forma circulară cu împletituri pe margine sau chiar pe mijloc. Împletiturile din mijloc au forma crucii, pe care a fost răstignit Iisus. Pasca se duce de sâmbătă în biserică, pentru a fi sfințită în dimineața Sărbătorii Pascale. Pasca se coace în joia mare sau sâmbăta, dinainte de Paște. În Transilvania pasca se cocea miercură și se sfințea la biserică în Joia Mare. Tradiția ouălor de Paște provine dintr-un obicei premergător creștinismului. A fost prezent atât la popoarele europene cât și la cele asiatice. ”Oul se zice că reprezintă Creatorul lumii...Oul era emblema universului, opera divinității supreme.” Ouăle colorate, în special roșii erau oferite cu ocazia Echinopțiului de primăvară încă de pe vremea romanilor.

Pentru români încondeierea ouălor de Paște are o importanță deosebită. Nu există gospodărie unde să nu fie ouă de Paște.

Despre proveniența religioasă a ouălor de Paști sunt multe legende. Una dintre ele povestește despre Maria care s-a dus la Iisus când acesta era răstignit pe cruce. În marea ei durere, Maria începu să plângă și puse un coș cu ouă la picioarele lui Iisus. S-a scurs sânge pe ouă, așa că ele s-au înroșit. Văzând ouăle roșii Iisus a spus: „deacum să faceți și voi ouă roșii înpeștritate în aducere aminte despre răstignirea mea”. Se zice că după învierea Mântuitorului, Maria a făcut ouă roșii și Pască pe care le-a împărțit fiecărui om pe care îl întâlnea pe stradă și-i zicea „Hristos a înviat!”.

Obiceiuri și tradiții de Paște referitoare la încondeierea ouălor de Paște. Acestea se vor pregăti în Săptămâna Patimilor, de cele mai multe ori în Joia Mare. Se zicea că ouăle încondeiate în această zi nu se vor strica tot anul. În Muntenia ouăle încondeiate se duceau joia la biserică și se lăsau acolo până în duminică Paștelui. Alegerea ouălor care vor fi încondeiate este un proces important. Se aleg cele mai proaspete și frumoase ouă din fiecare gospodărie. Încondeierea ouălor presupune două faze: procesul decorativ și înroșirea ouălor.

Decorarea ouălor începe cu spălarea și stergerea lor. „Împiestrirea ouălor” se face cu un instrument numit „chișiță” (sau pișiță). Procesul împiestririi (a încondeierii) ouălor presupune decorarea cu modelele diferite. Desenele se fac cu chișița și cu ceară de albine. Ceara se pune într-un păhărel deasupra unei lumânări pentru a fi topită. Cu chișița se ia pe vârful acului ceara topită, după care se întinde ceara cu acul chișiții obținând modelul dorit. Motivele decorative folosite la încondeierea ouălor sunt multiple. Găsim o varietate mare de brâuri care se desenează împrejurul oului. Alte motive sunt: crucea, furca, bradul, frunza stejarului, motive florale sau zoomorfe.

Înroșirea ouălor se face în zilele noastre cu prafuri chimice. În anii de demult însă, înroșirea se făcea cu scoarță de arin roșu. Pentru fierberea plantelor și înroșirea ouălor se foloseau doar vase noi iar în oală se mai puneă puțină piatră acră. Cantitatea de plante folosită era stabilită pe parcurs, pentru a nu face ouăle prea întunecate. În Bucovina ouăle roșii mai poartă denumirea de merișoare. Tradiții de Paște referitoare la ciocnirea ouălor. În ziua 1, 2, 3 de Paște se ciocnește cu ouă încondeiate. Mulți cred că cei care ciocnesc ouă, se vor întâlni pe lumea cealaltă. Cei doi își vor ura „Hristos a înviat” și „Adevărat a înviat”. Din acest motiv ei caută ca persoanele cu care ciocnesc să le fie prieteni.

Obiceiuri și tradiții de Paște referitoare la Slujba religioasă. În noaptea Învierii oamenii merg la biserică și asistă la slujbă. Cine nu merge se zice că se înbolnăvește și petrece tot anul până la Paștele viitor în neajunsuri și boli. Una dintre datinile procesiunii este înconjurarea bisericii. Toți credincioșii au în mână câte o lumânare pe care o aprind de la flacăra preotului. Cei fără lumină se consideră a fi ticăloși și netrebnici. La finalul slujbei, preotul din ușa bisericii va oferi enoriașilor **pască îmbibată în vin**. Cei care nu au ajuns la biserică vor primi pască de la cunoscuți sau familie. Pasca este primul aliment care trebuie consumat în ziua sărbătorii. Sfirmituri de pască se obișnuia a se da animalelor. Obiceiul pâinii pascale este specific zonei Ardealului și Munteniei.

EDUCAȚIA RELIGIOASĂ ÎN GRĂDINIȚĂ

Prof. înv. preșc. Socol Violeta
Grădinița cu P.P. Nr. 7, Alexandria

„Pentru a fi buni, pentru a se respecta unii pe alții și a-și veni unii altora în ajutor oamenii au nevoie de religie”.(M. EMINESCU, OPERE, VOL.12/1985)

Religia creștină ne-a fost adusă în dar de Mântuitorul nostru, Cel ce a fost numit de apostolii săi, și apoi de toată istoria creștină, Învățătorul, Acel Pedagog prin excelență, care ne-a predat materiile fundamentale ale școlii vieții: binele, frumosul, morala, credința și iubirea. Biserica și religia propăvăduită de aceasta au preluat rolul Fiului lui Dumnezeu de la începuturile creștinismului, îndrumând oamenii pe calea cea bună și învățându-i numai lucruri bune pentru a fi plăcuți lui Dumnezeu.

Dar în încercarea de a ridica moral și spiritual generațiile în diversitatea lor, Biserica (religia) trebuie să înfrunte secularizarea de origine apuseană, care tinde să-l elimine pe Dumnezeu din realitatea obiectivă a lumii punând în locul Său omul.

Însă oare, omul este vrednic de o asemenea transpunere? Nicidecum. Suntem făcuți după chipul și asemănarea Lui, sufletul nostru este dat de El, dar a-i lua locul nu este cu putință.

Poporul român s-a născut creștin-ortodox, fiind cel mai vechi neam creștin din această parte a Europei, popor încreștinat de însuși primul Apostol al Domnului nostru Iisus Hristos- Sfântul Apostol Andrei - ocrotitorul Dobrogei și al României.

Ce înseamnă ortodoxie? Înseamnă dreapta credință pe care creștinul o primește în casa Domnului pe acest pământ românesc, care este Biserica. Indiscutabil, prezența Bisericii și implicit, misiunea întreprinsă de aceasta în toate compartimentele societății este o realitate vie, dar care astăzi, din păcate se confruntă cu obstacole ivite din dileme și încrâncenări.

Din fragedă copilărie, omul trebuie format în spiritul credinței, iubirii, binelui, adevărului, dreptății, iar aceasta se realizează în grădiniță în cadrul categoriei de activități „Educație pentru

societate” (Elemente de educație religioasă). Cunoașterea simbolurilor religioase și a personajelor biblice, a vieții și activității acestora și mai cu seamă cunoașterea lui Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu și a importanței Acestuia în viața creștinului sunt obiective ale educației religioase ce pot fi atinse în activitățile din grădiniță.

Influența religiei asupra copilului și a omului matur este benefică, îi face mai buni, mai toleranți cu ceilalți, mai apropiați, mai dornici de a-i ajuta și nu are niciun efect dăunător ci dimpotrivă.

Educația religioasă îl ajută pe copil să cunoască îndatoririle pe care le are față de el însuși, față de ceilalți și față de tot ce-l înconjoară, pentru a deveni un bun creștin.

Preșcolarii dispun de o bogată viață afectivă și o mare sensibilitate, ceea ce-i fac foarte receptivi la tot ce este adresat sferei sentimentelor. Educația religioasă la vârsta preșcolară pune accent pe latura afectivă și face apel la sensibilitatea copiilor. Este importantă intensitatea trăirilor afective simțite de copii în acele momente și cum se răsfrâng ele în comportamentul lor moral de zi cu zi.

Întrucât educația religioasă este una din cele mai importante surse în descoperirea valorilor morale și un real ajutor în educarea copiilor din grădiniță în aflarea multor răspunsuri la întrebările acestora, am hotărât să demarez cu copiii de la grupa mea (grupa mijlocie), un parteneriat cu Biserica „Adormirea Maicii Domnului”, situată în apropiere unității de învățământ, derularea proiectului educațional „Suntem creștini de mici”.

Proiectul a avut ca obiective:

- ✚ Formarea virtuților creștine și cultivarea comportamentului moral-religios;
- ✚ Cultivarea sentimentului de dragoste față de Dumnezeu;
- ✚ Cunoașterea unor sărbători creștine de mare însemnătate (Craciun, Paști, Sfantul Nicolae, Boboteaza);
- ✚ Tradiții și obiceiuri de sărbătorile religioase;
- ✚ Cultivarea dorinței de a face fapte bune;
- ✚ Cultivarea dragostei și respectului față de Dumnezeu și aproapele nostru;

Iar ca activități:

- „Dăruind vei dobândi” – activitate umanitară (donarea de jucării copiilor nevoiași);
- „Sărbătorile de iarnă” (tradiții și obiceiuri);
- „Din viețile sfinților”
- „Biserica din cartier” (vizită);
- Împărtășirea copiilor periodică (mai ales în preajma marilor sărbători creștine).

Însuși Domnul, ca să le arate ucenicilor săi un exemplu de adevărată smerenie, le-a prezentat un copil și le-a spus: „*Deci cine se va smeri pe sine ca pruncul acesta, acela este cel mai mare în Împărăția Cerurilor*” (Matei XVIII, 4).

Și totuși, din nefericire, de multe ori întâlnim și la copii o formă sau alta de egoism, disprețuirea copiilor mai săraci și simpli, ca urmare a poziției sociale și situației financiare a părinților, lăudăroșenia în fața celorlalți, cu virtuțile lor reale sau închipuite, ca rezultat, de obicei, al unei educații greșite.

Dar noi educatoarele trebuie să ne asemănăm grădinarului, care în perioada potrivită a anului, tunde ramurile rebele și nefolositoare ale copacilor. Același lucru trebuie să îl facem cu copiii noștri. Inima copilului poate fi comparată cu o grădină, iar cadrele didactice cu niște grădinari ai lui Dumnezeu, care sunt datori să curețe la vreme grădina de buruienile păcatelor și de neghina obișnuințelor rele.

Dar, dacă în grădina frumoasă se poate vedea un copac sălbatic și neîngrijit, nimeni nu se va gândi să condamne copacul în sine. Cu toții se vor gândi că responsabilitatea aparține grădinarului, care l-a lăsat să crească și să se dezvolte în acest fel. În același mod suntem și noi responsabili, pentru neghina semănată în inimile copiilor.

Fiecare trebuie să se gândească la această responsabilitate și să facă tot ce-i stă în putință pentru a- i conduce pe copii pe calea apropierei de Dumnezeu. Avem obligația să îi conducem către Mântuitorul, Care îi cheamă lângă Dânsul și ne spune: „**Lăsați copiii și nu-i opriți să vină la Mine, că a unora ca aceștia este Împărăția Cerurilor.**” (Matei XIX, 14)

BIBLIOGRAFIE:

- „Îndrumator pentru elemente de educație religioasă în învățământul preșcolar ”București ,1999,Ed.,,Grafika Print,,
- Revista Învățământului Preșcolar , nr. 3-4/2005, București , Ed. „Coresi ” , 2005, pag. 152-157;
- P.S. Irineu – Episcop de Ecaterinburg și Irbitk – „ Călăuziri pentru creșterea și educarea ortodoxă a copiilor”, București , Biblioteca Teologică Digitală, 2005

TRADIȚII DE PAȘTE LA ROMÂNI

**Prof. înv. preșcolar Paraschiv Simona-Ileana
Grădinița cu P.P. „Ion Creangă” Alexandria**

Paștele reprezintă una dintre cele mai importante sărbători anuale creștine, care comemorează evenimentul fundamental al creștinismului, Învierea Lui Iisus Hristos, Fiul Lui Dumnezeu în religiile creștine, în a treia zi după răstignirea Sa din Vinerea Mare, lucru care marchează sfârșitul postului Paștelui. Se știe că Paștele este cea mai veche și importantă sărbătoare a creștinătății, care a adus omenirii speranța mântuirii și a vieții veșnice, prin sacrificiul lui Iisus Hristos. Paștele este asociat în general cu primăvara și reînvierea naturii, aducând în suflet dragostea înfinită a Lui Dumnezeu care ne-a dăruit viața pe pământ.

Sărbătoarea Sfințelor Paști este cea mai mărită și solemnă dintre sărbătorile anului, care aduce omenirii speranța mântuirii și a vieții veșnice, prin sacrificiul lui Iisus Hristos. În tradiția ortodoxă, începutul sărbătorii e marcat odată cu postul de șapte săptămâni.

O semnificație foarte importantă o are Joia Mare din Săptămâna Patimilor. Din această zi, țăranii încetează lucrul la câmp și se concentrează asupra casei și curții, pentru ca totul să fie curat. Tot în Joia Mare, femeile încep să pregătească pasca și să vopsească ouăle. Spoveditul se face în Săptămâna Mare, adică în ultima săptămână de dinainte de Înviere, când cei care au ținut post se duc la biserică, ascultă slujba, și se spovedesc la preot, spunându-și păcatele în tainica destăinuire de peste an, pentru a fi iertat.

Împărtășitul se face după ce creștinul s-a spovedit. Preotul dă creștinilor puțin vin și puțină anafură, reprezentând sângele și corpul Domnului.

Vinerea din Săptămâna Mare este numită Vinerea Patimilor, Vinerea Neagră, Vinerea Seacă sau Vinerea Mare. Conform tradiției creștine, este, ziua în care Iisus a fost răstignit și a murit pe cruce pentru răscumpărarea neamului omenesc de sub jugul păcatului strămoșesc. Din această cauză Vinerea Mare este zi de post negru.

Încondeierea ouălor în perioada sărbătorilor Pascale reprezintă o străveche tradiție românească. În tradiția noastră populară, ouăle de Paște sunt considerate un simbol al regenerării și al purificării care protejează animalele din gospodăria fiecărei familii. Vopsirea ouălor, cel mai adesea în culoarea roșie, este o tradiție pe care o respectă cu sfințenie toți creștinii. Nu există masă de Paște pe care să nu fie prezent coșul cu ouă roșii, din care să se servească familia și prietenii, ciocnind și rostind tradiționalul „Hristos a Înviat!”. În unele zone ale țării, există chiar obiceiul ca ouăle să fie încondeiate cu măiestrie, în modele deosebit de frumoase, printr-o adevărată artă transmisă din generație în generație.

Pasca este o prăjitură specifică Paștelui. De obicei, gospodinele o pregătesc în căminul lor și are formă rotundă. Pasca trebuie să fie împodobită la mijloc cu o cruce, iar pe margine cu o împletitură

din aluat. Când bagă pasca la cuptor, femeile spun (făcând cu lopata semnul crucii pe ușa cuptorului): „Cruce-n casă,/Cruce-n piatră,/Dumnezeu cu noi la masă,/Maica Precista pe fereastră.”

În Noaptea de Înviere creștinii merg la biserică să ia „lumină”: preotul va aprinde o lumânare și va da această lumină la fiecare creștin venit. Cu lumânarea aprinsă de la Înviere ne întoarcem acasă după slujba de la miezul nopții, pentru a aduce lumina și în casele noastre. Lumânarea de Înviere este simbolul Învierii, al biruinței vieții asupra morții și al luminii Lui Hristos asupra întunericului păcatului.

În ziua de Paște, dimineața, oamenii obișnuiesc să pună ouă roșii în apă și să se spele cu aceasta pentru a se proteja de boli. În alte zone, se adaugă și ouă albe și bani. Mâncarea tradițională de Paște cuprinde ouăle vopsite, friptura de miel, pasca și cozonacul. Mielul este considerat simbolul Lui Hristos, ouăle – simbolul Divinității, care fiind ciocnite de Paște, sunt sacrificate.

Învierea Domnului este una dintre cele mai importante și mai frumoase sărbători ale creștinătății. Ea are darul de a aduce familia împreună și este plină de obiceiuri.

BIBLIOGRAFIE:

1. M. Pop, Obiceiuri tradiționale românești, București, 1976
2. D. A. Vasiliu, Obiceiuri, credințe și datini de Paști, București, 1940

PAȘTELE- SĂRBĂTOAREA LUMINII

**PROF. DIDE AMALIA LARISA COSTINA
LICEUL TEORETIC CONSTANTIN NOICA ALEXANDRIA**

Paștele reprezintă una dintre cele mai importante sărbători anuale creștine, care comemorează evenimentul fundamental al creștinismului, Învierea lui Iisus Hristos, considerat Fiul lui Dumnezeu în religiile creștine, în a treia zi după răstignirea Sa din Vinerea Mare. Data de început a Paștelui marchează începutul anului ecleziastic creștin. Există unele culte creștine care nu sărbătoresc Paștele. Paștele creștin este o sărbătoare religioasă variabilă, care începe obligatoriu într-o duminică (Ziua Domnului) și este trecerea de la moarte la viața veșnică, pe când paștele iudaic este trecerea de la robie la libertate.

Paștele reprezintă sărbătoarea Învierii lui Iisus Christos. Începutul acestei sărbători e văzut chiar în Cina cea de Taină, pâinea și vinul simbolizând sacrificiul trupului și al sângelui, ca preț al răscumpărării. Este cea mai importantă sărbătoare creștină, este o sărbătoare religioasă întâlnită, cu semnificații diferite, în creștinism și iudaism. Unele obiceiuri de Paști se regăsesc, cu semnificație diferită, în antichitatea anterioară religiilor biblice. El și-a păstrat până în prezent farmecul și semnificația, fiind un moment de liniște sufletească și de apropiere de familie.

Farmecul deosebit este dat atât de semnificația religioasă, cât și de tradiții: oul pictat, iepurașul, masa cu mâncăruri tradiționale de paște - cozonac, pască, miel, slujba de sâmbătă seara cu luarea luminii

În noaptea de Înviere fiecare credincios poartă în mână o lumânare, pe care o va aprinde din lumina adusă de preot de pe masa Sfântului Altar. Această lumânare este simbolul Învierii, al biruinței vieții asupra morții și a luminii lui Hristos asupra întunericului păcatului.

Oul pictat simbolizează mormântul lui Iisus Hristos, care s-a deschis la învierea sa din morți. De aceea, când sparg ouăle prin ciocnire, dar și când se salută creștinii își spun: "Hristos a înviat! Adevărat a înviat!". Culoarea roșie a ouălor simbolizează sângele lui Iisus care s-a scurs pe cruce pentru mântuirea lumii. Există credința că cei care ciocnesc se întâlnesc pe lumea cealaltă. Ouăle

simbolizează și reîntinerirea, primăvara. În Egiptul antic, oul era simbolul legământului vieții și reprezenta, totodată, sicriul ori camera mortuară. În tradiția populară de la noi, ouăle de Paști sunt purtătoare de puteri miraculoase: vindecă boli, protejează animalele din gospodărie, te apară de rele. Pasca se coace numai o dată pe an, de Sfintele Paști. Ea are o formă rotundă, la mijloc o cruce și este împodobită pe margini cu aluat împletit.

Mielul îl reprezintă pe Iisus Hristos care s-a jertfit pentru păcatele oamenilor și a murit asemeni unui miel nevinovat.

Iepurașul, acesta este un vechi simbol german care provine de pe vremea festivalurilor păgâne. El simbolizează fertilitatea, primăvara.

În tradiția ortodoxă, începutul sărbătorii e marcat o dată cu postul de șapte săptămâni. O semnificație foarte importantă o are Joia Mare din Săptămâna Patimilor. Din această zi, țăranii încetează lucrul la câmp și se concentrează asupra casei, a curții, pentru ca totul să fie curat. Tot în Joia Mare, femeile încep să pregătească pasca și să vopsească ouăle. Potrivit tradiției, la miezul nopții dintre sâmbătă și duminică, oamenii se trezesc din somn în bătaia clopotelor. Se spală cu apă curată, își pun straie noi, iau câte o lumânare și pornesc către biserică. Acasă le e îngăduit să rămână doar celor foarte bolnavi.

La biserică, preotul cu Sfânta Evanghelie și crucea în mână, urmat de alaiul de credincioși iese cu lumânarea aprinsă (Lumina) și înconjoară biserica de trei ori. Serviciul divin se desfășoară afară, iar când preotul va rosti „Hristos a înviat!” toți cei prezenți la acest serviciu religios vor spune „Adevărat a înviat!”. Răspunsul e recunoașterea tainei Învierii, iar aceasta va fi formula de salut timp de 40 de zile, până la Înălțarea Domnului.

Cu lumânarea aprinsă, fiecare se întoarce acasă și face o cruce mică pe peretele dinspre răsărit, afumându-l cu lumânarea, pe care o va păstra tot restul anului.

Oamenilor le este permis să mănânce bucatele (pasca/pâinea, ouăle roșii, carnea de miel, sarea și vinul) abia după ce acestea se sfințesc și după ce fiecare persoană participă la Liturghie creștinătății. Prin suferința și moartea Mântuitorului ne bucurăm de Înviere; prin Înviere ne bucurăm și triumfăm în triumful lui Hristos, ca triumf al nostru. El a murit pentru noi și a triumfat pentru noi. În Moartea Lui stă mântuirea noastră, în Învierea Lui stă biruința noastră.

Bucuria pascală, pe care Biserica Ortodoxă o evocă intens și solemn patruzeci de zile, este bucuria și nădejdea noastră cea mai mare, nu doar patruzeci de zile, ci de fiecare zi și ceas al vieții noastre de creștin, de fiecare zi și ceas. Cu fiecare cântare pascală și cu fiecare salut pascal "Hristos a Înviat!", adevărim, mărturisim și trăim marele Lui Cuvânt Dumnezeuiesc: "În lume necazuri veți avea, dar îndrăzniți, Eu am biruit lumea" (Ioan 16,33). În această biruință credem și izbândim, cântând imnul triumfului creștin:

HRISTOS A ÎNVIAT!

BIBLIOGRAFIE:

Cristea, Julia Maria. Sărbători, tradiții, ritualuri, mituri, București : Editura Oscar Print, 2007.

CREȘTINII ȘI SĂRBĂTORILE PASCALE

PROF. ILIE EUGENIA
LICEUL TEHNOLOGIC NR.1 ALEXANDRIA

Paștele este cea mai importantă sărbătoare a creștinătății și s-a sărbătorit pentru prima dată în jurul anului 1400 înainte de Hristos. Deși Paștele este cea mai importantă sărbătoare a creștinătății și reprezintă Învierea mântuitorului Iisus Hristos, această a fost mai întâi o sărbătoare iudaică și

simboliza eliberarea evreilor din robia egipteană și trecerea prin Marea Roșie, pe pământul făgăduinței.

După intrarea solemnă în Ierusalim, Mântuitorul a fost judecat și răstignit, a murit pe cruce și a fost pus în mormânt, iar după trei zile a înviat din morți. Duminică dis-de- dimineață, Iisus Hristos a înviat ca un biruitor, cu puterea dumnezeirii Sale, ca să împlinească Scriptura și cele hotărâte de iconomia divină pentru mântuirea neamului omenesc.

La Cina cea de Taină, în noaptea când a fost trădat de unul dintre apostoli, Iuda Iscarioteanul, înainte de a fi prins și arestat, Iisus a instituit sărbătoarea Paștelui nou testamental, după porunca ce I-a fost dată de Dumnezeu. Duminică - a treia zi după Scripturi - femeile purtătoare de mir au găsit mormântul Mântuitorului gol. Împotriva tuturor a celor care L-au acuzat și batjocorit, numindu-l în derâdere Regele Iudeilor, rege încoronat cu spini, rege al cărui tron era o Cruce, părăsit de ai săi, păzit sub grea și rece lespede de piatră, Hristos a izbândit cea mai strălucită biruință ce s-a văzut vreodată: biruința asupra morții și asupra răutății omenești. Această biruință nu a putut fi tăgăduită și nu i-a putut fi smulsă niciodată.

Împreună cu duminică, sărbătoarea săptămânală a creștinilor, Paștile a fost sărbătorit încă din epoca apostolică. În conștiința Bisericii, Învierea Domnului nu este doar cea mai veche sărbătoare creștină, ci și începutul și culmea tuturor sărbătorilor și a praznicelor. Această aleasă și sfântă zi, cea dintâi a săptămânii, praznic al praznicelor, este și sărbătoare a sărbătorilor.

O altă legendă spune că în dimineață Duminicii după Înviere, o copila mergea cu un coș cu ouă la Ierusalim pentru a le vinde. Copila s-a întâlnit pe drum cu un evreu, care bucuros de vestea învierii lui Isus, în loc de bună ziua i-a spus copilei Hristos a înviat. De atunci a rams obiceiul că de Paște oameni să se salute în acest fel.

Ouăle roșii simbolizează sângele vărsat de Iisus pentru mântuirea omenirii. Legendă spune că după răstignirea lui Iisus, Pilat a fost invitat la o petrecere. Atunci un soldat a intrat în încăpere și a strigat că Iisus a înviat. Pilat, neîncrezător, a spus că va crede acest lucru doar atunci când oul pe care îl ținea în mână se va înroși. Și oul s-a înroșit pe loc, iar Pilat a scăpat oul pe jos care a crăpat. Tot de atunci a rămas și obiceiul că de Paște să se ciocnească ouăle.

Un miracol care se petrece cu regularitate în fiecare an, așteptat cu sufletul la gură și uimind totuși de fiecare dată, este apariția luminii divine la Sfântul Mormânt din Ierusalim în noaptea de Înviere a Paștelui ortodox. Este darul pe care Iisus ni-l face, amintindu-ne de lumina strălucitoare care i-a umplut mormântul în momentul Învierii Sale. Este modul Său de a ne transmite că este mereu alături de noi. Acest foc imaterial de culoare albastruie și care poate fi atins fără să ardă este așteptat cu toate luminile stinse. El apare atunci într-un mod supranatural din Sfântul Mormânt aprinzând candela așezată special acolo. Apoi Patriarhul ortodox aprinde cele două mănunchiuri de câte 33 de lumânări pe care le are pregătite și începe să împartă Lumina Sfântă miilor de pelerini care așteaptă plini de emoție. Focul cel viu însă acționează și de unul singur, strălucind ca un fulger și aprinzând din zbor candelile de la intrarea în biserică, precum și lumânările unora dintre pelerini.

Ciocnitul ouălor de Paște se face după reguli bine știute. Persoană mai în vârstă ciocnește primul oul ținut în mână de o persoană mai tânără, și rostește "Hristos a Înviat", iar celălalt îi răspunde cu "Adevărat a Înviat".

În unele zone ale țării, există tradiția că în dimineață de Paște, întreagă familie să își spele față cu apă nouă, în care se pune un ou roșu. Există astfel credință că cel care se spală în această apă va fi tot anul frumos și sănătos ca un ou roșu. Cojile ouălor mâncate de Paște sunt păstrate și puse apoi în brazdă pentru că pământul să fie roditor. Cine mănâncă în ziua de Paște prima oară ouă, va fi ușor peste an.

În săptămâna mare în toate gospodăriile se face curățenie generală: se matură curțile, se adâncesc și se curată șanțurile, se repara gardurile, se curată gunoiul din șuri, se lipesc și se văruiesc casele, se spală perdelele și mobilierul, se șterg geamurile, se aerisesc toate hainele, așternuturile și covoarele. În Joia Mare, sunt prăznuite patru lucruri: spălarea picioarelor apostolilor de către Hristos, Cină Domnească la care s-a instituit Taină Împărtășaniei (Euharistia), rugăciunea din grădina Ghetsimani și prinderea Domnului de către cei ce voiau să-L ucidă.

Există de asemenea numeroase superstiții și obiceiuri mai puțin obișnuite care s-au păstrat în rândul creștinilor. Nu este bine să dormi în Joia Mare, căci cine doarme în această zi va rămâne leneș un an întreg, iar morții vin în fiecare an în această zi la vechile lor locuințe, unde stau până în sâmbăta dinainte de Rusalii.

Se fac focuri în curtea casei, pentru că morții să se poată încălzi. Focul din Joia Mare, se face aprinzând pentru fiecare mort câte o grămăjoară, dacă vreți să fie și ei luminați pe lumea cealaltă în unele locuri se duc la biserica băuturi și mâncăruri, care se sfințesc și se dau de pomană, pentru sufletul morților. În alte părți se împart la biserica colivă și colaci.

Paștele este astfel nu doar cea mai importantă sărbătoare a creștinilor, dar și o sărbătoare care aduce în familii bucurie și stare de bine. Toți trebuie să primim în suflete și în casă tot ceea ce Dumnezeu ne transmite și să nu uităm niciodată sacrificiul care Acesta l-a făcut pentru Mântuirea noastră.

BIBLIOGRAFIE:

Ghinoiu, Ion. Obiceiuri populare de peste an, București, Ed. Fundației Culturale Române,

SĂRBĂTORILE PASCALE

**PROF. TEODORESCU MĂDĂLINA CLEOPATRA
LICEUL TEORETIC CONSTANTIN NOICA ALEXANDRIA**

Paștele sau Învierea Domnului este cea mai însemnată, mai sfântă și mai îmbucurătoare sărbătoare de peste an, după spusele românilor de pretutindeni, pentru că, în această zi “Hristos a nviat din morți cu moartea pre moarte călcând și celor din morminte viață dăruindu-le”, iar pre cei vii răscumpărându-i de sub jugul păcatului și împăcându-l cu Dumnezeu. Ea cade totdeauna la începutul primăverii, anotimpul cel mai frumos și mai plăcut, când toate în natură, învie. Românii așteaptă sărbătoarea aceasta, după un post îndelungat, cu mare dor și bucurie, și caută în același timp ca locuințele lor să fie curate și cu toate pregătirile făcute în cea mai bună rânduială.

Bărbații care până în Joia mare din Săptămâna Patimilor lucrează de regula la câmp, din ziua aceasta rămân acasă ca să o curețe și să se îngrijească de ea, repară gardurile, ară grădina, junghie mieii de Paște și adună cele trebuincioase sărbătorii.

Femeile, tot din Joia mare sau cu câteva zile înainte încep a deretici prin case, a vărui, a spăla, a înroși ouăle, a coace pasca și alte copturi. Fetele cele mari precum și multe neveste tinere încep a coase câte o cămașă nouă precum și alte haine, ca fiecare să aibă pentru ziua de Paște, măcar o cămașă nouă. Fiecare are partea sa de ocupație și grijă, fiecare caută a nu rămâne în urma altora, iar sfintele Paște să-l surprindă ca pe un neom între oameni.

Cea mai însemnată coptură pe care o mănâncă românii în decursul sărbătorii Paștilor este pasca, pască. După o legendă din Bucovina pasca se face, pentru că Iisus înainte de a fi prins și răstignit pe cruce, zice învățăcelilor săi, că până atunci au mâncat cu toți copturi nedospite și nesărate adică turte sau azime, de acum înainte vor mânca copturi dospite și sărate care se vor numi pască.

Pasca se face dintr-un aluat bine dospit în care se pune sare și lapte dulce. Forma este rotundă, grosimea e cel mult de un lat de deget cu împletituri (sucituri) pe margini și cele de la mijloc în formă de cruce, care însemnează crucea pe care a fost Mântuitorul răstignit. Între împletituri se pune de regulă brânză de vaci dulce, frământată cu ou și zahăr, unsă deasupra cu gălbenuș de ou și împodobită cu stafide. Pasca se face fie în Joia mare, fie în Sâmbăta mare. În afară de pască, cele mai multe române mai fac și alte copturi ca : babe, moși, cozonaci rotunzi sau lungăreți (ca sicriul în care a

fost îngropat Iisus), colaci.

Tot de Paște friptura cea mai însemnată este cea de miel, numit mielul Paștelor sau de purcel, care se frig întregi și care se duc în ziua de Paște împreună cu pasca la sfințit. Mielul înseamnă Domnul nostru Iisus, iar în Banat este datina ca oasele și celelalte rămășițe ale acestuia să se îngroape la un altoi de măr sau păr sănătos, anume ca și familia aceea să fie tot anul sănătoasă.

Ouăle roșii se fac tot în Joia sau Sâmbăta mare. O legendă spune că :

“Zice că pe când se afla Domnul nostru Iisus răstignit pe cruce, Maica Domnului a luat o coșarcă plină de ouă și se duse cu dânsa la jidovi și închinându-le-o îi rugă să înceteze a-l chinui și necăji pe Iisus. Maica Domnului puse coșarca cu ouă lângă cruce și începu a plânge. Stând coșarca lângă cruce și curgând din mâinile și picioarele lui Iisus sânge, în scurt timp o parte din ouă se înroșiră, ca și când ar fi fost vopsite. Domnul Iisus văzând ouăle umplute de sânge, își arunca privirile către cei de față și le zise:

- De acum înainte să faceți și voi ouă roșii întru aducere aminte de răstignirea mea, după cum am făcut și eu astăzi!

După ce a înviat Domnul nostru Iisus, Maica Domnului a fost cea dintâi care a făcut ouă roșii și pască și a dat fiecărui om pe care l-a întâlnit câte un ou roșu și câte o păscuța și i-a zis “Hristos a înviat!” Ouăle sunt alese cu grijă, numai de găină, se fierb, se pun în culoare, apoi se lasă la uscat și se șterg cu grăsime de porc ca să aibă luciu.

Când cânta cocoșii de miezul nopții, românii curați și îmbrăcați, după ce spun rugăciunile, iau pască pentru sfințire și ouă roșii și pornesc spre biserică. Sosind preotul în biserică deja plină de lume, intră în altar se îmbracă în ornatele cele mai frumoase, scoate ușa împărătească sau ușa raiului din țâțâni și o așază de o parte lângă perete, iese în naos, ia aerul de la postamentul unde a stat, îl scoate afară, înconjoară cu dansul biserică și îl duce apoi în altar pe masa cea sfântă până miercuri înainte de Înălțarea Domnului la cer.

După aceea, luând sfânta cruce și sfânta evanghelie, iar epitropii bisericii luând o cruce mare, praporele și sfeșnicele aprinse cu făclii ies din biserică afară și se așază înaintea acesteia, unde se află pus analogionul cu icoana Învierii lui Iisus pe dânsul. În urma preotului, iese și poporul afară, iar cântătorii bisericii, au fiecare câte o lumină de ceară aprinsă în mână. Preotul începe a cânta troparul Învierii, se trag clopotele și se bate toaca. După aceasta, intră iarăși cu toții în biserică și preotul continuă actul Învierii, precum și serviciul sfintei liturghii. În ziua Învierii, fiecare om care ia parte la Înviere, trebuie să aducă cu sine și o lumină, pe care o ține aprinsă în tot timpul săvârșirii sfintei Învieri de către preot. După Înviere fiecare se întoarce cu lumina aceasta aprinsă, acasă. După ce ajung acasă și pășesc peste pragul tinzii încep a se închina, apoi intrând în casă sting lumina în grindă, afumând-o pe aceasta în semnul crucii. După ce fac semnul crucii o sting și o păstrează apoi peste tot anul, spre a o avea și a o putea aprinde la întâmplări primejdioase la vărsări mari de ape, la grindină sau piatră, la tunet, fulger și trăsnet. Aprinzând-o, zic :

- ☐ Fugiți necurați,
- ☐ Fugiți, voi spurcați!
- ☐ De casa noastră
- ☐ Nu v-apropiați!

Românii mai întrebuințează lumina Învierii spre a afuma vitele cu dânsa.

În ziua Învierii, după ce s-a sfârșit Sfânta Liturghie și anume între 7.00-8.00 dimineata, se sfințește pasca și ce s-a mai adus la biserică. După sfârșirea Învierii, a Liturghiei și a sfințirii pascăi, unul sau două dintre ouăle sfințite se dau preotului, care le-a sfințit, iar restul se aduce acasă. Sosind acasă toți se pun la masă și gustând mai întâi din pasca, din ouă și celelalte bucate, încep a mânca. După ce s-au săturat de mâncat, prind a ciocni cu ouă roșii, și anume mai întâi soții, apoi copiii cu părinții și părinții cu celelalte neamuri și cunoscuți. Făcând aceasta, cred că cei ce ciocnesc unul cu altul se vor vedea pe lumea cealaltă.

În ziua dintâi, adică în ziua de Paște, se ciocnesc numai cap cu cap. A doua zi, adică luni după Paște se poate ciocni și cap cu dos, iar în cele următoare chiar și dos cu dos. Cel mai mic de vârstă ține oul cu capul în sus, iar cel mai mare ciocnește cu oul său, și anume tot cu capul, zicând: “Hristos

a înviat!”, iar cel mic răspunde : “Adevărat c-a înviat!”. În unele părți din Banat este datina de a se da în ziua de Paște ca Moși de sufletul morților : colaci, miel, ouă roșii, precum și alte bucate aflate în casă.

În Transilvania cum se zărește de ziuă, prind a umbla băieții cu ouă roșii pe la neamuri și vecini, iar gazda le dăruiește ouă roșii și păscuțe. Tot aici feciorii cu flori în pălării și fetele frumos gătite se adună după prășit, iar cel mai tare bate pe cel slab.

În Moldova “fetele și flăcăii în ziua de Paște se suie în clopotniță și toacă toată ziua, ca să crească cânepa frumoasă și moale ca mătasea”. În unele locuri din Bucovina și Transilvania, este datina ca luni după Paște, feciorii să ude pe fete și băieții pe copile. Iar marți după Paște, uda fetele pe feciori și copilele pe băieți. Fetele după ce au fost udate, invită pe cei ce le-au udat la masa, și le dau drept suvenir câte un ou mai frumos.

În Transilvania a doua zi de Paște, după amiază înainte de vecernie, credincioșii satului se adună la Prânzul Paștelor. La acest prânz se bea și se mănâncă de sufletul morților și se cântă felurite cântece sau versuri ale Învierii:

După ce au stat cei adunați la masă se cântă Irmosul de masă, apoi intră toți în biserică ca să asiste la vecernie, iar apoi merg și se veselesc până la înserat, la oamenii cei mai aleși.

În cele mai multe comune din Banat, în locul prânzului descris mai sus este datina ca luni după Paște să meargă preoții cu litia la morminte și aici să facă rugăciuni pentru sufletele răposaților. Săptămâna întâi după Paște, la români se numește Săptămâna Luminată, pentru că înviind în ajunul ei Domnul nostru Iisus, a luminat-o prin învierea sa din morți, și pentru că în această săptămână toate se luminează, adică toate încep să înflorească și să se înnoiască. Dacă Paștele cade la sfârșitul lui Martie și țăranii nu au ieșit cu sămânța la câmp, atunci se duc luni după Paște și cu mâna, nu cu sapa, pun în pământ semințe ca să le rodească anul acela câmpul.

BIBLIOGRAFIE

Sărbătorile la români, vol. II, Ed. Fundației Culturale Române, București, 1994
Sfintele Paști în datini și obiceiuri, Ed. Porțile Orientului, Iași, 1994

